

คู่มือส่งเสริมและพัฒนาทักษะลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา

ประเภทลูกเสือสำรอง

หลักสูตรดาวดวงที่ 3

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา
ประเภทลูกเสือสำรอง หลักสูตรดาวดวงที่ 3
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา
ประเภทลูกเสือสำรอง

หลักสูตรลูกเสือสำรอง หลักสูตรดาวดวงที่ 3
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. 2562

จำนวนพิมพ์ 200 เล่ม

จัดทำโดย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
79 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทร. 0-2561-4567 โทรสาร 0-2579-5101
นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คำนิยม

นับว่าเป็นโอกาสและประโยชน์ที่สำคัญ อีกเรื่องหนึ่งที่สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ผลิตตำราในลักษณะคู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษาชุดนี้ขึ้น ซึ่งมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและการพัฒนาการของผู้เรียน และมีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน เข้ากับวิถีการลูกเสือ ครู อาจารย์ ผู้กำกับลูกเสือ และบุคลากรทางการลูกเสือ จะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยกำลังก้าวสู่ “ไทยแลนด์ 4.0” ดังนั้น ความถูกต้องและชัดเจนในเรื่องการจัดกิจกรรมลูกเสือ จึงเป็นตำราและคู่มือทางการวิชาการ สำหรับกิจกรรมลูกเสือเพื่อจะใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีความรอบรู้ สามารถช่วยตนเองได้ อันจะเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาของประเทศไทยมีความเจริญเท่าเทียมกับประเทศสมาชิกอาเซียน และอารยประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก ขอขอบคุณและให้กำลังใจต่อผู้ทรงคุณวุฒิทางการลูกเสือ และผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษาเล่มนี้ทุกท่าน ที่ได้เสียสละ กำลังความคิด จนทำให้เสร็จสิ้นโดยสมบูรณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อกิจการลูกเสืออย่างมาก ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

(นายการุณ สกุลประดิษฐ์)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนิยม

คู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับครูผู้สอน ลูกเสือ เนตรนารี ที่จะใช้สำหรับวางแผนการสอน การวัดและการประเมินผู้เรียน จัดทำขึ้นโดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ เสนอแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ สำหรับครูผู้สอนนำไปใช้เป็นหลักการในการจัดการเรียนการสอน โดยสามารถพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้นตามความรู้ ความสามารถของครูผู้สอน ตามบริบทแต่ละภูมิภาค

หลักสำคัญของเอกสารชุดนี้ นอกเหนือจากเสนอแนวทางด้านเนื้อหาสาระสำคัญ วิธีสอนที่เหมาะสม การวัดและประเมินผล ตัวอย่างแบบทดสอบ วิธีทดสอบ แล้วยังสามารถต่อยอดทางความคิดของครูผู้สอนได้ เนื่องจากเป้าหมายที่ต้องการคือ การนำเอากระบวนการลูกเสือมาจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในการทำกิจกรรมอย่างครบวงจร เพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมตามกระบวนการของลูกเสือ จึงเชื่อได้ว่า หากผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้แล้ว จะเป็นคนดีในสังคมต่อไป

ขอขอบคุณ ผู้ร่วมดำเนินการในการจัดทำคู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษาทุกภาคส่วน ที่เล็งเห็นประโยชน์ในการทำเอกสารชุดนี้จนสำเร็จเรียบร้อย สามารถเผยแพร่ได้ ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนในที่สุด

(นายประเสริฐ บุญเรือง)

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

คำนำ

สำนักการลูกเสือยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีพัฒนาโครงการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาด้วยกระบวนการลูกเสือ โดยให้เด็กและเยาวชนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในการทำกิจกรรมอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการจัดกิจกรรม รวมถึงการทำงานเป็นระบบหมู่ตามกระบวนการลูกเสือ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นการพัฒนาความเป็นมนุษย์แบบองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทำให้เด็กและเยาวชนมีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกในการทำความดีเพื่อทำประโยชน์ให้กับครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ต่อไป

เริ่มจากการศึกษาความเป็นไปได้ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จัดประชุมผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านลูกเสือ ด้านทักษะชีวิต รวมทั้งด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อกำหนดกรอบโครงสร้างหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ฉบับทดลอง สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ได้เริ่มใช้ในปี พ.ศ. 2553 มีโรงเรียนจากทุกภูมิภาคของประเทศเข้าร่วมโครงการ จำนวน 26 โรงเรียน โดยได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ และทำการปรับปรุงคู่มือครั้งแรกเมื่อ เมษายน พ.ศ. 2554 โดยได้เพิ่มเติม เพลง เกม นิทาน เรื่องสั้นและเนื้อหาให้ครบถ้วนยิ่งขึ้น

การปรับปรุงครั้งที่สอง มิถุนายน พ.ศ. 2559 เกิดขึ้นตามข้อเสนอแนะจากการประชุมปฏิบัติการ “การขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยกระบวนการลูกเสือ” ซึ่งจัดโดยสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยยึดข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ และเพิ่มจำนวนแผนการจัดกิจกรรมให้ครบ 40 ชั่วโมง เพื่อครอบคลุมสาระที่จำเป็นอย่างครบถ้วน เป็นการเตรียมการขยายผลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ทั่วประเทศ และได้แบ่งคู่มือออกเป็น 11 เล่ม สำหรับลูกเสือแต่ละชั้นปี เพื่อความสะดวกของผู้สอน รวมทั้งทางสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียนได้ดำเนินการวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต จำนวน 53 โรงเรียน คู่ขนานกับสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ด้วย

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน และสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ขอขอบพระคุณหน่วยงานและบุคลากรทุกท่านที่มีส่วนร่วมในโครงการให้สำเร็จลุล่วง ณ โอกาสนี้ ตั้งแต่การริเริ่มโครงการการจัดทำหลักสูตรและคู่มือ การทดลองวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ รวมทั้งการปรับปรุงคู่มือทั้ง 2 ครั้ง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือชุดนี้จะช่วยส่งเสริมให้กิจการลูกเสือของประเทศไทยซึ่งดำเนินมาครบวาระ 108 ปี ในปี พ.ศ. 2562 นี้ ได้เป็นเครื่องมือสำคัญและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติต่อไป

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

	หน้า
คำนิยม	
คำนำ	
คำชี้แจงการใช้คู่มือ	1
แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	4
หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 การปฐมนิเทศ	7
หน่วยที่ 2 อนามัย	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย	9
แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 การปฐมพยาบาล	12
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 รู้ทันป้องกันได้	16
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 อาหารบั่นทอนสุขภาพ	20
หน่วยที่ 3 ความสามารถในการเชิงทักษะ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุทางน้ำ	23
แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 สมรรถนะทางกาย	30
หน่วยที่ 4 การสำรวจ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 วัน เวลา นาที	35
แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 การเดินทางสำรวจ	38
แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 รักษาธารณสถานในท้องถิ่น	41
หน่วยที่ 5 การค้นหาธรรมชาติ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 สำรวจธรรมชาติและดูแลสิ่งแวดล้อม	44
หน่วยที่ 6 ความปลอดภัย	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 รู้เท่าทันสื่อโฆษณา	49
แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 นาที่วิกฤต	52
แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 ด้านภัยทางไกลยาเสพติด	55
แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 ความปลอดภัย	57
หน่วยที่ 7 บริการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 การบริการ	61
หน่วยที่ 8 ชุมและประเทศต่างๆ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 ชุมลูกเสือและธงชาติของประเทศอื่น ๆ	63

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
หน่วยที่ 9 การฝีมือ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 สิ่งประดิษฐ์	66
หน่วยที่ 10 กิจกรรมกลางแจ้ง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 ทิศทั้ง 8	69
แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 การใช้เข็มทิศ	72
หน่วยที่ 11 การบันเทิง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 การบันเทิง	75
หน่วยที่ 12 การผูกเงื่อน	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 ทักษะเงื่อนเชือก	79
หน่วยที่ 13 คำปฎิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 ลูกเสือสำรองทำดีที่สุด	84
แผนการจัดกิจกรรมที่ 24 ฟังตนเอง: ซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยมือ	87
แผนการจัดกิจกรรมที่ 25 ใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	91
แผนการจัดกิจกรรมที่ 26 การสื่อสารทางบวก	94
แผนการจัดกิจกรรมที่ 27 ไม่ล้อเลียนกันได้ไหม	96
แผนการจัดกิจกรรมที่ 28 คำปฎิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ และกิจกรรมลูกเสือโลก	98
แผนการจัดกิจกรรมที่ 29 การร่วมกิจกรรมกับลูกเสือสามัญ	106
หน่วยที่ 14 ประเมินผล	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 30 การประเมินผล	109
หน่วยที่ 15 พิธีการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 31 พิธีประดับดาวดวงที่ 3 และเครื่องหมายลูกเสือสัมพันธ์	123
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต	128
ภาคผนวก ข กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต	139
ภาคผนวก ค พิธีการทางลูกเสือ	142
บรรณานุกรม	157

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

คู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษาชุดนี้ จัดทำขึ้นสำหรับผู้กำกับลูกเสือใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมลูกเสือ มีจำนวน 11 เล่ม แยกตามชั้นปี สำหรับลูกเสือ 4 ประเภท คือ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาครบถ้วน เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ อีกด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

การเรียงลำดับแผนการจัดกิจกรรม จัดเรียงลำดับเนื้อหาสาระตามหลักสูตรในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ การนำไปใช้ขึ้นกับดุลยพินิจของสถานศึกษาในการเลือกว่าแผนการจัดกิจกรรมใดควรใช้เมื่อใด

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้เคียงธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การสำรวจและการรายงาน การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ มีการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ลูกเสือได้ใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ในชีวิตจริงอีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

คู่มือแต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วยกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรม 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขาวสุด ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม (เพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้สอนควรทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่าเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ เจตคติ หรือทักษะ เพื่อจัดกิจกรรมได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละด้าน

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ มีจุดเน้นที่การตั้งประเด็นให้วิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหาความรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านเจตคติ มีจุดเน้นที่อารมณ์ความรู้สึก และการตั้งประเด็นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนและตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเองกับสมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะ เน้นที่การทำความเข้าใจในขั้นตอนการลงมือทำทักษะ และได้ทดลองและฝึกฝนจนชำนาญ

บางแผนการจัดกิจกรรมมีจุดประสงค์การเรียนรู้ซ้อนกันมากกว่า 1 ด้าน ให้เน้นด้านที่เป็นจุดประสงค์หลักของแผนการจัดกิจกรรม

เนื้อหา

เป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นหลังการสอน ผู้สอนควรตรวจสอบว่าผู้เรียนได้เนื้อหาครบถ้วนหรือไม่

สื่อการเรียนรู้

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น แผนภูมิเพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งมีรายละเอียดอยู่ในภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

กิจกรรม

กิจกรรมลูกเสือยังคงแบบแผนของลูกเสือไว้ คือ การเปิดประชุมกอง/ปิดประชุมกอง และเพลง เกม นิทาน เรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งใส่ไว้ในทุกแผนการจัดกิจกรรม โดยผู้กำกับลูกเสือสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ผู้สอนควรจัดกิจกรรมตามที่ได้ออกแบบไว้เรียงตามลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ก่อนการจัดกิจกรรมควรศึกษาแผนการจัดกิจกรรมให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ทุกขั้นตอน ศึกษาใบความรู้สำหรับผู้สอน และใบงานสำหรับผู้เรียน เพื่อที่ผู้สอนจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้เนื้อหาตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้มากที่สุด

ทั้งนี้ผู้กำกับควรทำความเข้าใจแนวคิดเรื่องทักษะชีวิต และกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตให้ถ่องแท้ด้วย โดยศึกษาได้จากภาคผนวก ก และภาคผนวก ข

การประเมินผล

สามารถประเมินได้ทั้งระหว่างการจัดกิจกรรม และหลังการสอนจบแล้ว ตามแนวทางที่ได้ให้ไว้ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรม

องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

ทักษะชีวิตเกิดขึ้นได้หลายองค์ประกอบในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ในที่นี้ได้รับรู้เพียงองค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ตามรายการที่ระบุไว้ในสื่อการเรียนรู้ เช่น เพลง เกม บัตรคำ ใบงาน ใบความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ฯลฯ หากมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคู่มือชุดนี้ กรุณาติดต่อที่

- สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 02-628-6365 โทรสาร 02-628-6402

แผนการจัดกิจกรรม
ลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ชื่อหน่วยกิจกรรม ตามหลักสูตรข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
1.ปฐมนิเทศ	1. การปฐมนิเทศ	1	
2.อนามัย	2. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย	1	
	3. การปฐมพยาบาล	1	
	4. รู้ทันป้องกันได้	1	ทักษะชีวิต
	5. อาหารบั้นทอนสุขภาพ	1	ทักษะชีวิต
3.ความสามารถในเชิง ทักษะ	6. ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุทางน้ำ	4	ทักษะชีวิต
	7. สมรรถนะทางกาย	2	
4.การสำรวจ	8. วันเวลานาที	1	
	9. การเดินทางสำรวจ	1	
	10. รักษาธารณสถานในท้องถิ่น	2	
5.การค้นหารัชมชาติ	11. สำรวจธรรมชาติและดูแล สิ่งแวดล้อม	2	ทักษะชีวิต
6.ความปลอดภัย	12. รู้เท่าทันสื่อโฆษณา	1	ทักษะชีวิต
	13. นาที่วิกฤต	1	ทักษะชีวิต
	14. ด้านภัยห่างไกลยาเสพติด	1	ทักษะชีวิต
	15. ความปลอดภัย	2	
7.บริการ	16. การบริการ	1	
8.ธงและประเทศต่าง ๆ	17. ธงลูกเสือและธงชาติของประเทศ อื่นๆ	1	
9.การฝีมือ	18. สิ่งประดิษฐ์	1	
10.กิจกรรมกลางแจ้ง	19. ทิศทั้ง 8	1	
	20. การใช้เข็มทิศ	1	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ชื่อหน่วยกิจกรรม ตามหลักสูตรข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
11. การบันเทิง	21. การบันเทิง	1	
12. การผูกเงื่อน	22. ทักษะเงื่อนเชือก	2	
13. คำปฏิญาณและกฎของ ลูกเสือสำรอง	23. ลูกเสือสำรองทำดีที่สุด	1	
	24. พี่ตนเอง : ซ่อมแซมเสื้อผ้านด้วยมือ	1	
	25. ใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	1	ทักษะชีวิต
	26. การสื่อสารทางบวก	1	ทักษะชีวิต
	27. ไม่ล้อเลียนกันได้ไหม	1	ทักษะชีวิต
	28. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ สามัญและกิจการลูกเสือโลก	2	
	29. การร่วมกิจกรรมกับลูกเสือสามัญ	1	
14. ประเมินผล	30. การประเมินผล	1	
15. พิธีการ	31. พิธีประดับดาวดวงที่ 3 และ เครื่องหมายลูกเสือสัมพันธ์	1	
รวม 15 หน่วยกิจกรรม	รวม 31 แผนการจัดกิจกรรม	40	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 การปฐมนิเทศ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถจัดหมู่ เลือกนายหมู่และรองนายหมู่ได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถรวมหมู่เป็นกองลูกเสือได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การจัดหมู่ลูกเสือสำรอง การเลือกนายหมู่ และรองนายหมู่
- 2.2 การจัดกองลูกเสือสำรอง

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสำรอง พบกันในห้องประชุม ในสนามหรือบริเวณที่เหมาะสม
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสือนำร้องเพลง
- 4.3 ผู้กำกับลูกเสือแบ่งหมู่ลูกเสือหมู่ละ 4 -6คน
 - 1) ให้ลูกเสือเลือกนายหมู่และรองนายหมู่
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนการแต่งเครื่องแบบที่ถูกต้อง
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนการเปิดประชุมกองและปิดประชุมกอง ดังนี้
 - พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
 - พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสรุป
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
- 5.2 สังเกตความพร้อมในการแต่งเครื่องแบบลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 1

เพลง

สุขใจ

สุขใจที่ได้มาพบหน้า
สวัสดิ์ สวัสดิ์ มีชัย

บรรดาลูกเสือไทย
สดชื่นแจ่มใส สวัสดิ์ สวัสดิ์

ใบความรู้

การจัดกองและการแบ่งหมู่ลูกเสือสำรอง

กองลูกเสือสำรอง 1 กอง มีจำนวนลูกเสือ 8 - 36 คน (ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 3) โดยแบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่ ๆ ละ 4 - 6 คน รวมทั้งนายหมู่ และรองนายหมู่ ลูกเสือ 1 กอง ต้องมีลูกเสืออย่างน้อย 2 หมู่ ไม่เกิน 6 หมู่

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 2 อหามั้ย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่และเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้เก้าอี้ได้

2. เนื้อหา

ในการช่วยเหลือผู้ป่วยอุบัติเหตุที่มีน้ำหนักมาก ลูกเสือควรมีความสามารถในการขอความช่วยเหลือ และการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยเก้าอี้

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 อุปกรณ์การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

3.3 ใบความรู้ เรื่อง การขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือขออาสาสมัครลูกเสือ 1 – 2 คน เล่าประสบการณ์ในการพบผู้ป่วยที่ประสบอุบัติเหตุ ลูกเสือได้เคยช่วยเหลืออย่างไรบ้าง

2) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถามให้หมู่ลูกเสือช่วยกันคิด “ถ้าลูกเสือไปพบผู้ป่วยประสบอุบัติเหตุ ที่ตัวใหญ่กว่าลูกเสือมาก ลูกเสือจะมีวิธีช่วยเหลือเขาอย่างไร”

3) ผู้กำกับลูกเสือสุ่มถาม 1 – 2 หมู่ แล้วให้หมู่ที่เหลือเพิ่มเติม และสรุป

4) ผู้กำกับลูกเสือเพิ่มเติมถึงวิธีการขอความช่วยเหลือเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น

5) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายและสาธิตการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยเก้าอี้

6) หมู่ลูกเสือทดลองเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยเก้าอี้จนมั่นใจว่าทำได้

7) หมู่ลูกเสือเล่นเกมการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้เก้าอี้

(1) หมู่ลูกเสือเข้าแถวตอนลึก ให้สมาชิกที่แข็งแรงที่สุด 4 คน ยืนในแนวห่างจากแถว

5 เมตร มีเก้าอี้ 1 ตัว

(2) เมื่อผู้กำกับลูกเสือให้สัญญาณเริ่มเล่นให้สมาชิก 4 คนยกเก้าอี้มารับสมาชิกที่เข้าแถวและยกกลับไปให้เส้นจนครบทุกคน หมู่ไหนเสร็จก่อนถือว่าชนะ

8) ผู้กำกับลูกเสือสรุปวิธีการขอความช่วยเหลือและการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยเก้าอี้

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมและวิธีขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่

5.2 ตรวจสอบการปฏิบัติของลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 2

เพลง

ลูกเสือบริการ

ลูกเสือเราอยู่ไหน สบายดีหรือบอกมา โอสบายอูรา เรานั้นหนาพร้อมบริการ

ห้ามเลือด

บาดแผลมีซัด	กดและมัดทันใจ
เลือดไม่หยุดไหล	ก็อย่าได้ปล่อยปละ
ต้องขันชะเนาะให้หยุด (ซ้ำ)	รุดเอาความเย็นประคบไว้นะ
เลือดออกในอวัยวะ	จำไว้นะอย่าได้กินอะไรเลย
กระดูกหักไขว้	อย่าเคลื่อนไหวไปแฮ
ห้ามเลือดทำแผล	สะอาดแนเป็นดี
จงเอาไม้ตามกระดูกหัก (ซ้ำ)	นำส่งโรงพยาบาลอย่าได้รอรี
เลือดกำเดาไหลนั่งแหงหน้าซี	กดใต้คางน้ำแข็งวางหน้าผากเอย

เกม

เดินลูกไก่

วิธีเล่น

1. ให้ลูกเสือแต่ละหมู่เข้าแถวตอนลึก จัดให้ทุกหมู่มีจำนวนสมาชิกเท่า ๆ กัน
2. ให้ทุกคนนั่งลง ใช้มือขวาจับข้อเท้าขวา มือซ้ายจับข้อเท้าซ้าย
3. เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่มเล่น ให้แต่ละหมู่เดินแถวตามกันไปอ้อมที่หมาย ไม่ให้มือหลุดและไม่ให้ลูกขึ้น แล้วกลับมาเข้าที่เดิม
4. หมู่ใดทำเสร็จก่อนและทำได้ถูกต้อง เป็นหมู่ชนะ ให้หมู่อื่นกล่าวชมเชย

ใบความรู้

การขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

เมื่อลูกเสียสละรพผู้ป่วยที่ประสบอุบัติเหตุ หรืออันตราย ต้องรีบให้การช่วยเหลือปฐมพยาบาล แต่ถ้าผู้ป่วยมีอาการเกินความสามารถของตนต้องขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ หรือให้ใครไปตามผู้ใหญ่มาให้เร็วที่สุด และจำไว้เสมอว่า ต้องทำเช่นนี้เสมอ แม้จะได้เรียนรู้วิธีปฐมพยาบาลเป็นอย่างดี และได้เคยช่วยเหลือผู้อื่นมาบ้างแล้วก็ตาม การขอความช่วยเหลือมาบ้างแล้วก็ตาม การขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ให้ปฏิบัติตามแนวทาง ดังนี้

1. ต้องแจ้งให้ทราบว่าเกิดเหตุอะไรขึ้น ผู้ป่วยได้รับอุบัติเหตุหรืออันตรายอะไร
2. เหตุเกิดขึ้นที่ไหน
3. ผู้ป่วยมีอาการอย่างไร
4. แจ้งให้ผู้ใหญ่ทราบทันทีด้วยว่า จะต้องเตรียมอุปกรณ์ใดบ้างที่จำเป็น
5. การพูดขอความช่วยเหลือต้องพูดสั้นๆ ให้ชัดเจน เข้าใจง่าย เพื่อที่จะให้ผู้ให้ความช่วยเหลือมาได้ทันเวลา

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ลุงมีช่วยชีวิต

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

ระหว่างเดินทางกลับบ้านป้อมเห็นผู้คนกำลังรุมล้อมในร้านขายอาหารแห่งหนึ่ง และมีท่าทางตื่นตระหนก ป้อมจึงเดินเข้าไปเห็นชายคนหนึ่งนั่งพับหน้าอยู่ที่พื้น ทราบจากลุงดีเจ้าของร้านว่าเขาเป็นลมฉับพลัน ลุงดีพยายามจะนำชายคนนั้นไปส่งคลินิกแพทย์ที่อยู่ใกล้ๆ แต่เขาไม่สามารถย็นได้เลย คนที่ยืนดูอยู่คนหนึ่งแนะนำว่า ให้พุงผู้ป่วยนั่งเก้าอี้ที่มีอยู่ในร้านอาหารแล้วช่วยกันหามเพื่อนำผู้ป่วยนั่งรถยนต์หน้าร้านไปได้ ขณะเดียวกันให้คลายเสื้อผ้า เข็มขัด และรองเท้าออกเพื่อจะได้ไม่อึดอัด รวมทั้งขอร้องให้คนที่ยืนดูอยู่ห่างจากผู้ป่วยอากาศจะได้ถ่ายเทดีขึ้น

ในที่สุดลุงมีและเพื่อนก็สามารถนำผู้ป่วยส่งถึงคลินิกแพทย์ได้อย่างปลอดภัย ผู้ป่วยมีอาการดีขึ้น เขาขอบคุณลุงมีและคนอื่นๆ ที่ช่วยให้เขาปลอดภัย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ป่วยจะปลอดภัย ถ้าเรารู้จักวิธีช่วยเหลือเบื้องต้น

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 2 อหามั้ย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 การปฐมพยาบาล

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถปฐมพยาบาลผู้ที่ถูกแมลงกัดต่อย ไฟไหม้และน้ำร้อนลวกได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถจัดทำถุงหรือที่เก็บอุปกรณ์ปัจจุบันพยาบาลได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การปฐมพยาบาลเมื่อแมลงกัดต่อย ไฟไหม้และน้ำร้อนลวก
- 2.2 การจัดทำถุงหรือที่เก็บอุปกรณ์ปัจจุบันพยาบาลสำหรับตนเองเพื่อนำติดตัวไปเมื่อมีการเดินทางออกไปนอกสถานที่

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 อุปกรณ์ปัจจุบันพยาบาล
- 3.3 ใบความรู้ เรื่อง การปฐมพยาบาล
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ให้ลูกเสือเล่าประสบการณ์เคยพบเห็นผู้ถูกแมลงกัดต่อย ไฟไหม้ และน้ำร้อนลวก และวิธีปฐมพยาบาล

2) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายและสาธิตวิธีการปฐมพยาบาลเมื่อถูกแมลงกัดต่อย ไฟไหม้และน้ำร้อนลวก

3) ให้ลูกเสือฝึกการปฐมพยาบาลและผู้กำกับลูกเสือให้ข้อเสนอแนะ

4) ผู้กำกับลูกเสือ และลูกเสือสรุปการนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อการช่วยเหลือผู้อื่นต่อไป

5) ให้ลูกเสือจัดทำถุงหรือที่เก็บอุปกรณ์ปัจจุบันพยาบาล (บูรณาการกับวิชาการงานอาชีพ)

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
- 5.2 อธิบายวิธีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เมื่อถูกแมลงกัดต่อย ไฟไหม้และน้ำร้อนลวก
- 5.3 ตรวจผลงานการจัดทำถุงหรือที่เก็บอุปกรณ์ปัจจุบันพยาบาล

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 3

เพลง

มาร์ชปฐมพยาบาล

นักปฐมพยาบาล	งานของเราชั้นต้น
คือคิดจะช่วยคน	ที่ป่วย กะทันหัน
หากใจหยุดเต้น	ก็นวดเฟ้น และผายปอดพลัน
เลือดออกมากนั้น	เร็วไว ห้ามไว้ก่อน
จับนอนตะแคง	เครื่องแต่งกาย นั้นช่วยคลายผ่อน
ซบ เซา ผ้านอน	ห้ามให้ยา ห้ามอาหาร
ให้ความอุ่นพอ	และรีบตามหมอจัดการ
เราต้องช่วยพยาบาล	ก่อนนำส่งหมอ

ใบความรู้

การปฐมพยาบาล

การปฐมพยาบาลเมื่อแมลงกัดต่อย

แมลงบางชนิดเมื่อกัดหรือต่อย จะเกิดอาการเจ็บปวดเพราะสารพิษจากแมลงเข้าไปในร่างกาย แมลงมีพิษ ได้แก่ ตะขาบ แมลงป่อง แมงมุม ผึ้ง ต่อ และแตน เป็นต้น เมื่อถูกแมลงมีพิษ บางชนิดกัดหรือต่อยจะมีอาการคัน บวม บริเวณแผลมีสีแดง ปวด หรือเป็นผื่นแดง แล้วแต่ชนิดของแมลงที่กัดหรือต่อย ให้ปฐมพยาบาลดังนี้

1. แมลงบางชนิดมีเหล็กในที่ปลายหาง เช่น ผึ้ง ต่อ แตน แมงป่อง เมื่อต่อยแล้วจะปล่อยเหล็กในไว้ ต้องรีบถอนเหล็กในออกด้วยการใช้มือกดปากแผลให้เหล็กในโผล่ขึ้นมาแล้ว ใช้แหนบดึงออกมา หรือใช้ลูกกุญแจที่มีรูกดทับแผล ให้รูลูกกุญแจอยู่ตรงกลางเหล็กใน แล้วใช้แหนบค่อยๆ คีบดึงออกมา
2. แมลงบางชนิดจะปล่อยน้ำพิษไว้ด้วยให้บีบบริเวณรอบรอยกัดต่อย เพื่อให้น้ำพิษซึมออกมา
3. ล้างบริเวณที่ถูกต่อยด้วยสบู่หลายๆ ครั้ง หรือใช้แอมโมเนีย ยาหม่อง ยาแดง ดีเกลือ ทิงเจอร์ไอโอดีน ทาบริเวณที่ถูกต่อย
4. เมื่อมีอาการเจ็บปวดให้ใช้น้ำแข็งประคบบริเวณที่ถูกต่อย
5. ถ้ายังไม่หายปวดหรือปวดมากให้กินยาแก้ปวด
6. หากปวดหรือบวมมากให้นำส่งโรงพยาบาลหรือสถานอนามัยเพื่อให้แพทย์รักษา

การปฐมพยาบาลบาดแผลที่เกิดจาก ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก

บาดแผลลวก คือ แผลที่เกิดจากความร้อน เช่น

- ความร้อนจากเปลวไฟหรือไฟไหม้
- ความร้อนจากไอน้ำเดือดหรือของเหลวร้อน
- ความร้อนจากสารเคมี

ความร้อนจากกระแสไฟฟ้าดูดหรือฟ้าผ่า

ความร้อนจากรังสี ต่าง ๆ

อาการ ได้แก่ปวดแสบปวดร้อน ผิวหนังแดงพองหรืออาจเป็นรอยไหม้เกรียม ในกรณีที่ถูกรังสีมาก ๆ และควรระวังผู้ป่วยที่ถูกไฟฟ้าดูดซึ่งอาจเกิดสภาวะหยุดหายใจได้ต้องรีบผายปอดทันทีจนกว่าผู้ป่วยจะหายใจเองได้

การปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่มีบาดแผลเกิดจากไฟไหม้หรือน้ำร้อนลวกควรปฏิบัติ ดังนี้

- ถอดหรือตัดเสื้อผ้าบริเวณที่ถูกไฟไหม้หรือน้ำร้อนลวก
- แต่ถ้าบางส่วนติดแน่นกับผิวหนังไม่ควรดึงออก
- ควรใช้น้ำเย็นราดบริเวณผิวหนังที่ถูกความร้อนเพื่อลดความร้อนที่จะไปทำลายผิวหนัง
- ถ้าปวดแสบปวดร้อนให้ใช้ผ้าชุบน้ำเย็นหรือน้ำแข็งวางประคบตรงบริเวณแผลหรือปิดด้วยผ้าก๊อซเพื่อป้องกันมิให้ถูกอากาศภายนอก
- ใช้น้ำมันมะพร้าว น้ำมันมะกอก หรือ ขี้ผึ้ง วาสลีน ทาบนผ้าก๊อซปิดบริเวณแผล
- ถ้าถูกสารเคมีต้องรีบล้างสารเคมีนั้นออกจากผิวหนังด้วยน้ำสะอาดโดยเร็วที่สุด
- ถ้ากระหายน้ำให้ดื่มน้ำเล็กน้อย และไม่ควรให้น้ำเย็นจัด
- ถ้ามีอาการมากต้องรีบนำส่งแพทย์โดยเร็ว

การจัดทำถุงใส่อุปกรณ์ปัจจุบันพยาบาล

อุปกรณ์ ได้แก่ เข็ม ฉ้าย ผ้า 2 ผืน กรรไกร เชือก

วิธีทำ

1. ตัดผ้าเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า 2 ผืน ขนาด 30x20 ซม. นำมาวางประกบกัน แล้วเย็บริมให้ติดกัน 3 ด้าน เว้นขอบด้านบนมุมซ้ายไว้ 4 ซม.
2. พับผ้าด้านบนลงมา 1 ซม.
3. พับทบลงมาอีก 3 ซม.
4. เย็บตามรอยประ
5. พลิกกลับถุงผ้าเอาด้านในออกมา
6. สอดเชือกแล้วผูกให้แน่น

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

พระราชาทองหอยตาก

วันหนึ่งห่านป่าบังเอิญไปเหยียบเจ้าหอยตากที่กำลังคืบคลานไปอย่างช้าๆ “เจ้าห่านเอ๋ย ใญ่ถึงดูถูกข้าเช่นนี้ ถือคืออย่างไรถึงได้กล้ามาเหยียบข้าเล่นเป็นสนุกสนาน” เจ้าหอยตากเอะอะโวยวาย ฝ่ายห่านป่าจึงรีบขอโทษขอโพยเป็นการใหญ่ แต่เจ้าหอยตากก็ยังวางท่ายโสโอหังไม่กลัวห่านป่าเลย แม้สักน้อยนิด “ห่านป่าเอ๋ยเจ้าคงคิดใช้ไหม่ว่าทำไมข้าจึงไม่กลัวเจ้าซึ่งเป็นสัตว์ใหญ่กว่าข้านะไม่กลัวหรอกเพราะข้ามีพระราชารู้ยิ่งใหญ่อคอยคุ้มครองดูแลอยู่ ข้าไม่ใช่หอยตากกระจอกๆนะ”

ห่านป่าได้ฟังเช่นนั้นก็สงสัยเป็นยิ่งนักจึงเอ่ยถามว่า “หอยตากจะ พระราชาของเจ้าจะเป็นใครกันหรือแสดงว่าคงจะมีความสามารถมากจึงเป็นผู้ยิ่งใหญ่ที่พวกเจ้าเคารพนับถือได้อย่างอบอุ่นใจเช่นนี้” เจ้าหอยตากยิ่งทำท่าอวดแบ่ง พลังเอ่ยขึ้นว่า “อ้อแน่นอนสิ เจ้าอยากจะได้พบกับพระราชารู้ยิ่งใหญ่อของเจ้าไหมล่ะ ข้าจะพาไปดูให้เป็นบุญตา” ว่างแล้วเจ้าหอยตากก็ค่อยๆ คืบคลานทีละนิดๆ นำพาเจ้าห่านป่าไปจนถึงอาณาจักรหอยตากของมัน แล้ว ณ ที่นั่นเจ้าห่านป่าก็ได้พบกับพระราชาทองหอยตากยืนสงบอยู่บนโขดหินก้อนใหญ่ ซึ่งพบว่าที่พื้นดินนั้นเต็มไปด้วยหอยตากป่านับหมื่นนับพันเต็มไปหมด “อ้อนั่นนะหรือพระราชารู้ยิ่งใหญ่อของพวกเจ้า” เจ้าห่านป่ากระซิบถามเจ้าหอยตากที่ถูกตนเหยียบ “ไหนลองบอกข้าเอาบุญสักหน่อยซิว่า ใญ่พวกหอยตากอย่างเจ้าจึงยกย่องผู้ยิ่งใหญ่ท่านนี้ให้เป็นพระราชาทองของพวกเจ้า” หอยตากได้ฟังเช่นนั้นก็รีบตอบทันทีว่า “ก็เพราะว่าพระราชาทองของข้ามีสิ่งหนึ่งซึ่งเหนือกว่าพวกหอยตากอย่างข้า อันเป็นความสามารถพิเศษซึ่งพวกข้าไม่สามารถทำได้และสิ่งที่พวกข้ายกย่องท่านนั้นก็คือพระราชาทองของข้าท่านมีฝีเท้าที่รวดเร็วกว่าพวกข้าหลายเท่าเลยที่เดียวล่ะ” ห่านป่าได้รับฟังเช่นนั้นก็พยักหน้าหงิกๆ แล้วก็รีบออกมาจากอาณาจักรของหอยตากในทันทีทันใด หอยตากเห็นเช่นนั้นก็ภาคภูมิใจนักกว่าห่านป่าเกรงกลัวพระราชารู้ยิ่งใหญ่อของตน แต่ที่แท้แล้วห่านป่ารีบกลับมาที่หนองน้ำพลงนั้งหัวเราะอย่างชอบใจชอบใจก่อนที่จะเล่าให้เพื่อนๆ ห่านของตนฟังว่า “เจ้ารู้ไหมว่าพระราชาทองของหอยตากนั้นที่แท้ก็คือตัวนั่นเอง พิธัเอ๋ยเจ้าเท่าสัตว์ที่ใครๆ ก็ว่าเดินช้าอืดอาดยืดยาดที่สุดนั้นที่แท้แล้วมันก็ยังสามารไปเป็นพระราชารู้ยิ่งใหญ่อของพวกหอยตากได้ เพียงเพราะพวกหอยตากนั้นเดินช้ายิ่งกว่าตัวนั่นเอง” ว่างแล้วพวกห่านป่าก็พากันหัวเราะอย่างสนุกสนานอยู่เป็นนาน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนที่มีดีน้อยนั้นก็ยังสามารถเป็นใหญ่ได้ ในท่ามกลางคนที่มีดีน้อยยิ่งกว่าตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 2 อณามัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 รู้ทันป้องกันได้

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสืออธิบายเรื่องการเจ็บป่วย การบาดเจ็บ ที่เกิดขึ้นบ่อยๆ ได้
- 1.2 ลูกเสือบอกวิธีป้องกันและปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้อง

2. เนื้อหา

โรคและการบาดเจ็บเป็นเรื่องใกล้ตัว ซึ่งบางครั้งเราไม่รู้ว่าการกระทำบางอย่างอาจทำให้เกิดการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บได้ เช่น เล่นกับแมว แมวข่วนหน้า ไอจามรดกันขณะเป็นหวัด เล่นกับเพื่อนที่เป็นตาแดง ใช้มือเปียกกดสวิตช์ไฟ ใช้มีดปลายแหลมปอกผลไม้ ปีนต้นไม้แล้วกิ่งไม้หัก เป็นต้น จึงควรเรียนรู้วิธีป้องกันและปฏิบัติตัวอย่างถูกต้อง

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 เกม
- 3.2 บัตรคำ “สถานการณ์สุขภาพ” 1 ชุด มีบัตรคำ 12 ใบ
- 3.3 อุปกรณ์ป้องกัน เช่น หน้ากากอนามัย
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสืออ่านบัตรคำ “สถานการณ์สุขภาพ” ทีละใบ ให้ลูกเสือโหวตว่าเป็นเรื่องที่ลูกเสือสามารถป้องกันได้ หรือป้องกันไม่ได้ แล้วแยกออกเป็น 2 ประเภท (ป้องกันได้ หรือป้องกันไม่ได้)

2) ผู้กำกับลูกเสือนำบัตรคำในกลุ่มที่ป้องกันได้มาอ่านทีละใบ ให้แต่ละหมู่ช่วยกันคิดว่าจะมีวิธีป้องกันได้อย่างไร

3) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายเพิ่มเติม และสรุปวิธีป้องกันตัวเองให้ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ และการบาดเจ็บต่างๆ

- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
- 5.2 สอบถามความรู้ เรื่องการเจ็บป่วย การบาดเจ็บและวิธีการป้องกัน

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การคิดวิเคราะห์และเกิดความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการป้องกันโรคและอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 4

เกม

มังกรกินหาง

วิธีเล่น

1. แบ่งลูกเสือออกเป็น 3 – 4 แถว เท่า ๆ กัน จับเอวต่อกัน คนที่ยืนหัวแถวเป็นปากมังกร
2. คนที่เป็นปากมังกรต้องพยายามไล่จับคนท้ายแถวของมังกรตัวอื่น ๆ โดยที่แถวของตนเองต้องไม่ขาดจากกัน
3. ถ้าแถวใดถูกปากมังกรจับได้ต้องมาต่อแถวของปากมังกรที่เป็นผู้จับ
4. ในที่สุดจะเป็นมังกรตัวเดียวหางยาว หัวมังกรต้องไล่จับหางของตัวเองให้ได้ เกมจึงจะจบ

บัตรคำสถานการณ์สุภาพ

น้ำท่วมบ้าน
เล่นกับแมว แมวข่วนหน้า
วิ่งลงบันได แล้วพลัดตก

แผ่นดินไหวในจังหวัด

ใช้มือเปียก ๆ กดสวิตช์ไฟฟ้า

เจอคนเป็นหวัด ไอ จาม

ถูกรถชนขณะวิ่งข้ามถนน

น้ำร้อนลวกมือ

ปอกผลไม้มีดบาดมือ

เพื่อนในห้องเรียนเป็นตาแดง

ท้องเสียจากการทานอาหาร ที่แมลงวันตอม

เล่นกลางฝนโดนฟ้าผ่า

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

อาหารกองขยะเป็นเหตุ

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

ไทเกอร์ สุนัขแสนซน ชอบวิ่งออกนอกรั้วบ้านเมื่อน้องแอร์เปิดประตูรั้ว เมื่อออกไปนอกบ้าน ไทเกอร์มักจะไปคุ้ยเขี่ยถังขยะที่คนละแวกนั้นนำมาทิ้ง และคาบเศษขยะมากัดเล่น วันหนึ่งไทเกอร์ กำลังคุ้ยเขี่ยขยะ เห็นกล่องอาหารที่มีคนนำมาทิ้งไทเกอร์จึงคาบมากินจนหมด

ครั้นถึงกลางคืนไทเกอร์ร้องครวญครางทั้งคืนมีอาการท้องร่วง อาเจียน ตัวร้อน ทुरนทुरาย ทำให้น้องแอร์และคุณพ่อต้องนำไปโรงพยาบาลสัตว์ใกล้บ้าน คุณหมอตตรวจอาการพบว่าอาหารเป็นพิษ จึงฉีดยาและให้น้ำเกลือ คืนนั้นไทเกอร์ต้องนอนที่โรงพยาบาล

น้องแอร์กับคุณพ่อสรุปเหตุการณ์ได้ว่า ไทเกอร์ไปกินอาหารจากกองขยะที่เน่าเสีย ส่วนไทเกอร์ก็ไม่ไปคุ้ยเขี่ยถังขยะอีกเลย ดังนั้น ต่อจากนี้ไปต้องระวังอย่าให้ไทเกอร์ออกไปนอกรั้วบ้านเป็นอันขาด

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เราต้องระมัดระวังในการรับประทานอาหาร มิฉะนั้นอาจทำให้เกิดการเจ็บป่วยได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 2 อหามั้ย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 อาหารบั่นทอนสุขภาพ

เวลา 1 ชั่วโมง

1.จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือบอกวิธีการหลีกเลี่ยงอาหารที่ให้โทษต่อร่างกาย

2. เนื้อหา

อาหารที่ให้โทษต่อร่างกาย

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ภาพอาหารหรือขนมชนิดต่าง ๆ ทั้งที่มีประโยชน์ และมีโทษ

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ให้นักเสือดูลูกอาหารชนิดต่าง ๆ หมู่ละ 2ประเภท เช่น ผลไม้ดอง ขนมหวาน นม ผักสด ผลไม้ น้ำอัดลม ขนมกรุบกรอบ บะหมี่สำเร็จรูป อาหารมีแมลงวันตอม อาหารทอดจากน้ำมันทอดซ้ำ ฯลฯ ให้แต่ละหมู่ช่วยกันคิดว่า ภาพอาหารที่หมู่ได้รับมีผลดีและผลเสียต่อร่างกายอย่างไร และส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ

2) แต่ละหมู่นำเสนอ โดยผู้กำกับลูกเสือช่วยเพิ่มเติม และสรุป

- ผลไม้ดอง: ทำให้ท้องเสียและมีอาการปวดท้อง

- ขนมหวาน: ทำให้ฟันผุและเมื่อรับประทานติดต่อกันนาน ๆ จะทำให้เป็น

โรคเบาหวาน

- บะหมี่สำเร็จรูป: มีรสเค็มส่งผลกระทบต่อการทำงานของไต อาจทำให้เป็นโรคไตได้

- ขนมกรุบกรอบ: มีรสเค็มส่งผลกระทบต่อการทำงานของไตอาจทำให้เป็นโรคไตได้

- น้ำอัดลม/เครื่องดื่มที่มีรสหวาน: น้ำอัดลมมีกรดมากกัดกระเพาะอาหาร ส่งผลให้เป็นโรคกระเพาะอาหารได้ ทั้งน้ำอัดลมและ เครื่องดื่มมีรสหวาน มีน้ำตาลผสมอยู่ในปริมาณมากจึงทำให้เกิดโรคอ้วน และฟันผุได้

- อาหารแมลงวันตอม: อาจทำให้เกิดการติดเชื้อโรค ท้องร่วงอย่างรุนแรง ร่างกายเสียน้ำมาก ทำให้อ่อนเพลียและหมดสติได้

- อาหารทอดจากน้ำมันทอดซ้ำ: เป็นบ่อเกิดของโรคมะเร็งตับ

- ผักสด ผลไม้ ช่วยให้ร่างกายแข็งแรง ท้องไม่ผูก

- 3) ให้ลูกเล่นเกมส่งของ
 - (1) ลูกเสือนั่งล้อมวง แล้วร้องเพลง “นม” พร้อมกับปรบมือให้จังหวะไปด้วย
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือนำภาพอาหารชนิดต่าง ๆ ส่งให้ลูกเสือนั่งในวงกลมดูแล้วส่งต่อเพื่อนๆ ภายใต้วงกลม
 - (3) เมื่อผู้กำกับลูกเสือให้สัญญาณหยุดร้องเพลง ภาพอาหารอยู่ในมือใครคนนั้นต้องออกมาทำกริยาท่าทางอาการป่วยหรือผลจากการรับประทานอาหารประเภทนั้น
 - (4) หมุนเวียนไปจนได้เวลาที่เหมาะสมจึงหยุดกิจกรรม
- 4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้และการนำไปใช้
 - 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
 - 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
- 5.2 อธิบายวิธีการหลีกเลี่ยงอาหารที่ให้โทษต่อร่างกาย

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การคิดวิเคราะห์ และตระหนักถึงความสำคัญของการรับประทานอาหารที่ปลอดภัย

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 5

เพลง

ลูกเสือธีรราช

เหล่าลูกเสือของธีรราช	ทนนองอาจสืบชาติเชื้อวงศ์พันธุ์
สมัครสมานโดยมีสามัคคีมั่น	พวกเราจะรักร่วมกันจะผูกสัมพันธ์ตลอด
มีจรรยาวิชาชื่อสร้างเกียรติระบือ	เลื่องลือต่อไปช้านาน
ร่าเริงแจ่มใสไฟใจรักให้ยืนนาน	พวกเราล้วนชื่นบานเพราะกิจการลูกเสือ

นม

(ทำนองทุยใจดำ)

นมคืออะไร	รู้ไหมเธอจำ
นมคือยาบำรุงกำลัง	แม่ใครได้ดื่ม
คงสนใจจัง	นมมีพลังคือนมจากเต้า

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เรื่อง กล้วย

“กล้วย” เป็นผลไม้ที่หาง่าย ไม่แพง กินแล้วเกิดประโยชน์แสนคุ้ม รสชาติยังอร่อยดีอีกด้วย

“กล้วยหอม” เป็นกล้วยอีกชนิดหนึ่งที่มีประโยชน์มากมาย ช่วยบรรเทาอาการจุกเสียด แน่นท้อง เพราะมีสารลดกรดตามธรรมชาติ ช่วยเคลือบเยื่อบุผิวที่บุอยู่ภายในกระเพาะอาหาร ลดการเป็นแผลในกระเพาะได้ เส้นใยในกล้วยหอมยังช่วยให้การย่อยอาหารของลำไส้เล็กดีขึ้นและขับถ่ายได้ง่ายลดอาการท้องผูกอีกด้วย

นอกจากนี้การกินกล้วยหอมในระหว่างมื้ออาหารยังช่วยปรับระดับน้ำตาลในเลือด สามารถช่วยลดความเครียดและความอ่อนล้าเพราะกล้วยหอมมีวิตามินบีอยู่มาก การกินกล้วยหอมในวันที่อากาศร้อน ๆ ก็จะช่วยให้อุณหภูมิในร่างกายลดลงได้ด้วย

เปลือกกล้วยหอมยังมีประโยชน์ช่วยลดอาการคันหรือบวมได้ด้วยโดยใช้เปลือกด้านในถูทาบริเวณที่ถูกยุงหรือแมลงกัด

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ควรศึกษาเรื่องง่าย ๆ ใกล้ตัวไว้ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 3 ความสามารถในการเชิงทักษะ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุทางน้ำ

เวลา 4 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ลูกเสือบอกการกระทำที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดภัยอันตรายทางน้ำ ในโรงเรียนและบริเวณใกล้เคียงได้

1.2 ลูกเสือบอกวิธีการป้องกันภัยอันตรายทางน้ำได้

2. เนื้อหา

วิเคราะห์และสำรวจสถานที่และการกระทำที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดภัยอันตรายทางน้ำในโรงเรียนและบริเวณใกล้เคียง และการป้องกัน

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้ เรื่อง การป้องกันอุบัติเหตุทางน้ำ

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือออกสำรวจสถานที่ต่าง ๆ ที่เป็นจุดเสี่ยงต่อภัยอันตรายทางน้ำในโรงเรียน และบริเวณใกล้เคียง ลูกเสือร่วมกันจดบันทึก

(2) ผู้กำกับลูกเสือนำสิ่งที่สำรวจพบมาอภิปรายหาข้อสรุปว่าจะดำเนินการป้องกัน/แก้ไขอย่างไร ที่ละเรื่อง เช่น การรณรงค์ ติดประกาศเตือนให้ระมัดระวัง การปักไม้ชิงเชือกล้อมรอบบริเวณแหล่งน้ำที่เสี่ยงเด็กอาจตกลงไปได้ การฝึกลอยตัวในน้ำ การฝึกว่ายน้ำให้เป็น การเสนอแนะให้ผู้เกี่ยวข้องแก้ไข เช่น ถมบ่อที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์และเสี่ยงต่ออันตราย ปิดฝาท่อระบายน้ำที่เปิดทิ้งไว้หรือชำรุด ฯลฯ

(3) แบ่งงานและมอบหมายให้หมู่ลูกเสือจัดเตรียมอุปกรณ์ เพื่อมาดำเนินการในครั้งต่อไป

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- (1) หมู่ลูกเสือร่วมกันดำเนินการ เพื่อป้องกันและแก้ไขความเสี่ยงที่ได้สำรวจพบ
- (2) ผู้กำกับลูกเสือสรุปเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุทางน้ำ และนัดหมายเตรียมการสำหรับการฝึกลอยตัวในน้ำในครั้งต่อไป

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) เชิญผู้เชี่ยวชาญมาสอนสาธิต และให้ลูกเสือได้ฝึกปฏิบัติการเอาชีวิตรอดในน้ำ ด้วยวิธีการลอยตัวในน้ำแบบต่าง ๆ และการรู้จักนำอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อยู่กับตัวเรามาเป็นชูชีพ เช่น รองเท้าแตะฟองน้ำ ขวดน้ำดื่มพลาสติก เป็นต้น

- 3) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

4.4 กิจกรรมครั้งที่ 4

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) กองลูกเสือฝึกการลอยตัวในน้ำ และแข่งขันการลอยตัวในน้ำ ใครลอยได้นานสุดเป็นผู้ชนะ

(2) ผู้กำกับลูกเสือสรุปกิจกรรม และแนะนำให้ลูกเสือทุกคนควรฝึกการว่ายน้ำให้คล่อง เพื่อช่วยเหลือตนเองได้ในคราวจำเป็น

- 3) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 ชักถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงต่อการเกิดภัยอันตรายทางน้ำและวิธีการป้องกัน

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การคิดวิเคราะห์และตระหนักรู้ถึงภัยอันตรายทางน้ำ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 6

เพลง

พายเรือน้อย

พายพายเรือน้อย ลอยไปตามน้ำไหล
ลอยไป ลอยไป ลอยไป ลอยไป ลอยไปให้ชื่นใจ

ROW, ROW, ROW

ROW ROW YOUR BOAT GENTLE DOWN THE STREAM
MERRILY, MERRILY, MERRILY, MERRILY,
LIFE IS BUT A DREAM

พายและแจว

พาย พาย พาย แล้วก็แจว แจว แจว แจวแล้วก็พาย พาย พาย
แสนสนุกสบายเมื่อได้มาพายมาแจว

มาเล่นน้ำ

มาพวกเรา มาเล่นน้ำเร็วไว ไว พวกเราไว หอยปูกุ้งปลา
เราเป็นสัตว์น้ำ อยู่ในน้ำทุกเวลา

ใบความรู้

การป้องกันอุบัติเหตุทางน้ำ

การจมน้ำเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ทั่วโลก เสียชีวิตถึงปีละ 230,000 คน ในประเทศไทยจากสถิติของกระทรวงสาธารณสุขในปี 2551 มีผู้เสียชีวิตจากการจมน้ำ 4,065 ราย โดยร้อยละ 30 เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี รวม 1,229 ราย เฉลี่ย วันละ 4 ราย เด็กที่เสียชีวิตร้อยละ 50 - 80 วายน้ำไม่เป็นในปี 2552 โดยเฉพาะช่วงปิดเทอมตั้งแต่เดือนมีนาคม-พฤษภาคมมีเด็กจมน้ำ เสียชีวิตเกือบ 500 ราย เฉลี่ยวันละ 6 ราย ช่วงเวลาที่เกิดเหตุสูงสุดคือช่วงเที่ยงถึงหกโมงเย็น จากการสำรวจเด็กไทยอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวนกว่า 13 ล้านคนในรอบ 5 ปี (พ.ศ. 2548 - 2552) พบว่าเด็กไทย 100 คน จะวายน้ำเป็นเพียง 17 คนโดยเด็กส่วนใหญ่เรียนวายน้ำเมื่ออายุ 9 ปี ขึ้นไป

กระทรวงสาธารณสุขจึงกำหนดให้วันเสาร์แรกของเดือนมีนาคมเป็นวันรณรงค์ป้องกันเด็กจมน้ำของประเทศไทย เริ่มตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นไป โดยมุ่งหวังให้เด็กอายุ 6 ปีต้องสามารถวายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอดได้โดยตั้งเป้าหมายภายใน 10 ปีข้างหน้า เด็กไทยที่อายุครบ 7 ปีจะสามารถวายน้ำเป็นทุกคน เพื่อลดการเสียชีวิตของเด็กจากการจมน้ำได้ปีละ 100 คน เป็นอย่างน้อย การเรียนวายน้ำจึงเป็นวัคซีนป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำได้ดีที่สุด

แต่การวายน้ำเป็น กับการวายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอดนั้นแตกต่างกัน

การวายน้ำเพื่อการแข่งขันคือการวายน้ำ 4 ท่ามาตรฐาน คือ ท่าฟรีสไตล์ ท่ากบ ท่ากรรเชียง ท่าผีเสื้อเป็นหลักสูตรที่ใช้สอนวายน้ำมาตั้งแต่ 40 - 50 ปีที่แล้ว แต่คนที่สามารถวายน้ำเป็นทั้ง 4 ท่ามาตรฐาน บางคนเอาตัวรอดในน้ำไม่ได้แม้จะวายน้ำเป็นก็ช่วยคนตกน้ำไม่เป็น ถูกคนตกน้ำกดจมน้ำตายไปด้วยก็เยอะ ไม่รู้จักวิธีที่จะดูแลป้องกันอุบัติเหตุทางน้ำเมื่อต้องทำกิจกรรมทางน้ำหรือเดินทางท่องเที่ยวซึ่งล้วนเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางน้ำ (ทั้งคนที่วายน้ำเป็นและไม่เป็น)

การวายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด จะไม่เน้นการสอนท่าวายน้ำ 4 ท่ามาตรฐานแต่จะเห็นวิธีการเอาชีวิตรอดในน้ำก่อนได้แก่ การลอยตัวท่าต่างๆทั้งแบบนอนหงายนอนคว่ำ ลูกหมากตกน้ำ สร้างความคุ้นเคยกับน้ำ ทักษะการหายใจสำหรับการวายน้ำ เคลื่อนที่ไปในน้ำด้วยการเดินการลอยตัวเคลื่อนที่การเคลื่อนที่ไปในน้ำด้วยท่าคว่ำตัวและท่าหงายตัว (ท่าเตะเท้าคว่ำท่าเตะเท้าหงาย) การวายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอดไม่ใช้การเรียนวายน้ำเพียงอย่างเดียวแต่เพื่อความปลอดภัยทางน้ำจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยทางน้ำ ได้แก่เรื่องต่างๆ ไปเกี่ยวกับภัยอันตรายทางน้ำที่มี และที่อาจเกิดขึ้นได้ภายในบ้านพัก (จมน้ำในถังสี กะละมังชักผ้า โถงน้ำ) รอบๆ บริเวณบ้าน (แอ่งน้ำใต้ถุนบ้าน) แหล่งน้ำเสี่ยงในชุมชน (ฝาท่อระบายน้ำชำรุดไม่ได้ปิด ขุดบ่อเพื่อทำการก่อสร้างคันคอนกรีตขอบรางระบายน้ำในชุมชน)ตลอดจนถึงอันตรายทางน้ำจากการเดินทางและ

ท่องเที่ยวรวมทั้งการทำกิจกรรมทางน้ำต่าง ๆ (การเล่นเรือใบ ตกปลา พายเรือ ดำน้ำ)

เป้าหมายเพื่อให้ทุกคนรู้ว่าภัยอันตรายทางน้ำนั้นอยู่ที่ไหน ตรงไหน จุดใดเป็นจุดเสี่ยงจะได้เตรียมการป้องกันไว้ก่อน

2. การเอาชีวิตรอดจากอุบัติเหตุทางน้ำ

ทักษะแรก ก็คือว่ายน้ำให้เป็น จะเคลื่อนที่ไปในน้ำด้วยท่าอะไรก็ได้ทักษะการว่ายน้ำมาตรฐานมี 4 ท่าคือ ฟรีสไตล์ กบ กรรเชียง ผีเสื้อ

ทักษะที่ 2 คือ การว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด คือสวดยอดวิชา ที่จะทำให้คนเราไม่จมน้ำตายได้แก่ ทักษะการลอยตัวแบบต่างๆและการรู้จักนำอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเรามาเป็นชูชีพ เช่น รองเท้าแตะฟองน้ำ ขวดน้ำดื่มพลาสติก เป็นต้น

3. การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางน้ำ คือการช่วยคนตกน้ำหรือคนจมน้ำด้วยวิธีที่ถูกต้องและปลอดภัย สำหรับทุกคนทุกระดับอายุ ตั้งแต่เด็กเล็กๆ คนว่ายน้ำไม่เป็นไปจนถึงผู้ใหญ่ที่ว่ายน้ำเก่งๆ ให้รู้จักวิธีการช่วยผู้ประสบภัยทางน้ำซึ่งได้แก่การร้องเรียกให้คนอื่นหรือผู้ใหญ่ช่วย การช่วยด้วยการโยนอุปกรณ์ การช่วยด้วยการยื่นอุปกรณ์ การลงน้ำว่ายนำออกไปช่วยผู้ประสบภัย เราช่วยอย่างไรจึงจะรอดและปลอดภัยทั้ง 2 ฝ่าย

4. การปฐมพยาบาลการกู้ชีพด้วยการผายปอดและนวดหัวใจ จะกล่าวถึงทฤษฎีและฝึกปฏิบัติให้รู้และเข้าใจเหตุและผลว่าทำไมการผายปอดจึงสามารถช่วยเพิ่มโอกาสการรอดชีวิตให้แก่ผู้ประสบภัย

น้ำเป็นสิ่งมีค่าอย่างหนึ่งของมนุษย์ มนุษย์ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ถ้าขาดน้ำอย่าให้น้ำเป็นฆาตกรคร่าชีวิตคนในครอบครัวมาช่วยกันสร้างวัคซีนป้องกันภัยในช่วงปิดเทอมฤดูร้อนด้วยการเรียนหลักสูตรการว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด

ที่มา : <http://www.thaihealth.or.th/node/5090>

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

น้ำท่วมรุ่น

ต้นตัวหนึ่งขุดรูทำรังอยู่ใกล้กับแม่น้ำสายใหญ่ วันหนึ่งมีเพื่อนต้นแวมมาหาเพื่อแจ้งข่าวร้ายให้รีบย้ายรังหนีไปเพราะได้ข่าวว่าปีนี้น้ำจะท่วมขึ้นถึงบนเนินดิน ซึ่งรังของมันก็จะโดนน้ำท่วมไปด้วย

แต่ตัวต้นเห็นเป็นเรื่องตลก ซ้ำให้เพื่อนดูต่อไม้ที่ปักอยู่ในแม่น้ำ แล้วบอกว่า “เพื่อนเห็นรอยน้ำที่ตอไม้ นั่นไหม นั่นล่ะระดับน้ำที่แท้จริง ฉันอยู่ที่นี้มานาน ฉันรู้ดีว่าน้ำมาทุกปีแต่ทุกครั้งก็น้ำมา มันก็ไม่เคยสูงเกินระดับที่เพื่อนเห็นเลย ดังนั้นเรื่องที่น้ำจะท่วมขึ้นไปถึงเนินดินข้างบนโน้นคงเป็นไปไม่ได้แน่นอน” เพื่อนต้นจึงลาจากไป เรื่องน้ำจะท่วมนี้ทำให้เจ้าต้นผู้โง่ในความคิดของตัวเองนอนหัวเราะท้องคัดท้องแข็งอยู่หลายวัน โดยไม่รู้ตัวเลยว่าหายนะกำลังจะมาเยือน

แล้ววันหนึ่งระหว่างที่ต้นกำลังหลับสบายอยู่ในรังของมันข้างบนนอกนั้นฝนกำลังตกหนัก ฝนตกลงมาอย่างไม่ลืมหูลืมตาปริมาณของน้ำฝนทำให้ระดับน้ำในแม่น้ำสูงขึ้น...สูงขึ้น...และสูงขึ้นจนเลย

ระดับเดิมซึ่งเคยทิ้งร่องรอยเอาไว้บนตอไม้ที่ปักอยู่ในแม่น้ำไม่นานน้ำก็ท่วมขึ้นมาจนถึงรังของตุ่นอย่างรวดเร็วจนมิทัน อธิจจาตุ่นที่กำลังหลับสบายต้องมาตายแบบไม่รู้ตัวเพราะถูกน้ำท่วม...เฮ้อ!ตุ่นหนอตุ่น...ถ้ามันฟังคำของเพื่อนเสียบ้าง ก็คงไม่มาจบชีวิตแบบนี้

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จงเปิดใจรับฟังผู้อื่น

ลิงโง่กับปลาโลมา

ในการเดินทางทางทะเลครั้งหนึ่งมนุษย์ได้พาลิงติดไปด้วย ระหว่างการเดินทางได้เกิดพายุขึ้นจนเรือไปเกยหินโสโครกและอัปปางลง มนุษย์พากันกระโดดลงทะเลเพื่อเอาชีวิตรอด ลิงก็กระโดดตามไปด้วย ปลาโลมาซึ่งว่ายน้ำอยู่ใกล้ๆ กับเรืออัปปางเห็นลิงลอยคออยู่ในน้ำ จึงเข้ามาช่วยเพราะคิดว่าเป็นมนุษย์แล้วพาสีหลังว่ายน้ำเข้าสู่ฝั่งด้วยความเข้าใจผิด ขณะเข้าใกล้เมืองท่า ปิเรอชของกรุงเอเธนส์ ปลาโลมาก็ถามลิงขึ้นว่า เป็นชาวกรุงเอเธนส์หรือเปล่าลิงตอบว่า "ใช่" แล้วยังคุยโวขึ้นอีกว่า "ข้าจะมาจากตระกูลที่เก่าแก่เชียวนะ" ปลาโลมาพูด "ถ้าเช่นนั้น ท่านก็รู้จักปิเรอชนะสิ" ลิงได้ฟังดังนั้นก็คิดว่าปลาโลมาพูดถึงมนุษย์จึงตอบออกไปว่า "อ้อ แน่นอนสิ ข้ารู้จักเขาเป็นอย่างดีทีเดียวละ เขาเป็นเพื่อนสนิทของข้าเอง" ปลาโลมาได้ยินเช่นนั้น ก็รู้สึกเกลียดชังในความโง่เขลาของลิงเป็นอย่างยิ่งมันสะดุ้งร่างลิงที่อยู่บนหลัง จนตกลงไปในทะเลถึงแก่ความตายทันที

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การคุยโตโอ้อวด กลับทำให้ตัวเองตกต่ำและเป็นที่เกลียดชังของผู้อื่นเสมอ

ลาและสุนัขตัวน้อย

ชาวนาได้เข้ามาดูแลคอกสัตว์พร้อมกับสุนัขตัวน้อย ที่กระโดดโลดเต้นอย่างมีความสุข ชาวนาล้วงเข้าไปในกระบะเป่าหีบอาหารอย่างดีให้แก่สุนัขจากนั้นก็นั่งลงพร้อมกับออกคำสั่งพวกคนรับใช้ สุนัขกระโดดขึ้นไปนอนอยู่บนตักของนายของมัน ในขณะที่ชาวนาก็ลูบหูของมัน ลาที่อยู่ในคอกมองเห็นเหตุการณ์นี้โดยตลอดมันอยากเป็นเหมือนสุนัข จึงพยายามดิ้นจนหลุดจากเชือกที่ผูกคออยู่ และเคลื่อนไหวอย่างร่าเริงเลียนแบบเจ้าสุนัขชาวนาเห็นก็หัวเราะ ลาจึงวิ่งไปหาเขาเอาอั่งตังวางบนไหล่ของชาวนาและพยายามปีนขึ้นไปอยู่บนตักของเขา คนรับใช้ของชาวนาจึงรีบวิ่งมาพร้อมกับด้ามไม้และคราดแล้วตีสั่งสอนเจ้าลาตัวนั้น

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การเลียนแบบอย่างโง่เขลาไม่ใช่เรื่องที่ดี

กากับนกยูง

กาตัวหนึ่งได้พบขนนกยูงที่ร่วงตอนผลัดขน กาก็จึงเอาขนนกเหล่านั้นมาผูกติดกับหางของตน และเดินวางท่าตรงไปยังฝูงนกยูงเมื่อมันเดินเข้ามาใกล้ ฝูงนกยูงก็พบว่าพวกมันถูกหลอกจึงเดินตรงเข้าไปหาเจ้ากาพร้อมกับจิกและถอนขนจนจอมปลอมของมันเสีย ดังนั้นเจ้ากาจึงไม่อาจทำอะไรได้นอกจากเดินกลับไปยังฝูงของตนเองที่เฝ้าดูพฤติกรรมของมันอยู่ห่างๆ พวกมันรู้สึกรำคาญเจ้านกตัวนี้เช่นกันและกล่าวแก่กันว่า "ขนนกหูละเอียดอย่างเดียว ช่วยให้มันเป็นนกชั้นสูงไม่ได้หรอก"

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความงามในจิตใจคือความงามที่แท้จริง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 3 ความสามารถในการเชิงทักษะ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 สมรรถนะทางกาย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือมีความสามารถเชิงทักษะที่กำหนด

2. เนื้อหา

การวิ่ง 50 เมตร การวิ่งหรือยืนกระโดดไกล การขว้างลูกบอลไกลพอสมควร และการกระโดดข้ามรั้วและสิ่งกีดขวางที่สูงไม่เกินบันเอวของตน

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง, เกม

3.2 อุปกรณ์ เช่น รั้ว สิ่งกีดขวาง ลูกบอล

3.3 ใบความรู้ เรื่องความสามารถเชิงทักษะ

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาถึงความจำเป็นในการฝึกฝนกล้ามเนื้อใหญ่ให้มีความแข็งแรงและมีความคล่องแคล่วว่องไวและแข็งแรงให้ทราบว่า สมรรถนะทางกายที่หลักสูตรลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 กำหนดให้ฝึกมี 4 กิจกรรม

- การวิ่งระยะทาง 50 เมตร

- วิ่งหรือยืนกระโดดไกล

- การขว้างลูกบอลระยะไกล

- การกระโดดข้ามรั้วหรือสิ่งกีดขวางสูงไม่เกินเอวของตนเอง

(2) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งลูกเสือออกเป็น 3 กลุ่ม ฝึกปฏิบัติตามฐานความสามารถในเชิงทักษะ

ฐานที่ 1 การวิ่งระยะทาง 50 เมตร

ฐานที่ 2 การยืนกระโดดไกล

ฐานที่ 3 การวิ่งกระโดดไกล

(3) รวมกอง ผู้กำกับลูกเสืออธิบายเพิ่มเติมถึงอันตรายหรือการบาดเจ็บที่อาจเกิดขึ้น และการระวังป้องกัน รวมถึงการช่วยเหลือกันในหมู่

(4) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้หมู่ลูกเสือไปฝึกให้เกิดความคล่องแคล่ว เพื่อทดสอบสมรรถนะและขอรับเครื่องหมายดาวดวงที่ 3

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งลูกเสือออกเป็น 3 กลุ่ม ฝึกปฏิบัติตามฐานความสามารถในเชิงทักษะ

ฐานที่ 1 การขว้างลูกบอลระยะไกลพอสมควร

ฐานที่ 2 การกระโดดข้ามสิ่งกีดขวางที่แคบ สูงไม่เกินเอวของตนเอง

ฐานที่ 3 การกระโดดข้ามสิ่งกีดขวางที่กว้าง สูงไม่เกินเอวของตนเอง

(2) รวมกอง ผู้กำกับลูกเสืออธิบายเพิ่มเติมถึงอันตรายหรือการบาดเจ็บที่อาจเกิดขึ้น และการระวังป้องกัน รวมถึงการช่วยเหลือกันในหมู่

(3) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้หมู่ลูกเสือไปฝึกให้เกิดความคล่องแคล่ว เพื่อทดสอบสมรรถนะและขอรับเครื่องหมายดาวดวงที่ 3

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตทักษะการวิ่ง การกระโดดไกล การกระโดดข้ามรั้วหรือสิ่งกีดขวาง และการขว้างลูกบอลระยะไกล

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 7

เพลง

ออกกำลัง

ออกกำลังด้วยการร้องรำทำเพลง ให้ครั้นเครื่องเสียงเพลงบรรเลงจับใจ
รำร้องกันไปไม่มีหม่นหมองทุกข์ แล้วเราเพลินใจด้วยการร้องรำทำเพลง

เกม

วิ่งถอยหลัง

วิธีเล่น

1. ให้ลูกเสือ แต่ละหมู่เข้าแถวตอนลึก เสร็จแล้วกลับหลังหัน ใช้มือจับเอวคนที่อยู่ข้างหน้าตนเองไว้อย่าให้หลุด
2. เมื่อได้ยินสัญญาณ เริ่มเล่น ให้แต่ละหมู่วิ่งถอยหลังไปยังที่หมายโดยไม่ให้มือหลุด
3. หมู่ใดถึงที่หมายก่อนเป็นหมู่ชนะ ให้หมู่อื่นร่วมกันกล่าวคำชมเชย

ใบความรู้

ความสามารถเชิงทักษะ

● การวิ่งระยะทาง 50 เมตร

ลูกเสือสำรองที่จะผ่านได้รับเครื่องหมายดาวดวงที่ 3 จะต้องวิ่งได้ระยะทาง 50 เมตร การวิ่งจะต้องฝึกจากการวิ่งระยะสั้น ๆ ก่อนแล้วเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ส่วนความเร็วนั้นเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เช่นกัน การวิ่งให้ได้ระยะทาง 50 เมตร ให้ปฏิบัติดังนี้

1. ก่อนวิ่งให้อบอุ่นร่างกายด้วยการเคลื่อนไหวร่างกายและกล้ามเนื้อ
2. ให้ยืนที่เส้นเริ่ม ห่างเส้นเริ่มไปข้างหลังประมาณ 1 ก้าว
3. นั่งลงโดยใช้มือทั้งสองเท้าพื้น ซึ่งอยู่ห่างทางตอนหลังของเส้นเริ่ม ย่อเท้าทั้งสองลงชักเท้าข้างหนึ่งไปข้างหลังยันพื้นไว้ ตามองไปข้างหน้าในท่าเตรียมพร้อม
4. เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ระวัง” ให้เหยียดขาพร้อมกับยกสะโพกขึ้น และสูดลมหายใจเข้าให้ลึก ให้น้ำหนักตัวอยู่ที่แขนและเท้าที่อยู่ข้างหน้า
5. เมื่อได้ยินสัญญาณให้วิ่งซึ่งอาจใช้คำสั่งว่า “วิ่ง” หรือใช้เสียงนกหวีดหรือเสียงปี่ และสัญญาณอื่น ๆ ตามที่ตกลงกันไว้ ให้ถีบเท้าหลังอย่างแรง ก้าวเท้าไปข้างหน้าวิ่งไปเรื่อย ๆ พยายามโน้มตัวไปข้างหน้าท่ามุดกับพื้นประมาณ 70 – 75 องศา
6. เมื่อจะถึงเส้นชัยให้เร่งฝีเท้าให้เร็วขึ้น แล้วตะหนกหรือเอียงตัวใช้ไหล่แตะเส้นชัย หรือวิ่งผ่านเส้นชัยให้เร็วที่สุดโดยไม่ชะลอความเร็ว
7. หลังการวิ่งให้คลายกล้ามเนื้อโดยการเคลื่อนไหวร่างกายและนวดกล้ามเนื้อเบา ๆ

- **การกระโดดไกล**

การกระโดดไกลมี 2 ลักษณะ คือ การวิ่งกระโดดไกล และการยืนกระโดดไกล

- 1.การวิ่งกระโดดไกล ให้ปฏิบัติดังนี้

- 1)อบอุ่นร่างกายด้วยการบริหารก่อนแล้วจึงเริ่มโดยการยืนให้ห่างจากจุดเริ่มกระโดดประมาณ 10 เมตร

- 2) เริ่มวิ่งจากจุดที่ยืนแล้วเร่งความเร็วให้เร็วเต็มที่เมื่อถึงจุดกระโดด

- 3) เมื่อถึงจุดเริ่มกระโดดให้ใช้เท้าข้างหนึ่งเหยียบใกล้เส้นเริ่มกระโดด แต่อย่าให้เลยเส้นแล้วสปริงตัวขึ้นให้ตัวลอยไปในอากาศ

- 4) กระโดดขึ้นให้สูงพุ่งไปข้างหน้าเคลื่อนลำตัว แขน ขา ให้สัมพันธ์กัน

- 5) เมื่อลงสู่พื้นให้ย่อขาทั้งสองขึ้นและเหวี่ยงแขนทั้งสองไปข้างหน้าด้วย เพื่อการทรงตัวเมื่อเท้ากระทบพื้นให้เหยียดขาตรงขึ้น ระวังอย่าให้เสียการทรงตัวแล้วเดินไปข้างหน้าจนพ้นหลุมกระโดด หากเดินย้อนกลับมาในหลุมกระโดดจะเป็นการผิดกติกา

- 2. การยืนกระโดดไกล ให้ปฏิบัติดังนี้

- 1) หลังการอบอุ่นร่างกายให้ยืนที่จุดเริ่มกระโดด อย่าให้ลำหรือเท้าเหยียบบนเส้น

- 2) ย่อเข่าทั้งสองข้างพร้อมกับโน้มตัวไปข้างหน้า เหวี่ยงแขนทั้งสองข้างไปข้างหลังแรง ๆ

- 3) กระโดดสปริงตัวขึ้นอย่างแรงให้สูงที่สุด และพุ่งลำตัวไปข้างหน้า พร้อมกับเหวี่ยงแขนไปข้างหน้าอย่างแรง

- 4) เมื่อจะลงสู่พื้นให้ย่อเข่าทั้งสองข้าง พอแตะพื้นให้เหยียดขาทั้งสองและแขนทั้งสองไปข้างหน้าเพื่อจะช่วยให้การทรงตัวทำได้ดี

- **การขว้างลูกบอลระยะไกลพอสมควร**

- เพื่อให้ได้ระยะทาง ให้ปฏิบัติดังนี้

- 1) จับลูกบอลด้วยมือที่ถนัด จับลูกบอลให้กระชับไว้ในฝ่ามือ ด้วยการกางนิ้วทั้งห้าจับไว้

- 2) เมื่อจะขว้างให้ถอยเท้าข้างเดียวเท่ากับมือที่ถือลูกบอลไปข้างหลัง

- 3) โนมตัวไปข้างหลัง เหวี่ยงแขนข้างที่ถือลูกบอลไปข้างหลังให้แรง แต่อย่าให้ลูกบอลหลุดมือ

- 4) เหยียดขาหลังขึ้น พร้อมกับขว้างลูกบอลไปข้างหน้าอย่างแรงและเร็ว

- **การกระโดดข้ามสิ่งกีดขวาง**

การฝึกทักษะกระโดดข้ามสิ่งกีดขวาง มี 2 ลักษณะ คือ การกระโดดข้ามสิ่งกีดขวางที่แคบ และการกระโดดข้ามสิ่งกีดขวางที่กว้าง

กระโดดข้ามสิ่งกีดขวางที่แคบ เช่น กระโดดข้ามเพื่อน กระโดดข้ามถัง ให้เริ่มฝึกปฏิบัติดังนี้

- 1) ให้ลูกเสือสำรอง คนหนึ่งยืนเป็นหลักหรือเป็นสิ่งกีดขวางโดยยืนแยกเท้าเล็กน้อย ขาทั้งสองข้างเหยียดตรง ก้มลำตัวลง มือทั้งสองจับที่เข่า ก้มเก็บศีรษะ

- 2) ให้ลูกเสือสำรองที่กระโดดข้ามอยู่ด้านหลังของเพื่อนที่สมมติให้เป็นสิ่งกีดขวาง ห่างประมาณ 5 เมตร

3) วิ่งไปหาเพื่อนที่เป็นสิ่งกีดขวางกระโดดแยกเท้าขึ้น พร้อมทั้งใช้มือแตะหลังเพื่อนที่เป็นสิ่งกีดขวางส่งตัวข้ามเพื่อนไป

4) ลงสู่พื้นด้วยท่ายืนย่อเข่า มือทั้งสองข้างยื่นไปข้างหน้า ก้าวเท้าใดเท้าหนึ่งไปข้างหน้าเล็กน้อย แล้วก้าวเท้าอีกข้างไปชิด ลดมือลง

การกระโดดข้ามสิ่งกีดขวางที่กว้าง

กระโดดข้ามรั้ว กระโดดข้ามกำแพงเตี้ย ๆ หรือการเริ่มฝึกกระโดดข้ามบล็อกไม้

การฝึกกระโดดข้ามบล็อกไม้ ให้เริ่มฝึกปฏิบัติดังนี้

- 1) ให้ผู้ที่จะกระโดดยืนอยู่ห่างบล็อกไม้ที่สมมติให้เป็นสิ่งกีดขวางประมาณ 5 เมตร
- 2) วิ่งอย่างรวดเร็วไปยังบล็อกไม้ที่เป็นสิ่งกีดขวาง
- 3) วางมือทั้งสองข้างบนบล็อกไม้ที่เป็นสิ่งกีดขวาง ให้มือทั้งสองห่างกันประมาณ 1 ฟุต
- 4) กระโดดสปริงตัวขึ้น ให้น้ำหนักตัวอยู่ที่แขนทั้งสองข้าง เท้าทั้งสองชิดกันเหวี่ยงลำตัวข้ามสิ่งกีดขวางไปทางใดทางหนึ่ง
- 5) เมื่อลำตัวข้ามไปแล้วให้ปล่อยมือ กระโดดลงสู่พื้นในท่ายืน

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

วัวสีตัวกับราชสีห์

ราชสีห์ตัวหนึ่งมักจะเข้าไปหากินบริเวณทุ่งหญ้าซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของวัวทั้งสีตัว บ่อยครั้งที่ราชสีห์พยายามเข้าจู่โจมพวกวัวแต่เมื่อใดก็ตามที่มันเข้าใกล้ วัวทั้งสีจะหันหางเข้าหากันดังนั้นไม่ว่าราชสีห์จะวิ่งไปทางไหนก็หนีไม่พ้นเขาของพวกวัว

อย่างไรก็ตาม ในที่สุดวัวทั้งสีตัวก็เกิดเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกันพวกมันแต่ละตัวแยกกันเดินไปในทุ่งหญ้าตามลำพังแล้วราชสีห์ก็เข้าจู่โจมพวกมันทีละตัวทำให้วัวทั้งสีตัวต้องพบจุดจบในที่สุด

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า รวมกันเราอยู่ แยกหมู่เราตาย

หม้อสองใบ

ครั้งหนึ่งมีหม้อสองใบถูกทิ้งไว้ที่ริมแม่น้ำแห่งหนึ่ง ใบหนึ่งทำจากทองเหลืองส่วนอีกใบทำจากดินเผา พอระดับน้ำขึ้นสูงหม้อทั้งสองใบก็ถูกพัดลอยลงไปในกระแสน้ำตอนนี้องค์หม้อดินได้พยายามที่จะรักษาระยะห่างจากหม้อทองเหลืองอย่างเต็มที่แม้ว่าหม้อทองเหลืองจะร้องตะโกนว่า

“ไม่ต้องกลัวหรอกเพื่อนเอ๋ยข้าจะไม่กระแทกเจ้าหรอก”

“แต่ข้าอาจเข้าไปใกล้เจ้าได้” หม้ออีกใบตอบ “ถ้าข้าเข้าไปใกล้เจ้ามากเกินไป ไม่ว่าเจ้ากระแทกข้าหรือข้ากระแทกเจ้า ข้าก็มีแต่จะพังเท่านั้น”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความแข็งแกร่งและความอ่อนแอไม่อาจร่วมทางกันได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 4 การสำรวจ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 วัน เวลา นาที

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือบอกวิธีดูนาฬิกาและสามารถนับเวลา 24 ชั่วโมงได้

2. เนื้อหา

การดูนาฬิกาและนับเวลา 24 ชั่วโมง

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 นาฬิกาจำลอง

3.3 นาฬิกาจริง

3.4 ใบงาน

3.5 ใบความรู้

3.6 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสนทนาเกี่ยวกับนาฬิกาและการดูเวลา ถามคำถามเช่น ใครสวมนาฬิกา บ้านใครมีนาฬิกาแขวนผนัง ฯลฯ

2) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายวิธีดูนาฬิกาและนับเวลา ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืนจนครบ 24 ชั่วโมง

3) ผู้กำกับลูกเสือฝึกให้ลูกเสือฝึกดูนาฬิกา ฝึกตั้งเวลาตามใบงานเป็นหมู่

4) ลูกเสือนำเสนอผลการปฏิบัติตามใบงาน

5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปถึงประโยชน์ของจากนาฬิกาได้

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 ตรวจผลงานการบอกเวลาจากการดูนาฬิกา

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 8

เพลง

เพลง วัน เวลา นาฬิกา

วัน เวลา นาฬิกา	มีราคามากยิ่งกว่าสิ่งใดใด
หากว่าใครไม่เสียเวลา	ปล่อยเวลาล่วงเลยไป
อันวันเวลาเอาคืนมาไม่ได้	เมื่อเวลาเสียไปขอใครกัน

ใบงาน

ให้หมู่ลูกเสือช่วยกันวาดภาพนาฬิกา ให้เข็มนาฬิกาตรงตามที่กำหนด พร้อมให้เลือก
ตัวแทนนำเสนอต่อกองลูกเสือ

หมู่.....เวลาที่กำหนดให้วาด	เวลา 09.00 น. และ 21.30 น.
หมู่.....เวลาที่กำหนดให้วาด	เวลา 11.00 น. และ 20.45 น.
หมู่.....เวลาที่กำหนดให้วาด	เวลา 06.20 น. และ 19.00 น.
หมู่.....เวลาที่กำหนดให้วาด	เวลา 13.00 น. และ 23.30 น.
หมู่.....เวลาที่กำหนดให้วาด	เวลา 05.45 น. และ 22.00 น.
หมู่.....เวลาที่กำหนดให้วาด	เวลา 07.50 น. และ 20.00 น.
หมู่.....เวลาที่กำหนดให้วาด	เวลา 10.45 น. และ 20.00 น.
หมู่.....เวลาที่กำหนดให้วาด	เวลา 08.20 น. และ 18.00 น.

ใบความรู้ การนับเวลาตามเข็มนาฬิกา

ลูกเสือจำเป็นต้องดูนาฬิกาให้เป็น เพื่อจะได้รู้เวลาในแต่ละวันซึ่งจะทำให้การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เป็นไปตาม เวลาที่กำหนด เช่น เข้าเรียน ตรงเวลาเรียน ส่งการบ้านตรงเวลา นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างลักษณะนิสัยให้เป็นคนตรงต่อเวลามากอีกด้วย

องค์ประกอบบนหน้าปัดนาฬิกา

- เข็มยาวชี้บอกเวลาเป็นนาที
- เข็มสั้น ชี้บอกเวลาเป็นชั่วโมง
- ช่องใหญ่ บอกเวลาช่องละ 5 นาที
- ช่องเล็ก บอกเวลาช่องละ 1 นาที

เรามีมาตรการนับเวลาดังนี้

60 วินาที เป็น 1 นาที

60 นาที เป็น 1 ชั่วโมง

24 ชั่วโมง เป็น 1 วัน

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เรื่อง ตึก ตึก ตึก นาฬิกา

ในขณะที่ทุกคนกำลังนอนหลับสบายอยู่นั้น ยังมีเสียงดัง ตึก ตึก ตึก แว่วมา เสียงของใครกันนะ นั่นเป็นเสียงของ “คุณตัวกลม” นาฬิกาปลุกสีแดงที่ยังเดินแผ่วๆ อยู่ในความมืด ท้องฟ้าใกล้สว่างแล้วซิเนะ นาฬิกาน้อยแสนขยันทำหน้าที่ของตัวเองมาตลอดทั้งคืน อีกไม่กี่นาทีก็จะได้เวลาขึ้นกระดิ่ง ปลุกด.ญ.สายใหม่แล้ว นาฬิกาน้อยตื่นเต้นขึ้นทุกขณะที่เข็มเดินไปข้างหน้า

จะมีใครรู้ไหมหนอ ว่าเหล่านาฬิกาเขาตั้งใจทำหน้าที่ของตัวเองแค่ไหน เพื่อจะไม่ให้เดินผิดพลาดไป แม้สักนาทีเดียว คติของพวกนาฬิกาก็คือ แม้ว่าตัวเองจะเป็นแค่เครื่องจักรเล็กๆ แต่ก็จะไม่ยอมทำงานผิดพลาดเลย “พวกเรานาฬิกา รักษาเวลา ทุกเมื่อเชิ่ววัน แม้เราตัวเล็ก แต่ก็สำคัญ เดินผิดพลาดนั้น ทำคนวุ่นวาย”

โอ๊ยมัวแต่ร้องเพลงเชียร์เพลินเลยเรา ถึงเวลาปลุกแล้ว กริ้งงงงง เสียงนาฬิกาดังขึ้น ด.ญ.สายใหม่พลิกตัวแล้วค่อยๆ ยืดแขนขึ้นไปจับนาฬิกา กดปุ่มปิดเสียงอย่างจ้วเจีย ห้าว...เช้าแล้วซิ เด็กสาวตากกลม ผมสั้นลุกขึ้นจากเตียงนอนไปอาบน้ำแต่งตัวเพื่อเตรียมไปโรงเรียนเหมือนทุกวัน “ขอบใจนะจะคุณตัวกลมที่ปลุกฉัน” คุณตัวกลมยิ้ม..เราโชคดีจังที่เป็นนาฬิกาของสายใหม่

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ถ้าทุกคนรู้หน้าที่ ทำหน้าที่ของตนเองอย่างดีแล้ว ทุกเวลานาทีก็จะใช้ไปอย่างมีคุณค่า

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 4 การสำรวจ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 การเดินทางสำรวจ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ลูกเสือสามารถวางแผนในเรื่องการเดินทาง ค่าใช้จ่ายสำหรับกองหรือหมู่ลูกเสือในการออกไปนอกสถานที่ร่วมกับผู้กำกับได้

1.2 ลูกเสือบอกข้อควรปฏิบัติขณะเดินทางสำรวจได้

2. เนื้อหา

การวางแผนการเดินทางไกล

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 แบบฟอร์มรายงานผลการวางแผนเดินทางไกล, แผนที่การเดินทาง

3.3 ใบความรู้ เรื่อง การวางแผนการเดินทางไกล

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) หมู่ลูกเสือประชุมวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมการเดินทางสำรวจตามหัวข้อดังนี้

(1) กำหนดจุดประสงค์ของการเดินทางสำรวจ

(2) กำหนดสถานที่ที่จะเดินทางสำรวจ

(3) ระยะเวลาในการเดินทาง

(4) วิธีเดินทาง (เดินหรือขี่จักรยาน)

(5) กำหนดค่าใช้จ่ายในการเดินทางสำรวจทำบัญชีว่าจะใช้จ่ายอะไร

(6) กิจกรรมระหว่างเดินทางสำรวจมีอะไรบ้าง (ฐานกิจกรรม)

(7) การรายงานผลเมื่อเดินทางสำรวจกลับมาแล้ว

2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปการวางแผนตามขั้นตอนโดยให้ทุกคนลงมติเลือกกิจกรรมการเดินทางสำรวจของหมู่ที่ทุกคนเห็นว่าดีที่สุดเพื่อปฏิบัติการเดินทางสำรวจจริง

4.4ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความสามารถในการวางแผนการเดินทางสำรวจที่เป็นระบบหมู่

5.2 ตรวจรายงานผลการวางแผนเดินทางสำรวจนอกสถานศึกษา

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 9

เพลง

เดินทางไกล

เกิดมาเป็นคน ต้องตรงเวลา อย่างมัวรอช้ารีบมาไวไว
เรื่องเดินทางไกล จะไกลเพียงใด ถ้าหากตั้งใจ ตั้งใจจริง
เร่งสำราญ เราเบิกบานเดินทางไกล
เดินครั้งใด เราสุขใจจริง ๆ

ใบความรู้

การวางแผนการเดินทางสำรวจ

การเดินทางไปสำรวจหรือเยือนสถานที่ต่างๆ นอกจากโรงเรียนนั้น เป็นสิ่งที่น่าสนใจ น่าตื่นเต้น ให้ทั้งความรู้และความสนุกสนาน ก่อนที่ลูกเสือสำรองจะเดินทาง ต้องวางแผนร่วมกันกับผู้กำกับลูกเสือตามหัวข้อต่อไปนี้

1. **กำหนดจุดประสงค์** ต้องช่วยกันคิดว่า ในการเดินทางไปสำรวจสถานที่ต่างๆ นอกโรงเรียนนั้น มีจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายใด เพื่ออะไร โดยกำหนดเป็นข้อๆ

2. **การกำหนดสถานที่** จะเดินทางไปที่ไหนบ้าง อาจเดินทางไปสำรวจเพียงแห่งเดียวหรือหลายแห่งก็ได้ สถานที่ควรสำรวจ เช่น บ้านบุคคลสำคัญ สถานที่ทางประวัติศาสตร์หรือศาสนา สวนสัตว์ สวนสาธารณะ พิพิธภัณฑ์สถาน จะต้องบันทึกสถานที่สำรวจไว้ตามลำดับและเตรียมรายการสิ่งของที่จำเป็นต้องใช้ และจะต้องติดต่อสถานที่ต่างๆ ไว้ให้เรียบร้อย และต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสถานที่เหล่านั้นไว้ล่วงหน้า

3. **ระยะเวลา** ช่วยกันคิดว่าจะต้องใช้เวลาในการเดินทางเท่าใด ใช้เวลาสำรวจสถานที่แต่ละแห่งเท่าใด และเดินทางไป-กลับเท่าใด กำหนด วัน เดือน ปี และเวลาที่จะไปสำรวจ

4. **วิธีการเดินทาง** ช่วยกันกำหนดวิธีการเดินทาง เช่น อาจจะเดิน หรือโดยสารรถประจำทาง ลงเรือ หรือรถไฟ หรือเช่าเหมารถ หรือบางครั้งลูกเสือสำรอง – เนตรนารีสำรองอาจต้องเดินทางหลายวิธีก็ให้กำหนดไว้ให้ชัดเจน

5. **ค่าใช้จ่าย** ช่วยกันคิดค่าใช้จ่ายในการเดินทางคนละเท่าใด ให้แยกเป็นค่ารถ ค่าที่พัก ค่าอาหาร และค่าใช้จ่ายอื่นๆ

6. **กิจกรรม** ช่วยกันกำหนดกิจกรรมต่างๆ ไว้ให้ชัดเจน เช่น จะสำรวจอะไร จะดูอะไร จะเล่นเกมอะไร

7. **การรายงานผล** เมื่อกลับจากการสำรวจแล้วจะต้องรายงานผลให้ผู้กำกับลูกเสือทราบด้วย

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ลูกเต่าบกกับลุงเต่าน้ำ

ลูกเต่าบกตัวหนึ่งเดินทางเพื่อค้นหาดินแดนที่อุดมสมบูรณ์วันหนึ่งลูกเต่าบกเดินทางมาถึงบึงน้ำที่กว้างใหญ่และได้พบกับลุงเต่าน้ำขนาดใหญ่ใจดีลุงเต่าน้ำพาลูกเต่าบกว่ายน้ำเที่ยวที่บึงน้ำแห่งนั้นทั้งสองสนิมสนมกันอย่างเร็วต่อมาลูกเต่าบกอยากเห็นที่อยู่ของมนุษย์ที่ลุงเต่าน้ำเล่าให้ฟังแม่ลุงเต่าน้ำจะทัดทานอย่างไรลูกเต่าบกก็ไม่ฟังลุงเต่าน้ำรักและเป็นห่วงลูกเต่าบกจึงตัดสินใจเดินทางไปด้วยไปดูที่อยู่ของมนุษย์ทั้งสองถูกมนุษย์จับไปขายที่บริเวณหน้าวัดแห่งหนึ่งโชคดีที่มีเด็กใจดีมาซื้อลูกเต่าบกไปปล่อยเด็กน้อยไม่เข้าใจว่าลูกเต่าบกว่ายน้ำไม่เก่งจึงพยายามโยนลูกเต่าบกลงไปในแม่น้ำขณะนั้นมีคนใจดีอีกคนหนึ่งซื้อลุงเต่าน้ำมาปล่อยลุงเต่าน้ำจึงว่ายน้ำมาช่วยชีวิตลูกเต่าบกไว้ได้ทันเวลาทั้งสองขอบขอบคุณใจดีและว่ายน้ำไปจากที่นั่นโดยไม่หวนกลับมาอีกเลย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความมีเมตตากรุณาเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของคนเรา

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 4 การสำรวจ
แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 รักษาธารณสถานในท้องถิ่น **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถสำรวจและมีส่วนร่วมในการรักษาธารณสมบัติในชุมชน

2. เนื้อหา/สาระ

สำรวจธารณสมบัติในชุมชน และมีส่วนร่วมในการรักษาธารณสมบัติให้อยู่ในสภาพดี

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 วัสดุอุปกรณ์สำหรับการทำความสะอาด

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) มอบหมายพื้นที่ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ออกสำรวจสถานที่สาธารณประโยชน์ใกล้โรงเรียน เช่น ที่อ่านหนังสือพิมพ์หมู่บ้าน วัด สวนสาธารณะ เป็นต้น

(2) รายงานในกองลูกเสือ และสรุปว่าแต่ละหมู่จะเลือกพัฒนาสถานที่แห่งใด

(3) ลูกเสือแต่ละหมู่วางแผนทำความสะอาด/พัฒนา สถานที่ที่หมู่รับผิดชอบ และนัดหมายจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับทำความสะอาดในครั้งต่อไป

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ปฏิบัติตามที่วางแผนไว้โดยผู้กำกับลูกเสือคอยควบคุมดูแล อย่างใกล้ชิด

(2) ประชุมประเมินถึงการทำงานปัญหาที่เกิดขึ้นและข้อควรปรับปรุงแก้ไขการทำงานภายในหมู่ของตนในคราวต่อไป

(3) เก็บรวบรวมภาพและบันทึกการดูแลรักษาธารณสมบัติแต่ละครั้ง

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตการวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น

5.2 ตรวจสอบความเรียบร้อยของผลงาน และการทำความสะอาดสถานที่ในชุมชน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 10

เพลง

งานสิ่งใด

งานสิ่งใด งานสิ่งใด	แม้ใครละเลยทิ้งปล่อย
มัวแต่คอย ฝ้าแต่คอย	หวังคอยแต่เกี่ยงโยนกลอง
ไม่มีเสร็จ ไม่มีเสร็จรับรอง	จำไว้ทุกคน
ต้องทำงาน เราต้องช่วยกัน	ช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน

ในหมู่ลูกเสือ

ในหมู่ลูกเสือเมื่อมารวมอยู่	ต่างคนต่างรู้กันดีว่าหน้าที่ทุกอย่าง
ต้องช่วยกันทำ ทำไม่เว้นว่าง	งานทุกอย่าง งานทุกอย่าง จะเสร็จได้ง่ายดาย

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ความฝันของผีเสื้อ

ณ เมืองใหญ่แห่งหนึ่ง ผีเสื้อตัวน้อย กำลังบินหาอาหารกับแม่ของมัน สิ่งที่ทั้งสองมองหาเป็นอะไรที่สุดแสนจะธรรมดาสำหรับโลกใบนี้ แต่มันช่างหายากเย็นจริง ๆ “แม่จ๋า หนูหิว ทำไมจึงหาต้นไม้และดอกไม้ไม่ได้แสนจะยากเย็นอย่างนี้ โลกช่างโหดร้ายจัง” แม่ผีเสื้อยิ้มอย่างอ่อนโยนพลางปลอบลูกน้อย “โลกไม่เคยโหดร้ายกับเราเลยลูก แต่โลกใบนี้ถูกผู้คนทำร้าย พวกเขาพร้อมใจกันทำร้ายธรรมชาติอย่างหนัก ตัดต้นไม้ทิ้งขยะเพิ่มมลพิษ ทำให้โลกร้อนขึ้น ลูกเคยได้ยินไหมที่เขาพูดกันว่า **“เด็ดดอกไม้ดอกเดียวก็สะเทือนถึงดวงดาว”**ไม่ว่าใครจะทำอะไรที่ไหน มีผลกระทบต่อเนื่องไปถึงกันได้หมดทั้งโลกเลยลูก อดทนอีกนิดนะเดี๋ยวเราก็จะได้กินอาหารแล้วลูก”

เบื้องหน้าของผีเสื้อทั้งสอง ในที่สุดก็พบกับพุ่มดอกไม้แห่งความหวัง สองแม่ลูกต่างรีบเข้าไปดื่มน้ำหวานจากเหล่าเกสรดอกไม้ ลูกผีเสื้อขณะดื่มน้ำหวานก็ครุ่นคิดถึงสิ่งที่แม่เล่าให้ฟัง มนุษย์ทำร้ายธรรมชาติทำให้โลกกลายเป็นแบบนี้...เด็ดดอกไม้ดอกเดียวก็สะเทือนถึงดวงดาว?? ลูกผีเสื้อมองดอกไม้ที่อยู่รอบๆ แล้วเขาก็คิดบางอย่างได้....**ในมุมที่กลับกัน**

“แค่เด็ดดอกไม้ดอกเดียวก็สะเทือนถึงดวงดาวแล้ว ถ้าอย่างนั้น...ผมที่เป็นผีเสื้อก็สามารถช่วยผสมเกสร ช่วยขยายพันธุ์ต้นไม้ คงจะมีคุณค่ามากมายต่อโลกใบนี้ได้ ผมจะทำเพื่อที่สักวันดอกไม้จะงอกงามเบ่งบานไปทั่วโลก” ลูกผีเสื้อกล่าวด้วยแววตาที่เปล่งประกายไปด้วยความหวัง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จงช่วยกันรักษาธรรมชาติ

ใครจะเอากระพรุนไปแขวนคอแมว

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว...หนูๆ ทั้งหลายเปิดการประชุมเพื่อปรึกษาหารือและพิจารณาด้วยสติปัญญา กันว่าจะเอาชนะศัตรูซึ่งก็คือแมว...ที่ชอบเข้ามาทำร้ายพวกมันกันอย่างไรดีบางตัวก็พูดว่าเอาอย่างนี้สิ..บางตัวก็พูดว่าเอาอย่างนั้นสิ...ให้หุ่นวายไปหมดและในที่สุดหนูหนุ่มตัวหนึ่งได้ลุกขึ้นแล้วออกความคิดเห็นว่า

" ข้าคิดออกแล้ว...และความคิดนี้ทุกตัวในที่นี้จะต้องเห็นด้วยแน่นอน" มันพูด " สิ่งนี้ก็คือจะต้องมีใครตัวใดตัวหนึ่งในพวกเราต้องเอากระพรุนผูกโบว์แล้วเอาไปแขวนที่คอของแมวเอาไว้ เพราะเสียงกระพรุนจะทำให้พวกเราได้รับรู้ถึงว่าเวลาที่แมวมันได้มาอยู่ใกล้ๆ เมื่อเห็นพวกเราก็กีบตัวหลบอยู่ไม่ออกไปจนกว่ามันจะเดินผ่านไป "

ข้อเสนออันนี้เป็นวิธีการที่ฉลาดที่สุดหนูทุกตัวทำการปรบมือแสดงความชื่นชมเห็นด้วยจนกระทั่งหนูแก่ตัวหนึ่งได้ลุกขึ้นแล้วพูดว่า **" เป็นวิธีการที่ฉลาดที่สุด แต่ว่าใครเล่า จะเป็นคนเอากระพรุนไปแขวนที่คอแมวละ "** สุดท้ายก็ไม่มีหนูตัวไหนที่จะกล้ารับอาสาออกไปเอากระพรุนไปแขวนที่คอของแมว กันสักตัว ดังนั้นหนูแก่จึงได้พูดสรุปว่า **" ของบางอย่างนั้น พุดได้ง่าย แต่ทำได้ยาก "**

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ของบางอย่างนั้น พุดได้ง่าย แต่ทำได้ยาก

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 5 การค้นหาธรรมชาติ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 สำรวจธรรมชาติและดูแลสิ่งแวดล้อม

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือบอกความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีต่อการดำเนินชีวิตของชุมชนได้

2. เนื้อหา

2.1 การสำรวจธรรมชาติและสิ่งมีชีวิต รอบ ๆ ตัว

2.2 การสังเกตจดจำ และบอกประโยชน์ของสิ่งที่พบเห็นที่มีต่อการดำเนินชีวิตของชุมชน

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบงาน

3.3 แบบบันทึกการสำรวจ

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือนำกองลูกเสือ ออกสำรวจธรรมชาติในชุมชนรอบโรงเรียน มอบหมายให้ลูกเสือจดบันทึก และหาข้อมูลของสิ่งที่พบในธรรมชาติรอบชุมชน หมู่ละ อย่างน้อย 4 อย่าง เช่น บ่อน้ำ ต้นไม้ใหญ่แต่ละต้นที่พบระหว่างทาง สมุนไพร อากาศที่อยู่รอบ ๆ ตัว ไล่เดือนดิน ผีเสื้อ นก พืชต่าง ๆ สุนัขเฝ้าบ้าน ฯลฯ ให้เตรียมหาข้อมูลจากการสอบถามคนในชุมชนและเตรียมวาดภาพประกอบ นำมาจัดทำสมุดภาพ ตามคำสั่งในใบงาน

(2) นัดหมายให้ส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือครั้งต่อไป

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ลูกเสือรายงานทีละหมู่ ผู้กำกับลูกเสือเปิดโอกาสให้หมู่อื่นซักถามเพื่อความเข้าใจ และอภิปรายแสดงความคิดเห็นได้ จนครบทุกหมู่ พร้อมส่งสมุดภาพ

(2) ผู้กำกับลูกเสือชวนคิด ชวนคุย และช่วยเพิ่มเติม ด้วยประเด็นคำถาม
- ถ้าเราทำลายสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในธรรมชาติ เช่น ตัดต้นไม้ ทิ้งขยะลงบ่อน้ำ ใช้น้ำฆ่าแมลง เผาขยะให้เกิดควันพิษ ฯลฯ จะมีผลต่อชีวิตของคนเราอย่างไร

- ลูกเสือคิดว่าตนเองจะสามารถมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้อย่างไรบ้าง

(3) มอบหมายให้หมู่ลูกเสือหาข้อมูลเกี่ยวกับควันพิษ ซึ่งเป็นมลพิษทางอากาศและการป้องกัน เพื่อใช้ในกิจกรรมครั้งต่อไป

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ซักทรงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 ตรวจสอบผลงานจากการสำรวจ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม คือ การคิดวิเคราะห์และตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อชุมชน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 11

เพลง

ต้นไม้มีประโยชน์

ป่าไม้ ไม้ผล พืชผัก	ประโยชน์มากน่านับการ
ใช้ทำเป็นอาหาร	ทำเชื้อเพลิงฟืนถ่านสร้างบ้านอยู่อาศัย
ทำเครื่องมือเครื่องใช้	ทำเสื้อผ้าสวมใส่และนำไปใช้ทำยา
ป่าไม้ให้คุณค่าเลิศล้ำ	เพราะช่วยให้ฝนตกตามกาลเวลา
ช่วยดูดซับคงคา	มิให้นองไหลป่าท่วมท้นนาและไร่
ทำให้อากาศแจ่มใส	เราจึงควรร่วมใจอย่าทำลายต้นไม้เอย

ต้นไม้

ต้นไม้คือสิ่งแวดล้อม	ย่อมความชุ่มชื้นชีวิต
เจ้าดูดอากาศเป็นพิษ	ทำให้ชีวิตสดชื่นยืนยาว
อากาศเป็นพิษชีวิตจะสั้น	ต้นไม้เท่านั้น
ทั้งกันและแก้	ต้นไม้กำเนิดก่อเกิดทรัพย์แน่
ต้นไม้แน่นแท้	แก้ช่วยกัน

เกม

เกม เสือกินวัว

วิธีเล่น

1. ให้ลูกเสือก เข้าแถวเป็นวงกลม จับมือกัน
2. เลือกลูกเสือก 2 คน คนหนึ่งให้เป็นวัว อีกคนหนึ่งให้เป็นเสือก
3. เมื่อได้ยินสัญญาณ เริ่มเล่น คนที่เป็นเสือก ต้องพยายาม จับคนที่ป็นวัวให้ได้ คนที่จับมือเป็นวงกลม คอยเปิดทางให้วัวหนี และคอยกันเสือกไม่ให้ผ่านไปได้ ถ้าเสือกจับได้ก็ชนะ จะสลับกันเป็นเสือกหรือเปลี่ยนคู่ก็ได้

ใบงาน

ให้หมู่ลูกเสือกออกสำรวจธรรมชาติใกล้โรงเรียนตามที่ผู้กำกับลูกเสือกนำไปและปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

1. จดบันทึกธรรมชาติที่พบเห็น อย่างน้อย 3 อย่างแต่ละอย่างหาข้อมูลประกอบได้แก่
 - 1.1 ชื่อสิ่งที่พบ
 - 1.2 ลักษณะเป็นอย่างไร
 - 1.3 ตำแหน่งที่พบ
 - 1.4 ประโยชน์/โทษ
 - 1.5 ผู้ให้ข้อมูล
2. วาดภาพธรรมชาติที่เลือกจดบันทึก
3. จัดทำสมุดภาพ
4. ทำข้อมูลรายงานในกองลูกเสือกในการประชุมกองครั้งต่อไป

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เรื่อง ผีเสื้อแสนสวย

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

คุณยายของเอ๋อมชอบเล่นนันทนาการและเรื่องต่างๆ ที่คุณยายได้พบเห็นให้เอ๋อมฟังอยู่เสมอ วันหนึ่งขณะที่นั่งเล่นที่สนามหน้าบ้าน เอ๋อมมองเห็นผีเสื้อหลายตัวกำลังบินตอมดอกไม้ คุณยายจึงเล่าเรื่องผีเสื้อให้ฟังว่าผีเสื้อเป็นแมลงที่มีปีกสีสวยงามทำให้คนหลงใหลและสงสัยในธรรมชาติที่แท้จริงของมัน ผีเสื้อชอบแสงอาทิตย์และอากาศเย็นสบาย เรามักเห็นมันบินวนเวียนตามดอกไม้อย่างสนุกสนาน อย่างไม่รู้จักหยุดหย่อนหรือเหน็ดเหนื่อย การที่มันบินคละเคล้าเกสรดอกไม้อยู่เช่นนี้ เพราะมันต้องการนำหวานจากเกสรดอกไม้เป็นอาหารและมันยังช่วยในการผสมพันธุ์ดอกไม้ด้วย คุณยายเล่าต่อว่านักชีววิทยาประมาณว่าขณะนี้ในโลกมีผีเสื้อ 7,000 ชนิด ส่วนในประเทศไทยเรามีผีเสื้อประมาณ 900 ชนิดเท่านั้น

คุณยายจึงถามเอ๋อมว่าทำอะไร เราจะทำให้มีผีเสื้อมากขึ้นได้ เอ๋อมตอบว่าคนเราต้องไม่ฆ่าผีเสื้อ และช่วยกันปลูกต้นไม้ ดอกที่มีน้ำหวานเป็นอาหารของผีเสื้อ คุณยายชมว่าเอ๋อมฉลาดและเป็นเด็กช่างคิด เอ๋อมตั้งใจมากและชอบคุณที่ คุณยายเล่าเรื่องผีเสื้อเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เราไม่ควรทำลายธรรมชาติ เพราะธรรมชาติทำให้โลกสดใส

ต้นแอปเปิ้ลกับเด็กน้อย

เด็กผู้ชายตัวเล็กๆคนหนึ่งชอบมาเล่นที่ต้นแอปเปิ้ลใหญ่ทุกวัน เขาปีนขึ้นไปกินลูกแอปเปิ้ลบนต้นและกินจนหลับได้ร่มเงาของต้นไม้ เขารักต้นไม้และต้นไม้ก็รักเขา เวลาผ่านไปเด็กน้อยโตขึ้น เขาไม่ยอมมาวิ่งเล่นที่ต้นไม้แล้วแต่อยากได้ของเล่นแทน ต้นแอปเปิ้ลจึงแนะนำให้เขาเก็บลูกแอปเปิ้ลไปขาย เมื่อเด็กชายได้ของเล่นใหม่เขาก็ไม่มาเล่นที่ต้นไม้อีกเลย ต้นไม้ได้แต่คอย

เวลาผ่านไปเด็กน้อยโตเป็นชายหนุ่ม เขากลับมาหาต้นไม้อย่างเศร้าสร้อย "มาหาฉัน และมาเล่นกับฉันหรือ"ต้นไม้ถามอย่างดีใจ

"ฉันไม่มีเวลามาเล่นหรือฉันมีครอบครัวแล้วฉันต้องทำงานเพื่อครอบครัวของฉันเองเราต้องการบ้านช่วยฉันได้ไหม"

ต้นไม้จึงแนะนำให้เขาตัดกิ่งก้านทั้งหมดของต้นไม้ไปสร้างบ้านชายหนุ่มจากไปอย่างมีความสุข แต่ต้นไม้ถูกทิ้งให้เศร้าเดียวดาย

วันหนึ่งในฤดูร้อนชายหนุ่มกลับมาหาต้นไม้ ซึ่งดีใจมาก เขาบอกกับต้นไม้ว่า "ฉันรู้สึกผิดหวังกับชีวิต และเริ่มแก่ขึ้นฉันอยากเล่นเรือไปพักผ่อนไกลๆให้เรือฉันได้ไหม"ต้นไม้จึงให้ลำต้นเขาไปสร้างเรือ เขาปล่อยเรือไปและไม่เคยกลับมาอีกเลย

หลายปีผ่านไปในปีสุดท้ายหนุ่มกลับมาคราวนี้เขาดูแก่ลงไปมากต้นไม้รีบออกตัว "ฉันเสียใจฉันไม่เหลืออะไรจะให้อีกแล้วไม่มีผลแอปเปิ้ลให้ ...ฉันไม่มีลำต้นให้ปีนอีกแล้วสิ่งเดียวที่เหลือ มีเพียงรากที่กำลังจะตาย"

ชายหนุ่มตอบว่า "ฉันไม่มีฟันจะกินแล้วฉันป็นไม่ไหว และฉันก็แก่แล้วด้วย ตอนนี้ฉันไม่ต้องการอะไรอีกแล้ว แค่อยากได้ที่พักพิงฉันเหนื่อยมาหลายปีแล้ว"

"รากของต้นไม้แก่ๆจะเป็นที่พักพิงของเธอได้ มาสิ นั่งลงข้างๆฉัน ...หลับให้สบาย....." เด็กน้อยนั่งลงข้างๆต้นไม้ดีใจ ยิ้ม...และน้ำตาไหล

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ต้องกตัญญูต่อพ่อแม่ผู้มีพระคุณ ต้นไม้ในเรื่องก็เปรียบเหมือนกับพ่อแม่ ที่คอยดูแลห่วงใยเราตลอดเวลา

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 6 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 รู้เท่าทันสื่อโฆษณา

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือรู้เท่าทันสื่อและโฆษณาชวนเชื่อ

2. เนื้อหา

2.1 การวิเคราะห์โฆษณาสินค้าที่โฆษณาในสื่อสิ่งพิมพ์

2.2 โทษของการโฆษณาและผลกระทบต่อผู้บริโภค

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 เกม

3.2 รูปภาพหรือของจริงที่เกี่ยวกับสินค้าอุปโภค และบริโภคชนิดต่าง ๆ

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) หมู่ลูกเสือเลือกสินค้าหมู่ละ 1 ชนิด และเล่นบทบาทสมมติโฆษณาเพื่อขายสินค้า

2) ลูกเสือหมู่อื่น ช่วยกันคิดหาเหตุผลคัดค้านการโฆษณาสินค้าแต่ละชนิด

3) ผู้กำกับลูกเสือชวนคิดด้วยคำถามดังนี้

- กิจกรรมนี้ ให้ข้อคิดอะไรบ้าง

- การโฆษณาสินค้าที่เกินความเป็นจริงจะมีผลต่อผู้บริโภคอย่างไร

4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปหลักการในการเลือกซื้อสินค้า

- ควรตรวจสอบข้อมูลของสินค้า ว่าเป็นจริงตามคำโฆษณาหรือไม่ และไม่มีผลเสียต่อผู้บริโภค

- เปรียบเทียบคุณภาพสินค้าและราคาจากผู้ผลิตหลายราย ให้มั่นใจว่าไม่ได้ขายเกินราคาที่ควรเป็น

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 สังเกตการแสดงความคิดเห็น

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 12

เกม

ต่อยาว

วิธีการเล่น

1. ให้ลูกเสือแต่ละหมู่แข่งขันกัน โดยให้ยืนรวมกัน อยู่หลังเส้นเริ่ม
2. ผู้กำกับลูกเสือแจกกระดาษหนังสือพิมพ์ ให้หมู่ละ 1 แผ่น
3. เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่มเล่น ให้ลูกเสือในแต่ละหมู่ ช่วยกันฉีกกระดาษเป็นเส้นโดยไม่ให้ขาดออกจากกัน โดยให้คนหนึ่งจับปลายกระดาษไว้ที่เส้นเริ่ม คนอื่น ๆ พยายามฉีกกระดาษให้ยาวที่สุด โดยไม่ให้ขาดออกจากกัน
4. เมื่อหมดเวลา ให้สัญญาณหยุด หมู่ใดฉีกกระดาษได้ยาวที่สุดเป็นหมู่ชนะ ให้หมู่อื่นกล่าวชมเชย

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ไก่ แมว และหนู

มีลูกหนูชุกชอนตัวหนึ่งหนีออกไปเที่ยวนอกบ้านแล้วกลับมาเล่าให้แม่ฟังว่า “หนูออกไปไกลมาก ไปเจอตัวอะไรก็ไม่รู้ ส่งเสียงร้องหนวกหูไม่หยุด หน้าตาแปลก ไม่น่าไว้วางใจ มีปากยาว คอยาว บนหัวมีหงอนอีกด้วย และแทนที่จะมีขาหน้าสองขาเหมือนอย่างพวกเรา กลับมีปีกสองข้างแทน แล่หางของมันก็แผ่ออกไปยาวมาก แล้วอยู่ดี ๆ มันก็เอาปีกตีสีข้างของมันจะแม่ เสียงดังมากเลย ขนาดหนูเองซึ่งเป็นลูกหนูที่กล้าหาญมาก ยังตกใจจนต้องวิ่งหนี แต่หนูไม่ได้วิ่งอย่างเดียวนะ หนูวิ่งไปและก็ร้องด่ามันไปด้วยจะแม่” สัตว์ที่ลูกหนูพูดถึงก็คือไก่โต้งนั่นเอง

“ยังมีอีกตัวนะแม่ ดูสง่างาม ท่าทางอ่อนโยนแล้วก็ใจดีด้วย ถ้าไม่ใช่เพราะเจ้าอสุรกายมีปีกตัวนี้หนูคงได้คุยกับสัตว์อีกตัวแล้ว ”

“รูปร่างหน้าตาเป็นอย่างไรล่ะ” แม่หนูถาม

“อ้อ เขามีขนกับหูเหมือนเราเลย แต่เขาเรียบเป็นมันมีลายด้วย มีหางยาวกว่าเรา ตาวาว ดูเงียบ ๆ คงเปี่ยมไปด้วยความเมตตากรุณา หนูกำลังจะเข้าไปแนะนำตัวเองกับเขาอยู่พอดี แต่เจ้าอสุรกายมีปีกตัวนั้นมันส่งเสียงไล่หนูออกมาเสียก่อน”

“ลูกเอ๋ยแม่จะบอกอะไรให้ สัตว์ทำทางใจดีที่หนูบอกนั้น เขาเรียกว่าแมว มันชอบกินหนูมาก เป็นศัตรูตัวสำคัญของเราที่เดียวแหละ ส่วนอสุรกายมีปีกนั้นคือไก่ ซึ่งไม่มีอันตรายต่อเราเลย จงจำไว้นะลูกว่าหน้าตาทำทางไม่ได้บอกถึงนิสัยใจคอที่แท้จริงนะลูก”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อย่าตัดสินคุณค่าของใคร ด้วยการดูแต่ภายนอกเท่านั้น

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 6 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 นาทีวิกฤต

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือตัดสินใจและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม

2. เนื้อหา

การตัดสินใจและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า กรณีลูกเสือเห็นคนตกน้ำ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 อุปกรณ์ช่วยคนตกน้ำ เช่น เชือก, ไม้, ห่วงยาง

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้หมู่ลูกเสือร่วมกันคิดหาทางออก กรณี “เห็นคนตกน้ำ” ในประเด็น

(1) จะช่วยหรือไม่ช่วย เพราะอะไร

(2) ถ้าช่วยจะมีวิธีช่วยเหลือวิธีใด แต่ละวิธีมีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

(3) หมู่ตัดสินใจเลือกช่วยอย่างไร เพราะอะไร

2) สุ่มให้หมู่ลูกเสือรายงาน 1 - 2 หมู่ ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายให้หมู่อื่นแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม และร่วมกันสรุป โดยผู้กำกับลูกเสือช่วยเพิ่มเติม (วิธีช่วยคนตกน้ำหรือคนจมน้ำได้แก่
1. การร้องเรียกให้คนอื่นหรือผู้ใหญ่ช่วย 2. การช่วยด้วยการโยนอุปกรณ์ที่ช่วยลอยตัวเช่น ห่วงยาง หมอนลม ขวดน้ำพลาสติกขนาดใหญ่ ลูกมะพร้าว แผ่นโฟมขนาดใหญ่ ลูกบอล ลูกบาส ฯลฯ
3. การช่วยด้วยการยื่นอุปกรณ์เช่น ไม้ยาว ๆ เชือก และ 4. การว่ายน้ำออกไปช่วย ต้องมั่นใจว่าว่ายน้ำเป็นและต้องช่วยคนตกน้ำเป็นด้วย ไมเช่นนั้นอาจ ถูกคนตกน้ำกัดหรือจมน้ำไปด้วย ลูกเสือต้องวิเคราะห์ให้ได้ว่า จะสามารถช่วยอย่างไรจึงจะรอดและปลอดภัยทั้ง 2 ฝ่าย เพื่อความปลอดภัยของลูกเสือ ควรต้องใช้วิธีร้องเรียกให้คนอื่นและผู้ใหญ่ช่วย ร่วมกับวิธีอื่น ๆ เช่น ถ้าไม่แน่ใจว่าน้ำลึกมากน้อยเพียงใด ให้โยนอุปกรณ์ที่ช่วยลอยตัว หรือยื่นไม้ยาวให้เกาะ ถ้ามั่นใจว่าน้ำไม่ลึก ลูกเสือมั่นใจว่าสามารถช่วยได้ ผู้ประสพภัยเป็นเด็กตัวเล็กกว่ามาก ก็อาจลงน้ำไปช่วยได้)

3) หมู่ลูกเสือแข่งขันเกมเชือกช่วยชีวิต

(1) ลูกเสือแต่ละหมู่เข้าแถวตอนลึก นายหมู่ออกไปยืนห่างจากแถวประมาณ

5 เมตร สมมติว่าตกอยู่ในบ่อน้ำ

(2) เมื่อได้ยินสัญญาณสมาชิกในหมู่รีบผูกปลายเชือกตัวเองกับเชือกของสมาชิกที่ยืนติดกัน ด้วยเงื่อนไขที่รัดแล้วให้คนที่ยืนอยู่หัวแถว ถีบปลายเชือกไว้ด้านหนึ่ง อีกด้านหนึ่งโยนให้นายหมู่ของตัวเอง เมื่อนายหมู่ได้เชือกแล้วให้ผูกเชือกกับเอวของตัวเอง ด้วยเงื่อนไขว่าสายธนูเมื่อผูกเสร็จให้สมาชิกรีบดึงนายหมู่ตนเองเข้ามารวมกับสมาชิกคล้ายกับการ ช่วยดึงคนขึ้นจากบ่อน้ำ

(3) สำนักรวการผูกเงื่อนของแต่ละหมู่ หมู่ไหนผูกได้ถูกต้องและทำเสร็จก่อนเป็นหมู่ที่ชนะ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 สังเกตการแสดงความคิดเห็น

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 13

เพลง

ร่วมใจ

(สร้อย) ร่วมใจ เราพร้อมใจ (3 ครั้ง) งานน้อยใหญ่พร้อมใจกันทำ
พวกเราลูกเสือไทยต่างพร้อมใจสามัคคี น้ำใจเรากล้าผจญ บากบั่นอดทนหมั่นทำความดี
ผูกมิตรและมีไมตรีเหมือนดังน้องที่รับความชื่นบาน (สร้อย)
พวกเราลูกเสือไทย บุกป่าไปลุยน้ำเอง แม้เราจะฝ่าภัยพาล แต่จิตเบิกบานเพราะความปรองดอง
ชมฟ้าและน้ำลำคลอง เสียงคึกคคะนอง ร้องเพลงเพลีนใจ (สร้อย)

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

สิงโตโลกมากกับกระต่ายป่า

ในป่าใหญ่แห่งหนึ่งสิงโตหัวโขนตัวหนึ่งกำลังหาเหยื่อ มันพบกระต่ายป่าตัวหนึ่งเห็นแล้วนำกิน จึงวิ่งตามกระต่ายป่าจนทัน ขณะจะจับกระต่ายป่ากินก็เลื้อยไปเห็นกวางตัวหนึ่งวิ่งผ่านมา มันคิดใหม่ว่ากวางน่าจะอร่อยกว่า และเป็นอาหารมื้อใหญ่ดีกว่ากระต่ายที่ตัวเล็กนิดเดียว

ดังนั้น มันจึงปล่อยให้กระต่ายป่าหลุดรอดไปแล้วมันเองก็วิ่งกวาดตามกวางไปทันที แต่กวางตัวนั้นวิ่งเร็วมากเร็วเสียจนในไม่ช้ามันก็ล้มหายไป เมื่อสิงโตเห็นหมดหวังจะตามกวางได้ทันมันก็คิดใหม่อีกว่า“ฉันจะกลับไปกินกระต่าย ดีกว่า”แต่เมื่อมันกลับมาที่ ๆ ซึ่งเมื่อตะกี้ที่มันได้ต้อนกระต่ายจนจนมุมนั้น มันได้พบว่า กระต่ายได้หนีหายไปแล้ว

“โธ่เอ๊ย ฉันน่าจะกินกระต่ายเสียก่อนตั้งแต่ตอนที่พบเมื่อแรกแล้ว”สิงโตคร่ำครวญ
“นี่เป็นเพราะฉันโลกมากเกินไป ผลสุดท้ายก็เลยไม่ได้ กินอะไรเลย”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนฉลาดต้องรู้จักพอ ในสิ่งที่ตนมีอยู่แล้ว

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 6 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 ด้านภัยทางไกลยาเสพติด

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถบอกโทษและพิษภัยของยาเสพติดที่อยู่ใกล้ตัวได้

2. เนื้อหา

ยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและอนาคตของเด็กและเยาวชน ลูกเสือจึงควรตระหนักในโทษและพิษภัยและหลีกเลี่ยงให้ ห่างไกลยาเสพติด

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ขวดยน้ำ และถ้วยน้ำ

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) หม้อลูกเสือแข่งขันกรอกน้ำลงขวดโดยผู้กำกับลูกเสือแจกน้ำที่บรรจุเต็มขวดให้หมู่ละ 1 ขวด และแจกถ้วยพลาสติกให้ลูกเสือคนละ 1 ใบ การแข่งขัน แบ่งเป็น 2 รอบ

รอบที่ 1 ให้นายหมู่เทน้ำในขวดแจกใส่ถ้วยของลูกเสือในหมู่ทุกคนจนหมดขวด แล้วให้ลูกเสือแต่ละคนกรอกน้ำในถ้วยลงขวดจนหมด นายหมู่เอาขวดน้ำมาเปรียบเทียบกัน น้ำในขวดของหมู่ใดมีมากที่สุดเป็นผู้ชนะ แต่ละหมู่เก็บขวดน้ำของตนไว้เปรียบเทียบกับรอบที่ 2

รอบที่ 2 ผู้กำกับลูกเสือแจกขวดน้ำขวดใหม่ ให้หมู่ลูกเสื่อดำเนินการเหมือนรอบแรก แต่ให้ทุกคนหมุนรอบตัวเอง 3 รอบก่อนกรอกน้ำกลับลงขวด ทุกหมู่นำขวดน้ำมาเปรียบเทียบกัน หมู่ใดเหลือมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

2) ผู้กำกับลูกเสือให้นายหมู่เทน้ำในขวดน้ำของหมู่ในรอบแรก มาเทียบกับรอบที่ 2 แล้วตั้งคำถามว่าในกองลูกเสือว่า “ทำไมน้ำในรอบที่ 2 ของทุกหมู่ จึงเหลือน้อยกว่าในรอบแรก”

3) ผู้กำกับลูกเสือสุ่มถาม 2 – 3 คน แล้วสรุปว่า การหมุนรอบตัวนั้น เปรียบเหมือนการใช้ยาเสพติด ซึ่งมีผลเสียต่อสติปัญญาและความสามารถของคนผู้นั้น จึงทำให้กรอกน้ำแล้วน้ำหกมากกว่าตอนที่ไม่นิยมตัว

4) ให้ลูกเสือจับคู่คุยกัน ช่วยกันคิดว่ายาเสพติดใกล้ตัวที่ลูกเสือรู้จัก มีอะไรบ้าง และจะหลีกเลี่ยงได้อย่างไร

5) ผู้กำกับลูกเสือสุ่มถาม 2 – 3 คู่ และให้ คู่อื่น ๆ เพิ่มเติม ผู้กำกับลูกเสือช่วยเพิ่มเติม และสรุป (ไม่ลองใช้ยาเสพติด /ขอรับรองด้วยความห่วงใยให้คนในครอบครัวเล็ก บุหรี่ และเหล้า)

- 6) ผู้กำกับลูกเสือให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
- 5.2 สังเกตการแสดงความคิดเห็น

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ตระหนักรู้ในเรื่องโทษ และพิษภัยของยาเสพติด

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 14

เพลง

ยาเสพติด

ดื่มเหล้าทำลายชีวิต	ยาเสพติดทำลายสังคม
ลูกเสือไม่ควรนิยม	ไม่ควรชื่นชมสนับสนุนหรือยกย่อง
มอร์ฟิน ฝิ่น เฮโรอีน	ทำร้ายร่างกายเหี่ยวแห้งโรยรา
ทดลองกับอบายมุข	จะต้องทนทุกข์ตลอดเวลา

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ไก่ที่ไข่เป็นทองคำ

ฟัวเมียคู่หนึ่งเลี้ยงไก่ไว้กินไข่ เกิดโชคดีมีแม่ไก่ประหลาดตัวหนึ่งออกไข่เป็นทองคำให้วันละ 1 ฟอง ทุกวันสองฟัวเมียจะนำไข่ทองคำนั้นไปแลกเป็นเงินมีความเป็นอยู่อย่างสุขสบายไม่คิดจะทำมาหากินให้เหนื่อย ได้แต่เที่ยวเล่นสำราญสำราญฟุ้งเฟ้อ ไม่เก็บสะสมหรือห่วงอนาคตของตนเลย

วันหนึ่งทั้งสองนึกอยากที่จะได้เงินมากกว่าที่เป็นอยู่ผู้เป็นเมียจึงเสนอให้ผ่าท้องไก่ เพื่อเอาไข่ทองคำออกมามาก ๆ สามเห็นด้วย ทั้งสองช่วยกันจัดการฆ่าไก่ตัวนั้นเสีย แล้วใช้มีดผ่าท้องของมันดูผลปรากฏว่า ไม่มีแม้แต่เศษทอง หรืออะไรที่จะเอาไปแลกเป็นเงินได้เลยอยู่ในนั้น ทั้งสองยืนหน้าซีดและโศรกเศร้า " อ้อ ๆ หมดเลย..หมดแล้ว นี่ถ้าเราไม่โลภมาก ก็ยังมีไข่ทองคำตั้งวันละฟอง ไปใช้แลกเงินได้ตลอดชีวิต น่าเสียดายจริง อ้อ ๆ ๆ " จะมาคิดได้ในตอนนี้ก็สายไปเสียแล้ว... เพราะ ไก่ตัวนั้นมันได้ตายลงไปเพราะมือและความคิดโง่ ๆ ของตัวเองนั่นแหละ..สองฟัวเมียเลยอดที่จะมีไข่ทองคำไปขายแลกเงินและ อยู่สุขสบายเหมือนเมื่อก่อน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ทำอะไรควรคิดให้รอบคอบและควรพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 6 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 ความปลอดภัย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือปฏิบัติตามกฎจราจรได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย
- 1.2 ลูกเสือบอกข้อควรปฏิบัติในการป้องกันภัยเมื่อไม่มีคนอยู่บ้านได้

2. เนื้อหา

- 2.1 กฎจราจร
- 2.2 ความปลอดภัยในการใช้ถนน
- 2.3 สิ่งที่ต้องทำเมื่อทิ้งบ้านไว้ โดยไม่มีคนอยู่

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 แผนภูมิหรือภาพสัญญาณ และเครื่องหมายจราจร
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือให้ความรู้เรื่องการปฏิบัติตามกฎจราจร โดยเรียนรู้เป็นฐานฐานที่ 1 สัญญาณไฟ
 - ฐานที่ 2 เครื่องหมายจราจร เช่น ทางม้าลาย ห้ามจอด ห้ามเลี้ยว ฯลฯ
 - ฐานที่ 3 การเดินทางเท้า
- (2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- (1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสนทนาเกี่ยวกับภัยที่อาจเกิดขึ้นได้เมื่อไม่มีคนอยู่บ้าน
- (2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันอภิปรายถึงข้อควรปฏิบัติเมื่อไม่มีคนอยู่บ้าน แล้วเลือก 1 รายการพร้อมวาดภาพประกอบ นำมาเสนอในกองลูกเสือ
- (3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อควรปฏิบัติเมื่อไม่มีคนอยู่บ้าน
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 ตรวจสอบผลงานและการนำเสนอ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 15

เพลง

เพลง ดุรยन्ต์ก่อน

แม้ว่าเราจะข้ามถนน	ดุรยन्ต์ ดุรยन्ต์
แม้ว่าเราจะข้ามถนน	ดุรยन्ต์ก่อน
หากดุรยन्ต์มา	อย่าอวดเก่งกล้าตัวนจร
ให้รถไปก่อน	แน่นอนปลอดภัย

เพลง ข้ามถนน

อย่าเหม่อมองต้องดูข้างหน้า	อีกซ้ายและขวาเมื่อจะข้ามถนน
หากยวดยานหลายก็ต้องอดใจทน	อย่าตัดหน้ารถยนต์ทุก ๆ คนจะระวังเอย
ม่ง แชะ ม่ง แชะ แชะ ม่ง ตะลุ่ม ตุ่มม่ง	

ใบความรู้

กฎหมายและเครื่องหมายจราจร

กฎและเครื่องหมายจราจรที่ลูกเสือควรศึกษาและเรียนรู้ คือ

1. สัญญาณไฟ

สีแดง ให้รถทุกคันที่จะวิ่งไปข้างหน้า หยุดที่เส้น
 สีเหลือง ให้รถทุกคันเตรียมตัว หรือให้ระมัดระวัง เพื่อที่จะหยุดหรือไป
 สีเขียว ให้รถผ่านไปได้

2. เครื่องหมายจราจร เช่น ทางม้าลายสำหรับให้คนข้ามถนน รถที่จะผ่านทางม้าลายต้องชะลอหรือหยุดให้คนเดินข้ามไปก่อน

3. การเดินทางเท้า

3.1 ถนนที่มีทางเท้า ต้องเดินบนทางเท้าให้ชิดทางซ้าย

3.2 ถนนที่ไม่มีทางเท้าจะต้องเดินทางชิดขอบด้านขวา หันหน้าสวนทางรถจะได้มองเห็นรถข้างหน้าได้แต่ไกล

3.3 ไม่ควรข้ามถนนโดยออกจากที่กำบัง เช่น ทำยรถหรือหน้ารถประจำทางหรือระหว่างซอกรถที่จอด เพราะจะมองไม่เห็นรถที่แล่นมาในระยะใกล้

3.4 ก่อนข้ามถนนทุกครั้งต้องหยุดยืนที่ขอบทาง มองดูทางขวา ทางซ้าย และกลับมาดูทางขวาอีกครั้งเพื่อความแน่ใจว่าไม่มีรถแล่นมาในระยะใกล้

3.5 ต้องข้ามถนนขณะที่มีสัญญาณห้ามรถ และดูให้แน่ใจว่ารถหยุดสนิทแล้วไม่ควรข้ามขณะที่มีสัญญาณปล่อยให้รถเดิน เพราะจะเสี่ยงอันตรายมาก

ข้อควรปฏิบัติเมื่อไม่มีคนอยู่บ้าน

1. ก่อนออกจากบ้านควรดับไฟหรือปิดสวิตช์เครื่องใช้ไฟฟ้า
2. ตรวจตราสิ่งต่างๆ อย่าให้มีสิ่งของที่ติดไฟ ถ้ามีควรดับให้หมด
3. ปิดประตูหน้าต่างให้เรียบร้อย
4. ใส่กุญแจบ้านหรือปิดรั้วบ้านให้แน่นหนา
5. ถ้าระบบไฟฟ้าสามารถตั้งเวลาเปิด-ปิดได้ ควรตั้งเวลาไว้ด้วย
6. ปิดวาล์วน้ำ

ห้ามกลับรถ

ห้ามแล้วซ้าย

ห้ามเลี้ยวขวา

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เด็กชายเดี่ยว

น.ส. จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

ณ หมู่บ้านในเมืองเล็กๆ แห่งหนึ่ง เด็กชายเดี่ยวอาศัยอยู่กับพ่อแม่ เขามีสัตว์เลี้ยงตัวหนึ่งคือ เจ้าจิ้งก่ ทุกวันพ่อจะพาเด็กชายเดี่ยวและเจ้าจิ้งก่ไปเดินเล่น บ้านของเด็กชายเดี่ยวอยู่ติดถนน ทุกครั้งที่พ่อพาไปมักจะเตือนว่า “เดี่ยวรู้ไหมลูก ว่าเวลาเราเดินบนถนนนั้น จะต้องเดินชิดขอบถนน คอยระวังรถที่วิ่งไปมา และเวลาข้ามถนนก็ต้องระวังรถที่วิ่งมาทั้งทางซ้ายมือและขวามือให้ดี เพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีรถวิ่งมาแน่ใจว่าปลอดภัยจึงค่อยข้ามถนน แล้วก็ห้ามวิ่งเล่นใกล้ถนนด้วยนะลูก” เด็กชายเดี่ยวตอบพ่อว่า “ครับพ่อ ผมจะระวังตัวเวลาเดินทางหรือจะข้ามถนนครับ”

วันหนึ่งขณะที่แม่กำลังเล่านิทานให้เด็กชายเดี่ยวฟัง ก็ได้ยินเสียงเจ้านกก็เห่าอยู่หน้าบ้าน เพราะสุนัขตัวหนึ่งมาคุ้ยถังขยะอยู่หน้าบ้าน เจ้าจิ้งก่ก็ไต่รั้วไล่สุนัขตัวนี้ไปที่ถนนโดยไม่ได้มองว่ามีรถวิ่งมา ทำให้ถูกรถชนพอกับแม่จึงพาเจ้าจิ้งก่ไปหาหมอเพื่อช่วยทำแผลให้

พ่อก็กลับมาเตือนเด็กชายเดี่ยวว่า “จำได้หรือเปล่าที่พ่อเคยบอกว่า ต้องระวังเวลาเดินหรือข้ามถนน เพราะไม่อย่างนั้นจะต้องเจ็บตัวเหมือนเจ้าจิ้งก่” เด็กชายเดี่ยวตอบพ่ออย่างจริงจังว่า “ครับพ่อ ผมจะจำไว้ให้ดี”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การระมัดระวังจะไม่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ

ความรอบคอบ

น.ส. จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

เทศกาลสงกรานต์ปีนี้ ครอบครัวของสมโชคจะไปเยี่ยมคุณยายที่จังหวัดนครสวรรค์ ทุกคนต้องเดินทางไปโดยไม่มีการเผ่าบ้าน คุณพ่อและคุณแม่จึงวางแผนการป้องกันภัยในระหว่างไม่อยู่บ้าน คุณพ่อโทรศัพท์ แจ้งขอรับบริการฝากบ้านกับตำรวจในท้องที่บ้านตั้งอยู่ล่วงหน้าเรียบร้อยแล้ว ก่อนวันเดินทางหลายวัน รวมทั้งนำทรัพย์สินมีค่าฝากตู้เซฟธนาคาร

เช้าตรู่วันเดินทาง คุณพ่อ คุณแม่และสมโชค ช่วยกันดูแลปิดไฟฟ้า ปิดสวิตช์ไฟฟ้า ปิดก๊อก และวาล์วน้ำประปา ปิดประตูหน้าต่างล็อกอย่างเรียบร้อย เมื่อคุณพ่อนำรถยนต์ออกจากรั้วบ้าน คุณแม่ก็ใส่กุญแจประตูรั้วบ้านอย่างแน่นหนา ทุกคนออกเดินทางอย่างสบายใจ ระหว่างไม่อยู่บ้านคุณยาย ทุกคนพักผ่อนกันโดยไม่มีกังวลใจ

เมื่อกลับมาถึงบ้านก็พบว่าบ้านของตนปลอดภัย ทุกคนสบายใจมากยิ่งขึ้น และจะปฏิบัติเช่นเมื่อจะออกจากบ้านไปพร้อมกัน สมโชคขอบคุณคุณพ่อ คุณแม่ที่ช่วยสอนให้เป็นคนรอบคอบจนเป็นนิสัย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความรอบคอบจะทำให้เกิดความปลอดภัยเมื่อไม่อยู่บ้าน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 7 บริการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 การบริการ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถวางแผนร่วมกับผู้กำกับและดำเนินการให้บริการแก่ผู้อื่นได้

2. เนื้อหา

การวางแผนและดำเนินการให้บริการแก่ผู้อื่น

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวส์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือสนทนาเกี่ยวกับการบริการ ซึ่งการเป็นลูกเสือ นั้น มีหน้าที่กระทำให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ให้ลูกเสือเสนอแนวคิดในการให้บริการแก่ผู้อื่น

2) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายเรื่องการวางแผนให้บริการแก่ผู้อื่น แล้วให้ลูกเสือแต่ละหมู่อภิปราย และวางแผนในการช่วยเหลือผู้อื่น พร้อมบันทึกไว้เพื่อให้บริการต่อไป

3) ให้ลูกเสือนำเสนอการวางแผนให้กองลูกเสือทราบ

4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปกิจกรรม

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวส์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตการมีส่วนร่วมกิจกรรม

5.2 ตรวจผลงานการวางแผนการให้บริการแก่ผู้อื่น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 16

เพลง

เจาะกันสุขใจ

เจาะกันวันนี้สุขใจ
ห่างเรณินเหงาอร่า

สบายดีหรือบอกมา
ร้องรำดีกว่าวันนี้สุขใจ (ซ้ำ)

ใบความรู้

การวางแผนและดำเนินการให้บริการแก่ผู้อื่น

ผู้กำกับลูกเสือร่วมกับลูกเสือสำรองวางแผนดำเนินการให้บริการแก่ผู้อื่น เช่น

1. จัดสถานที่ในงานส่วนรวม เช่น งานโรงเรียน งานวัด
2. ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน วัด ตลาด อนามัย ที่ว่าการอำเภอ
3. ประดิษฐ์ของที่ระลึก เพื่อจำหน่ายหารายได้ตามวัตถุประสงค์ เช่น ทำพวงกุญแจ ที่เขียนบุรี แจกันดอกไม้ ฯลฯ
4. ช่วยในการจำหน่ายเพื่อการกุศล เช่น ของที่ระลึก ดอกไม้รูปเทียน งานวัด อาหาร
5. ช่วยดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เช่น อ่านหนังสือให้ฟัง กวาดบ้าน กรอกน้ำ รดน้ำต้นไม้ ให้อาหารสัตว์เลี้ยง ฯลฯ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

มดกับนกเขา

ในวันที่ป่าแห้งแล้งขาดแคลนน้ำ มดยักษ์ตัวหนึ่งกำลังกระหายน้ำอย่างมาก กำลังไต่ไปกินตามน้ำพุที่ไหลเขียว ด้วยความที่เขาดตัวเล็กจึงพลาดตกลงไปและไหลไปตามลำธาร มดยักษ์ตัวนั้นพยายามตะเกียกตะกายขึ้นฝั่ง จนเจ้านกตัวหนึ่งเห็นเข้าจึงไปคาบใบไม้ทิ้งลงไปให้น้ำให้เจ้ามดยักษ์เกาะ

“ขอบใจเจ้ามากนะ” เจ้ามดยักษ์กล่าวขอบคุณนกในความช่วยเหลือครั้งนี้

“ไม่เป็นไรหรอก ชีวิตใคร ใครก็รัก” เจ้านกกล่าวตอบ

“ข้ารู้มาว่าแถวนี้นายพรานเยอะนะ เจ้าไม่กลัวถูกล่าเหรอ” เจ้ามดยักษ์ถามเจ้านก

“ข้าแค่แวะมาหาอาหารเท่านั้น เดี๋ยวก็ไปแล้ว” เจ้านกบอกพร้อมกับก้มลงหาอาหารตามพื้น และไม่ได้สังเกตว่าภัยกำลังมาถึงตัว แต่ดีที่เจ้ามดยักษ์อยู่เป็นเพื่อนด้วย เลยช่วยเหลือได้ทันเวลา ระหว่างที่กำลังสนทนากัน มดยักษ์เลื้อยไปเห็นนายพรานคนหนึ่งกำลังใช้ตาข่ายเหวี่ยงหมายจะจับนก มดยักษ์จึงกัดเท้าของนายพรานทำให้นายพรานเหวี่ยงตาข่ายผิดพลาด เจ้านกได้ยินเสียงร้องลั่นด้วยความเจ็บปวดของนายพรานจึงบินหนีไปเพื่อเอาชีวิตรอด เจ้ามดยักษ์ก็รีบวิ่งหนีไปเช่นกันก่อนที่จะโดนนายพรานเหยียบตาย

ด้วยความมีน้ำใจของเจ้านกทำให้เจ้ามดยักษ์ได้ตอบแทนความช่วยเหลือ เจ้านกจึงรอดพ้นอันตรายไปได้

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น ย่อมได้รับความดีตอบแทน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 8 ธงและประเทศต่างๆ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 ธงลูกเสือและธงชาติของประเทศอื่นๆ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือบอกลักษณะธงลูกเสือประเภทต่างๆ ได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถเขียนภาพธงชาติและบอกที่ตั้งของประเทศต่างๆ รวม 8 ประเทศ ได้

2. เนื้อหา

2.1 ธงลูกเสือประเภทต่างๆ ธงลูกเสือประจำกองลูกเสือสำรองของโรงเรียน ธงลูกเสือประจำจังหวัด และธงคณะลูกเสือแห่งชาติ

2.2 ที่ตั้งและธงชาติของประเทศอื่นรวม 8 ประเทศ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ภาพตัวอย่างหรือธงลูกเสือประเภทต่างๆ : ธงลูกเสือประจำกองลูกเสือสำรองของโรงเรียน ธงลูกเสือประจำจังหวัด ธงคณะลูกเสือแห่งชาติ ภาพธงชาติของประเทศอื่นๆ 8 ประเทศ

3.3 อุปกรณ์การวาดภาพ

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำภาพตัวอย่างหรือธงลูกเสือประเภทต่างๆ ธงลูกเสือประจำกองลูกเสือสำรองของโรงเรียน ธงลูกเสือประจำจังหวัด ธงคณะลูกเสือแห่งชาติ และธงชาติประเทศอื่นๆ 8 ประเทศ มาให้ลูกเสือได้สัมผัสและอธิบายถึงความสำคัญของธงและวิธีการใช้ธงในโอกาสต่างๆ

2) ให้ลูกเสือบอกถึงความรู้สึก ต่อการเป็นลูกเสือซึ่งถือเป็นพระราชมรดกที่ลูกเสือได้รับพระราชทานจากพระมหากษัตริย์

3) ลูกเสือแต่ละหมู่ช่วยกันเขียนภาพธงลูกเสือประเภทต่างๆ ธงลูกเสือประจำกองลูกเสือสำรองของโรงเรียน ธงลูกเสือประจำจังหวัด ธงคณะลูกเสือแห่งชาติและธงประเทศอื่นๆ 8 ประเทศ ในกระดาษปรู๊ฟ ระบายสีให้สวยงาม

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 บอกลักษณะธงลูกเสือประเภทต่างๆ

5.2 ตรวจผลงานภาพธงชาติและอธิบายที่ตั้งของประเทศต่างๆ 8 ประเทศ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 17

เพลง

ฉันรักเมืองไทย

ใครจะรักใคร ๆ ฉันรักเมืองไทยของฉันเมืองเดียว เมืองไหนฉันไม่ข้องเกี่ยว (ซ้ำ)
รักเดียวใจเดียวฉันรักเมืองไทย

ฉันรักพระเจ้าอยู่หัว ฉันรักพระราชินี ฉันรักแผ่นดินผืนนี้ เมืองเรามีอยู่ชั่ว อยู่น้ำ
เราสามัคคี ใครหาญราวีเรารบสุดใจ ใครอย่าเข้ามาทำใหญ่ (ซ้ำ)ใครล้ำแดนไทยเตรียมพร้อมยอมพลี

ใครจะรักใคร ๆ ฉันรักเมืองไทยจำไว้จงจำ ใครอย่าเข้ามาเหยียบย่ำ (ซ้ำ)
ไทยไม่ใจจำถ้าท่านมาดี

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

นักมวยเหรียญทอง

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

คุณตาวิเชียรชอบดูกีฬาทุกชนิด โดยเฉพาะการชกมวยคุณตาวิเชียรชื่นชอบนักมวยคนหนึ่งสามารถเล่าประวัติให้เด็กชายน้อยฟังได้ คุณตาวิเชียรเล่าว่า สมจิต จงจอหอ เป็นชาวจังหวัดนครราชสีมา จบการศึกษาจากสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุโขทัย ได้รับเหรียญทองจากการแข่งขันชกมวยรายการต่างๆ มากมาย อาทิ เวิลด์แชมเปียนชิพ มวยทหารโลก เอเชียเกมส์ เป็นต้น สมจิตสามารถคว้าเหรียญทองจากการแข่งขันในรุ่น 51 กิโลกรัม เมื่อปี 2008 ในวันที่มีการแข่งขันคุณตาวิเชียรได้ดูการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย ได้เห็นบรรยากาศการมอบเหรียญทอง หลังจากได้รับมอบเหรียญทองแล้ว เจ้าภาพจัดการแข่งขันจะเชิญธงชาติไทยขึ้นสู่ยอดเสา พร้อมเสียงเพลงชาติไทยดังกระหึ่มไปทั่วสนาม คนไทยที่ชมทั้งในสนามและทางบ้านต่างน้ำตาซึมด้วยความดีใจทราบซึ่งที่คนไทยสามารถสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทย

คุณตาวิเชียรบอกเด็กชายน้อยว่า ต้องดูตัวอย่างสมจิต จงจอหอ เพราะเขาเป็นคนมุ่งมั่นอดทนฝึกซ้อมทำการแข่งขัน ซึ่งมีทั้งชนะและแพ้จนในที่สุด เขาสามารถชนะการแข่งขันที่สำคัญในครั้งนี้ได้

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ทุกสาขาอาชีพสามารถทำชื่อเสียงมาสู่ประเทศได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 9 การฝีมือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 สิ่งประดิษฐ์

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุโดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสมได้
- 1.2 ลูกเสือบอกวิธีใช้และเก็บรักษาเครื่องมือได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุ
- 2.2 วิธีใช้และเก็บรักษาเครื่องมือ เช่น มีดพับ กรรไกร ค้อน เลื่อย และไขควง

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เศษวัสดุ เช่น กระดาษ ไม้ โลหะ ผ้า
- 3.3 เครื่องมือชนิดต่างๆ เช่น มีดพับ กรรไกร ค้อน เลื่อย ไขควง
- 3.4 อุปกรณ์การเก็บรักษาเครื่องมือ
- 3.5 ใบความรู้
- 3.6 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสนทนาเรื่องการประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุอภิปรายถึงประโยชน์ของการประดิษฐ์ พร้อมช่วยกันยกตัวอย่าง การประดิษฐ์ของเล่นของใช้ เช่น รถ นก ที่คั่นหนังสือ ว่า กระปุกออมสิน ฯลฯ

2) ผู้กำกับลูกเสือแนะนำให้ลูกเสือรู้จักเครื่องมือชนิดต่างๆ เช่น มีดพับ กรรไกร ค้อน เลื่อย ไขควง และอภิปรายถึงวิธีใช้และวิธีดูแลเก็บรักษา

3) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือประดิษฐ์สิ่งของตามที่ตนสนใจ แล้วนำเสนอตามเวลาที่กำหนด

- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมและการตอบคำถาม
- 5.2 ตรวจผลงานสิ่งประดิษฐ์

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 18

เพลง

สุขอุรา

สุขฤทัยเพลินใจเพลินตา
ไอ้ละเนื้อ ไอ้ละเนื้อ (ซ้ำ)

สุขอุราเพลินตาเพลินใจ
ฉันได้เจอเพื่อนใจเพื่อนใจ (ซ้ำ)

ใบความรู้

วิธีใช้และรักษาเครื่องมือ

การใช้มีด มีดเป็นของมีคม หากไม่ระมัดระวังอาจเกิดอันตรายได้ ตามปกติมีดพับจะเก็บไว้ที่ด้ามโดยซ่อนคมไว้ เวลาใช้ให้หันคมมีดออกนอกตัวเสมอ อย่าใช้กับวัตถุที่แข็งเกินไปจะทำให้มีดทื่อหรือบิ่น อย่าวางมีดทิ้งไว้บนพื้นดินหรือวางกับพื้น จะตะกุกเป็นอันตราย การใช้จะต้องจับที่ด้ามถือให้มั่น ให้คมมีดไปสัมผัสกับวัสดุสิ่งของที่ต้องการตัด และไม่นำเอามาแกว่งล้อเล่นกัน เมื่อใช้แล้วควรล้างเช็ดดูให้แห้งสะอาด แล้วชะโลมด้วยน้ำมันเก็บไว้ที่มีดขีด

การใช้เลื่อย ก่อนจะเลื่อยจะต้องไม่มีเหล็กหรือตะปูฝังอยู่ หากไม้เปื้อนดิน ทราาย โคลน ต้องทำให้สะอาดก่อนเลื่อย การส่งเลื่อยขึ้นที่สูง ถ้ายืนส่งไม่ถึงให้ผูกด้ามสวขึ้นไป เลื่อยที่ใช้ทำงานมากๆ ฟันที่อให้ลับด้วยตะไบสามเหลี่ยม หลังใช้ขัดแปรงเช็ดสิ่งสกปรก ชะโลมน้ำมันให้ทั่ว การเก็บเลื่อยควรแขวน ไม่วางหรือฝัง และควรหาปกหุ้มป้องกันฟันเลื่อยบิ่น

การใช้เครื่องมืออื่นๆ เช่น กรรไกร ค้อน ไขควง ก็เช่นเดียวกับการใช้มีด เลื่อย คือถ้ารู้จักใช้และวิธีบำรุงรักษา จะใช้ได้นานและคงทนถาวร ข้อที่ควรระวังคือ อย่าใช้ผิดประเภทเพราะจะไม่ได้ผลและอาจเกิดอันตรายต่อผู้ใช้ด้วย

กระปุกออมสิน

ที่คั่นหนังสือ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

รถยนต์ขวดพลาสติก

น.ส.จุฑามาส ชุมเมืองปัก ผู้แต่ง

ในห้องเรียน ป.3/1 มีนักเรียนประมาณ 40 คน นักเรียนแต่ละคนมักจะมีของเล่นติดตัวมาเล่น หลังเลิกเรียนในระหว่างรอผู้ปกครองมารับ เด็กชายเกรียงศักดิ์เป็นเด็กในครอบครัวยากจน พ่อแม่มีลูกหลายคน เขาจึงไม่มีของเล่นราคาแพงมาเล่นเหมือนเพื่อนๆ ได้แต่มองหรืออย่างดีเพื่อนบางคนแบ่งให้เล่นบ้างเป็นบางครั้ง อยู่มาวันหนึ่งเกรียงศักดิ์เห็นเพื่อนเล่นรถยนต์เล็กๆ น่ารัก จึงอยากเล่น และมีรถยนต์เป็นของตนเองบ้าง จึงขอคำปรึกษาจากสุพจน์ ลูกเสือสามัญรุ่นพี่ของเขา ให้ช่วยสอนทำรถยนต์จากเศษวัสดุ สุพจน์ทราบดีว่าเกรียงศักดิ์ไม่มีเงินซื้อของเล่น จึงพยายามช่วยเกรียงศักดิ์ประดิษฐ์รถยนต์จากขวดพลาสติกจนสำเร็จและสามารถใช้เล่นได้

เมื่อเกรียงศักดิ์นำมาเล่นเพื่อนในห้องให้ความสนใจมาก เพราะรถยนต์ประดิษฐ์รูปร่างแปลกตาเพื่อนๆ แปลงใจที่ขวดพลาสติกเปล่าสามารถเป็นรถยนต์เล่นได้ เพื่อนๆ จึงให้เกรียงศักดิ์ช่วยสอนวิธีประดิษฐ์รถยนต์ เพื่อนำกลับไปให้ผู้ปกครองดูที่บ้าน เกรียงศักดิ์ภูมิใจที่ทำประโยชน์ต่อเพื่อนๆ ได้

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า สิ่งของบางอย่างอาจดูไร้ค่า แต่ถ้าใช้ความคิดสร้างสรรค์ก็จะเปลี่ยนเป็นมูลค่าเพิ่มได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 10 กิจกรรมกลางแจ้ง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 ทิศทั้ง 8 **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถบอกทิศทั้ง 8 ทิศ และการอ่านเข็มทิศ ได้

2. เนื้อหา

2.1 การหาทิศโดยอ่านเข็มทิศสำหรับลูกเสือสำรอง

2.2 บอกทิศและแสดงการชี้ทิศอย่างถูกต้อง

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง เกม

3.2 ใบความรู้ เรื่อง ทิศทั้ง 8 และการหาทิศโดยเข็มทิศสำหรับลูกเสือสำรอง

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเรื่องทิศและการเรียกชื่อทิศทั้ง 8 ทิศ

2) ให้ลูกเสือเล่นเกมวิ่งหาทิศเพื่อทบทวนตำแหน่งและการเรียกชื่อทิศทั้ง 8 ทิศ

3) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายการหาทิศ โดยอ่านเข็มทิศสำหรับลูกเสือสำรอง

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 ชักถามความรู้เกี่ยวกับทิศทั้ง 8 ทิศ และวิธีการอ่านเข็มทิศ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 19

เพลง

ทศทั้ง 8

ทศทั้งแปดทิศ	ขอให้คิดจำให้เคยชิน
อุดรตรงข้ามทักษิณ	บูรพาประจิมจำไว้
อีสานตรงหรดี	ท่องอีกทีจำให้ขึ้นใจ
พายัพอยู่ที่ไหน	ตรงข้ามไปคืออาคเนย์

เกม

วิ่งหาทิศ

วิธีเล่น เขียนวงกลมที่พื้นรัศมีประมาณ 3 เมตร ลากเส้นรัศมี 8 ทิศ จัดลูกเสื่อยีน 9 จุด ตรงจุดศูนย์กลาง 1 จุดและตรงปลายเส้นที่ลากอีก 8 จุด เมื่อเริ่มเล่นผู้กำกับลูกเสื่อยีนชื่อทิศครั้งละ 3 ทิศ เช่น ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันตก ผู้เล่นต้องวิ่งสลับที่ คนที่ยืนอยู่ตรงกลางต้องรีบไปแทนที่คนอื่น คนที่ถูกแย่งที่ต้องออกจากการแข่งขัน แล้วให้สมาชิกที่อยู่นอกวงมาเล่นแทน เวียนไปเรื่อยๆ จนมั่นใจว่าลูกเสื่อยีนจำตำแหน่ง และเรียกชื่อทิศทั้ง 8 ทิศ ได้อย่างถูกต้อง

ใบความรู้

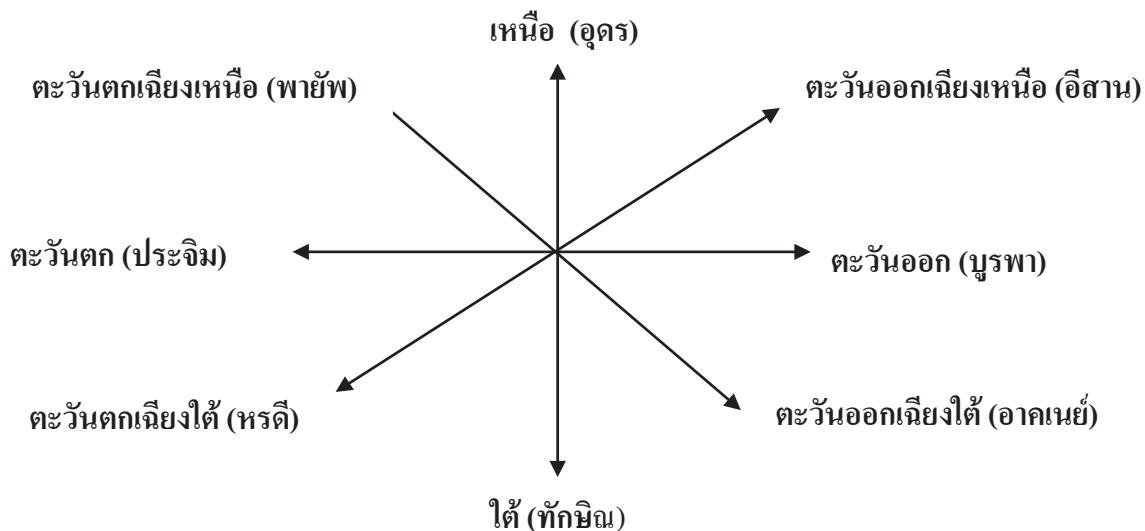
ทิศทั้ง 8 ทิศ และการหาทิศโดยการสังเกตธรรมชาติ

● ทิศ

การเดินทางในป่าหรือเดินทางไปสถานที่ที่ไม่รู้จักอาจจะพลัดหลงทางได้ ลูกเสื่อยีนสำรอง จำเป็นที่จะต้องรู้จักทิศ เพื่อจะได้สะดวกในการเดินทาง

ทิศที่สำคัญ 4 ทิศ คือ ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก

ระหว่างทิศที่สำคัญแต่ละทิศเราอาจแบ่งครึ่งได้เป็นทิศเฉียงอีก 4 ทิศ รวมเป็น 8 ทิศ และยังมีชื่อเรียกสั้นๆ อีกอย่างหนึ่งดังแสดงไว้ในวงเล็บ ดังรูป

ธรรมชาติที่อยู่รอบตัวลูกเสือสำรองสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการบอกทิศ ได้แก่
ดวงอาทิตย์ ทิศที่ดวงอาทิตย์ขึ้นในตอนเช้าเรียกว่า ทิศตะวันออก และดวงอาทิตย์ จะตก
ในทิศตรงข้ามเรียกว่า ทิศตะวันตก ถ้าหันหน้าไปทางทิศตะวันออกแล้วกางแขนออก ทางขวามือจะ
เป็น ทิศใต้ และทางซ้ายมือจะเป็น ทิศเหนือ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

พระพุทธรูปบอกทิศ

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

เช้าวันนี้เกษมศักดิ์และเพื่อนๆ ดีใจมากที่จะได้ไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ใกล้ๆ โรงเรียน คุณครู
และนักเรียนตกลงกันว่าจะไปวัดศาลาทองใกล้โรงเรียน ที่เลือกวัดนี้เพราะคุณตาคุณยายในชุมชน
มักจะบอกนักเรียนว่าวัดนี้มีพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้าประดิษฐานในโบสถ์ บุคคลทั่วไป
มักจะหาโอกาสมาสักการะเพื่อความเป็นสิริมงคล นักเรียนจัดเตรียมดอกไม้ธูปเทียนไปเพื่อใช้
สักการะทุกคน

เมื่อเดินทางไปถึงท่านเจ้าอาวาสวัดศาลาทองได้เล่าประวัติของวัดให้นักเรียนได้รับทราบ
ท่านเล่าว่าพระพุทธรูปในโบสถ์ จะต้องหันหน้าไปทางทิศตะวันออกเสมอ ดังนั้น ถ้าใครไปต่างถิ่น
และจำทิศไม่ได้ก็ให้สังเกตพระพุทธรูปในโบสถ์วัดต่างๆ ได้

วันนี้นักเรียนได้รับความรู้ทั้งเรื่องศาสนาและข้อสังเกตเรื่องทิศ สามารถนำไปใช้ประโยชน์
ในชีวิตได้ คุณครูและนักเรียนกราบลาท่านเจ้าอาวาสแล้วเดินทางกลับโรงเรียน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ภูมิปัญญาชาวบ้านง่ายๆ สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันในปัจจุบันได้เสมอ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 10 กิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 การใช้เข็มทิศ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถอ่านทิศและหาทิศด้วยเข็มทิศสำหรับลูกเสือสำรองได้
- 1.2 ลูกเสือหาเส้นทางในระยะ 400 เมตร โดยใช้เข็มทิศสำหรับลูกเสือสำรองได้อย่างถูกต้อง

2. เนื้อหา

- 2.1 การหาทิศโดยการใช่เข็มทิศสำหรับลูกเสือสำรอง
- 2.2 การหาเส้นทางในระยะ 400 เมตร โดยใช้เข็มทิศสำหรับลูกเสือสำรอง

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เข็มทิศ
- 3.3 ใบความรู้ เรื่อง การหาทิศโดยการใช่เข็มทิศสำหรับลูกเสือสำรอง
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง(แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตประกอบการอธิบายวิธีการใช้เข็มทิศสำหรับลูกเสือสำรอง
 - 2) ลูกเสือฝึกปฏิบัติการใช้เข็มทิศหาทิศและหาเส้นทางในระยะ 400 เมตร
 - 3) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายสรุปประโยชน์ที่ได้จากการใช้เข็มทิศ
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
- 5.2 ตรวจสอบความสามารถในการอ่านทิศและหาทิศโดยการใช่เข็มทิศสำหรับลูกเสือสำรอง

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 20

เพลง

เดินวนหาทิศ

เดินเอ๋ยเดินวน สี่คนสี่ทิศ	ขอถามสักนิด เธออยู่ที่ทิศอะไร
ทุกคนโปรดได้เข้าใจ	ใครอยู่ที่ทิศอะไรก็จงบอกมา
หนึ่งสมพร เธออยู่ที่ทิศเหนือ	สองบุญเหลือ นั้นอยู่ที่ทิศใต้
สามตะวันออก สมใจ จำไว้	สี่บุญให้ อยู่ที่ทิศตะวันตกเอ๋ย

ใบความรู้

การหาทิศโดยใช้เข็มทิศสำหรับลูกเสือสำรอง

เข็มทิศทำขึ้นจากแท่งแม่เหล็กเล็กๆ ตั้งบนแกนให้เคลื่อนที่ได้อิสระ ปลายลูกศรเข็มทิศจะชี้ไปทางทิศเหนือเสมอ ตามหลักภูมิศาสตร์สามารถใช้เข็มทิศเป็นเครื่องหมายประกอบการเดินทางของนักเดินเรือ นักสำรวจป่า นักผจญภัย ฯลฯ โดยการวางเข็มทิศจะชี้ไปทางเหนือด้านตรงข้าม จะเป็นทิศใต้ จากนั้นหันหน้าไปสู่ทิศเหนือทางแขนทั้งสองข้างออก ทางขวามือจะเป็นทิศตะวันออก และทางซ้ายมือจะเป็นทิศตะวันตก

หน้าปัดเข็มทิศสำหรับลูกเสือสำรองจะมีอักษรบอกทิศเป็นอักษรย่อภาษาอังกฤษซึ่งมีค่ามุมเป็นองศา ดังนี้

N	คือ	ทิศเหนือ (อุดร)	มีค่ามุม 0	หรือ	360 องศา
NE	คือ	ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน)	มีค่ามุม	45	องศา
E	คือ	ทิศตะวันออก (บูรพา)	มีค่ามุม	90	องศา
SE	คือ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้ (ภาคเนย์)	มีค่ามุม	135	องศา
S	คือ	ทิศใต้ (ทักษิณ)	มีค่ามุม	180	องศา
SW	คือ	ทิศตะวันตกเฉียงใต้ (หริดี)	มีค่ามุม	225	องศา
W	คือ	ทิศตะวันตก (ประจิม)	มีค่ามุม	270	องศา
NW	คือ	ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ (พายัพ)	มีค่ามุม	315	องศา

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

พญานก

พญานกตั้งตัวขึ้นเป็นเจ้าของป่าแห่งหนึ่งนกตัวใดต้องการมาอาศัยอยู่ในป่านั้นต้องเช่าที่สำหรับทำรังถ้าทำรังอยู่บนต้นไม้ที่มีนกอาศัยอยู่แล้วจะเช่าในราคาสูงกว่าสร้างรังบนต้นไม้ต้นใหม่ทำให้ต้นไม้ที่เป็นชุมชนแออัดแต่ฝูงนกก็ต้องทนอยู่เพราะไม่สามารถเช่าต้นไม้ต้นใหม่อยู่ได้ต่อมาเมื่อพญานกป่วยหนัก ฝูงนกได้มาช่วยกันดูแลรักษาพญานกคิดได้จึงประกาศยกเลิกการเก็บค่าเช่าพร้อมทั้งมอบต้นไม้ให้นกทำรังครอบครัวละหนึ่งต้นเป็นการตอบแทน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ควรให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 11 การบันเทิง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 การบันเทิง

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

1.1 จัดและเข้าร่วมในการแสดงละครกับเพื่อนลูกเสือสำรองอื่นได้

1.2 ร้องเพลงหรือพ็อนรำโดยมีดนตรีประกอบได้

1.3 ทำหุ่นและเชิดหุ่นเรื่องสั้นๆกับเพื่อนลูกเสือสำรองอื่นได้

2. เนื้อหา

2.1 การแสดงละคร

2.2 ร้องเพลงหรือพ็อนรำมีดนตรีประกอบ

2.3 การทำหุ่นหรือเชิดหุ่น

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ดนตรีที่หาได้ง่ายๆตามท้องถิ่น

3.3 หุ่นมือแบบต่างๆ

3.4 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ทำหุ่นมือ เช่น ถุงกระดาษ กล่องกระดาษ สี กระดาษสี กรรไกร มีด

กาว ฯลฯ

3.5 ใบความรู้

3.6 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือเลือกทำกิจกรรมเพียงหมู่ละ 1 อย่าง
ละคร การร้องเพลงประกอบดนตรี การเชิดหุ่น

2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือเลือกทำกิจกรรมเพียงหมู่ละ 1 อย่าง

3) ลูกเสือนำเสนอผลงานที่หมู่ของตนเองเลือก

4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 ตรวจผลงานการแสดง การร้องเพลงหรือการเชิดหุ่น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 21

เพลง

จับปูดำ

จับปูดำ ขยำปูนา จับปูดำ คั่วปูทะเล
สนุกจริงเอ๋ย แล้วเลยนอนเปล โอละเห้ นอนในเปลหลับไป

ข้ามถนน

อย่าเหม่อมองต้องดูข้างหน้า อีกซ้ายและขวาเมื่อจะข้ามถนน
หากยวดยานหลายก็ต้องอดใจทน อย่าตัดหน้ารถยนต์ทุกๆคนจงระวังเอ๋ย
ม่ง แซะ ม่ง แซะ แซะ ม่ง ตะลุ่ม ตุ่มม่ง

ใบความรู้

การแสดงละคร

การปฏิบัติกิจกรรมบันเทิงของลูกเสือนั้น ผู้กำกับลูกเสืออาจกำหนดหัวข้อเรื่องหรือให้ลูกเสือแต่ละหมู่ไปคิดค้นเรื่องที่สนใจมาแสดงเป็นละคร แล้วนำมาแสดงให้เพื่อนชมเป็นการสร้างความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออกและได้รับความสนุกสนาน

การร้องเพลงประกอบเครื่องดนตรี

การร้องเพลงจะสนุกสนานขึ้น ต้องมีดนตรีประกอบ เพราะจะช่วยให้อารมณ์และท่วงทำนองพร้อมเพรียงกัน ลูกเสือที่สามารถเล่นเครื่องดนตรีได้ เช่น หีบปากเพลง เมริกกีตาร์ ขลุ่ย ฯลฯ ควรนำมาเล่นประกอบการร้องเพลง ก็จะทำให้ไพเราะและน่าฟังยิ่งขึ้น

บางครั้งลูกเสืออาจทำเครื่องดนตรีจากวัสดุต่างๆ เช่น ทำกลองด้วยกระป๋อง ทำปี่ด้วยลำไผ่เล็กๆ ทำที่เคาะจังหวะจากไม้ 2 ท่อน หรือใช้ผ้าขวดน้ำอัดลมเจาะรูร้อยเป็นพวงเข้าด้วยกัน และหาขวดใส่น้ำให้มีระดับแตกต่างกันสัก 4-5 ใบเคาะให้มีเสียงแทนเครื่องดนตรี

การทำหุ่น

การทำหุ่นมือจากถุงกระดาษ

วัสดุที่ใช้

1. ถุงกระดาษสีน้ำตาลชนิดเนื้อหนา 1 ใบ
2. กระดาษแข็งเทาขาว
3. สีเมจิก หรือกระดาษสีใช้ติดแทนการระบายสี
4. กรรไกรตัดกระดาษ
5. แปรงเปียก

วิธีทำ

1. วาดหุ่นที่ต้องการบนกระดาษเทาขาว แล้วใช้กรรไกรตัดหุ่นออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนหัว ส่วนตัวหุ่น
2. ระบายสีหุ่นหรือใช้กระดาษสีติดบางส่วนแทนการระบายสีก็ได้
3. ทาแปรงเปียกด้านหลังภาพ แล้วติดส่วนหัวหุ่นที่ก้นถุงกระดาษ ติดส่วนตัวหุ่นที่ข้างถุงกระดาษ ทิ้งให้แห้งก็นำไปเชิดได้

การทำหุ่นมือจากกล่องกระดาษ

วัสดุที่ใช้

1. กล่องกระดาษแข็งขนาดเล็กที่มีมือสอดเข้าได้
2. กระดาษแข็งเทาขาว
3. สีเมจิก หรือกระดาษสีใช้ติดแทนการระบายสี
4. กรรไกรตัดกระดาษ
5. แปรงเปียก

วิธีทำ

1. ตัดกล่องกระดาษด้านข้าง 3 ด้าน เหลือไว้ 1 ด้าน เพื่อพับเป็นปากหุ่น
2. วาดหุ่นที่ต้องการบนกระดาษเทาขาว แล้วใช้กรรไกรตัดหุ่นตามรูปหน้าหุ่นแยกเป็น 2 ส่วน คือส่วนด้านบนของปากหุ่น และส่วนด้านล่างของปากหุ่น
3. ระบายสีหุ่นหรือใช้กระดาษสีติดบางส่วนแทนการระบายสีก็ได้
4. ทาแปรงเปียกด้านหลังภาพ แล้วติดส่วนหัวหุ่นที่ก้นถุงกระดาษ ทิ้งให้แห้งก็นำไปเชิดได้

การเช็ดหุ่น

โดยมากเราจะใช้ฝ่ามือและนิ้วมือสอดเข้าไปในหัวหุ่นและเช็ด ถ้าเป็นหุ่นที่มีแขนจะสอดนิ้วชี้ที่หัวหุ่น นิ้วกลางแล้วนิ้วหัวแม่มือที่แขนทั้ง 2 ข้าง เมื่อเคลื่อนไหว่นิ้วทั้ง 3 หุ่น ก็จะดูลุกลายมีชีวิตขึ้นทันที

ถ้าเป็นหุ่นที่ไม่มีแขน จะสอดนิ้วหัวแม่มือที่ปากกลางของหุ่น นิ้วที่เหลือสอดไว้ปากบนของหุ่น เมื่อขยับนิ้วเข้าหากัน หุ่นจะเคลื่อนไหวดูลุกลายกำลังพูด

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เสียงเพลงช่วยชีวิต

น.ส. จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีนกกระजิบน้อยตัวหนึ่งเป็นนกอารมณ์ดีมักจะร้องรำทำเพลงให้เพื่อนนกและสัตว์อื่นๆในป่าฟังอยู่เสมอ ทำให้ฝูงสัตว์ต่างๆ มีความสุขเมื่อได้ฟังเพลงไพเราะของนกกระจิบน้อย และจะมารอฟังเพลงไพเราะเป็นประจำ

วันหนึ่ง นายพรานป่าเข้ามาดักจับสัตว์ในป่า นกกระจิบน้อยและครอบครัวออกหาอาหารตามปกติ ไม่ทันได้ระวังภัย จึงโดนตาข่ายของนายพรานที่ดักไว้ นกกระจิบน้อยพยายามขอความช่วยเหลือ จึงนึกได้ว่าตนเองเคยร้องเพลงให้บรรดาสัตว์น้อยใหญ่ในป่าได้ฟังและชอบใจมาแล้ว จึงส่งเสียงร้องเพลง สัตว์ต่างๆเมื่อได้ยินเสียงร้องก็รีบวิ่งมาดู เห็นนกอกระจิบน้อยติดตาข่าย จึงช่วยกันดึงตาข่ายเพื่อช่วยชีวิตนกอกระจิบน้อยและครอบครัวไว้ได้

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า สิ่งเล็กน้อยๆที่เราเต็มใจทำให้ผู้อื่นมีความสุข อาจมีผลให้เราได้รับความช่วยเหลือได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 12 การผูกเงื่อน

แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 ทักษะเงื่อนเชือก

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ลูกเสือสามารถบอกประโยชน์และแสดงวิธีการผูกเงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนกระหวัดไม้ 2 ชั้น ได้อย่างถูกต้อง

1.2 ลูกเสือขดเชือกหรือสายยางให้เรียบร้อยได้

2. เนื้อหา

2.1 วิธีการผูกเงื่อนบ่วงสายธนู (ผูกรอบตัวเอง, ผูกรอบตัวคนอื่น, ผูกเป็นห่วงเพื่อโยนให้คนอื่น)

2.2 วิธีการผูกเงื่อนกระหวัดไม้ 2 ชั้น และการใช้ประโยชน์จากเงื่อนทั้ง 2 ชนิด

2.3 วิธีขดเชือกหรือสายยาง

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง, เกม

3.2 เชือกสำหรับผูกเงื่อน

3.3 เชือกหรือสายยางสำหรับขดและการขดเชือกหรือสายยาง

3.4 ใบความรู้ เรื่อง การผูกเงื่อนเชือก

3.5 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนถึงการผูกเงื่อนและประโยชน์ของเงื่อนที่เคยเรียนมาแล้ว (เงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ, เงื่อนบ่วงสายธนู, เงื่อนกระหวัดไม้ชั้นเดียว, การเก็บเชือก)

(2) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตการผูกเงื่อน บ่วงสายธนู (ผูกรอบตัวเอง, ผูกรอบตัวคนอื่น, ผูกเป็นห่วงเพื่อโยนให้คนอื่น) ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการผูกเงื่อนที่ละขั้นตอน

(3) หมู่ลูกเสือแข่งขันเกมทดสอบเงื่อน

(4) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาถึงการ उपयोगของการผูกเงื่อน บ่วงสายธนู

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือแจ้งว่าจะมีการเรียนรู้เป็นฐาน 2 ฐาน ดังนี้
ฐานที่ 1 การผูกเงื่อนกระหวัดไม้ 2 ชั้น (วิธีผูกและประโยชน์)
ฐานที่ 2 การขุดเชือกหรือสายยาง
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือรวมกองลูกเสือสรุปการเรียนรู้ทั้ง 2 ฐาน
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
- 5.2 ตรวจสอบวิธีการและอธิบายประโยชน์การผูกเงื่อนบ่วงสายธนู และเงื่อนกระหวัดไม้ 2 ชั้น
- 5.3 ตรวจสอบวิธีการขุดเชือกหรือสายยาง

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 2

เพลง (ควรเลือกใช้ให้ตรงกับบทเรียน)

ลูกเสือธีรราช

เหล่าลูกเสือของธีรราช	ทะนงองอาจสืบชาติเชื้อวงศ์พันธุ์
สมัครสมานโดยมีสามัคคีมั่น	พวกเราจะรักร่วมกันจะผูกสัมพันธ์ตลอดกาล
มีจรรยารักษาสื่อ	สร้างเกียรติระบือเลื่องลือต่อไปช้านาน
ร่าเริงแจ่มใสใฝ่ใจรักให้ยืนนาน	พวกเราล้วนชื่นบานเพราะกิจการลูกเสือไทย

เกม

ชนลิง

วิธีเล่น

1. แต่ละหมู่เข้าแถวตอนลึก ทุกหมู่มีจำนวนสมาชิกเท่ากัน คนหัวแถวถือสมุดไว้ 3 เล่ม
2. เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่มเล่น ให้คนหัวแถววางสมุดไว้บนศีรษะ 1 เล่ม วางบนฝ่ามือซ้าย 1 เล่ม และวางบนฝ่ามือขวา 1 เล่ม แล้วเดินไปอ้อมที่หมายกลับมาส่งให้คนถัดไป จากนั้นไปต่อท้ายแถว ถ้าสมุดหล่นต้องหยุดวางให้เรียบร้อยก่อน จึงจะเดินต่อไปได้
3. คนถัดไปเมื่อได้รับสมุดแล้ว ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน หมู่ใดทำครบทุกคน และเสร็จก่อนเป็นหมู่ชนะ ให้หมู่อื่นกล่าวคำชมเชย

ทดสอบเงื่อนไข

วิธีเล่น

1. ให้ลูกเสือเข้าแถวตอนหมู่ แต่ละหมู่มีจำนวนสมาชิกเท่ากัน โดยทุกคนถือเชือกไว้คนละ 1 เส้น นายหมู่ออกมายืนห่างจากคนหัวแถวประมาณ 10 เมตร
2. เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่มเล่น ให้คนหัวแถววิ่งไปผูกเงื่อนปวงสายธนู ที่ขาของนายหมู่ แล้ววิ่งมาแตะคนต่อไป และตนเองไปยืนต่อท้ายแถว
3. คนที่ถูกแตะวิ่งไปผูกเงื่อนปวงสายธนู ที่ขาของนายหมู่ และวิ่งกลับมาแตะคนต่อไป ปฏิบัติเช่นเดียวกับคนแรก
4. ปฏิบัติไปเรื่อยๆ หมู่ใดเสร็จก่อนและผูกเงื่อนได้ถูกต้องทุกคน เป็นหมู่ชนะ ให้หมู่อื่นกล่าวชมเชย

ใบความรู้

การผูกเงื่อนเชือก

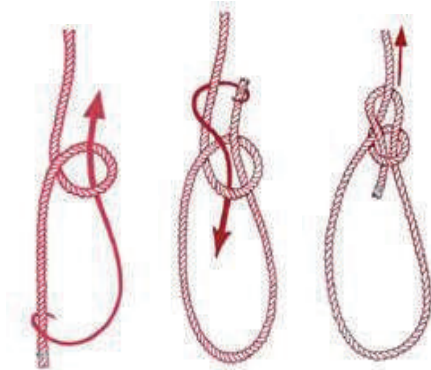
เงื่อนปวงสายธนู

ประโยชน์ของเงื่อนปวงสายธนู เป็นปวงคงที่ ไม่รูด ไม่เลื่อน

1. ใช้คล้องกับเสาหรือต้นไม้ ทำให้แข็งแรงทนทานต่อการยืด
2. ใช้เป็นปวงคล้องช่วยคนที่กำลังจะจมน้ำโดยลากขึ้นมาซึ่งเงื่อนนี้จะไม่รูดเข้าหาลำตัว
3. ใช้แทนเงื่อนเก้าอี้ในการคล้องคนเพื่อหย่อนตัวจากที่สูง
4. ใช้คล้องคันธนู
5. ใช้ผูกสัตว์ไว้กับหลักหรือต้นไม้ และสัตว์สามารถเดินรอบหลักได้โดยเชือกไม่พันกันหรือรัดคอสัตว์
6. ใช้ผูกเรือกับหลักเมื่อเวลาน้ำขึ้นหรือน้ำลดก็ไม่มีปัญหาเพราะปวงจะเลื่อนขึ้นลงได้

วิธีผูกเงื่อนปวงสายธนู

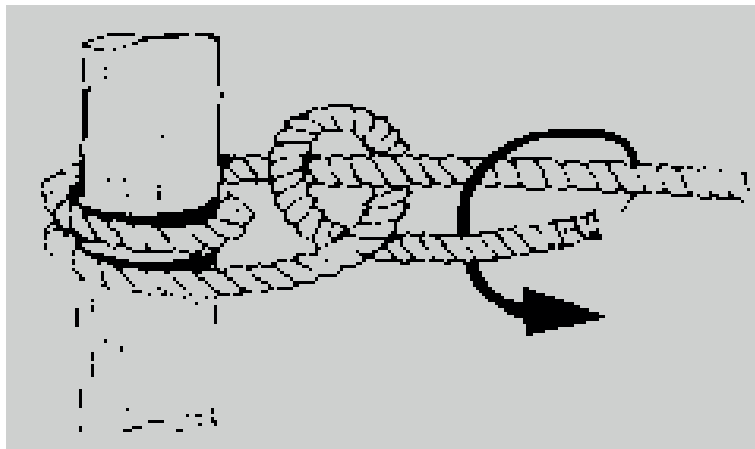
1. ขดเชือกให้เป็นปวงคล้ายเลข 6 ถือไว้ด้วยมือซ้าย
2. มือขวาจับปลายเชือกด้านล่างสอดเข้าไปในปวงเลข 6
3. จับปลายเชือกที่สอดออกจากปวงเลข 6 อ้อมหลังเชือกเส้นตั้งของเลข 6 แล้วสอดปลายลงในปวงเลข 6 แล้วจัดเงื่อนให้แน่นและเรียบร้อย โดยการดึงตามทิศทางของลูกศร

เงื่อนกระหวัดไม้ 2 ชั้นมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

- 1) นำปลายเชือกข้างใดข้างหนึ่งพันหลักหรือเสา 2 รอบ
- 2) นำปลายเชือกเส้นล่างพันทับเชือกเส้นบน แล้วสอดกลับมาด้านหน้า 1 รอบ
- 3) นำปลายเชือกเส้นเดิมพันทับเหมือนชั้น ตอนที่ 2 อีก 1 รอบ แล้วดึงปลายเชือกทั้งสองข้างให้แน่น

เงื่อนกระหวัดไม้ 2 ชั้น

การนำไปใช้ เงื่อนกระหวัดไม้ใช้ผูกเรือ ผูกแพ หรือสัตว์ ไว้กับหลักของเสาเป็นเงื่อนที่ผูกง่าย แก้ง่ายและมีความมั่นคง

การขดเชือกหรือสายยาง

1. การขดเชือกยางเส้นเล็ก อาจใช้ไม้ไผ่ความยาว 1 ปล้อง จะผ่าครึ่งหรือไม่ผ่าก็ได้ บากปลายทั้งสองข้างเป็นร่องหรือง่าม แล้วขดเชือกไปมาจนกว่าจะสุดปลายเชือก
2. การขดเชือกยางหรือสายยางเส้นใหญ่ อาจใช้ตอไม้หรือโคนเสาสั้นๆ แล้วขดเชือกหรือสายยางไปรอบๆ ตอไม้หรือโคนเสา หรือใช้วิธีตอกหลัก 2 หลัก ห่างกันพอควร แล้วขดเชือกอ้อมหลักทั้งสองไปมา จนกว่าจะหมด

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ราชสีห์กับตัวเห็บ

ราชสีห์ตัวหนึ่ง หยิ่งผยองในพลังกำลังและความเข้มแข็งของตนมาก กล่าวดูหมิ่นเหยียดหยามเห็บซึ่งมันได้พบว่า เห็บนั้นเป็นสัตว์ต่ำต้อย ไร้ค่า เจกเช่นเศษธุลี

เห็บแค่นใจมาก ประกาศสงครามกับราชสีห์ “ท่านคิดว่า การที่ใคร ๆ เรียกท่านว่าเจ้าป่านั้น จะทำให้ข้ากลัวท่านเช่นนั้นหรือ” เห็บถาม “ตัวข้าเองนั้นเคยทำสงครามกับวัวมาแล้ว แข็งแรงกว่าท่านเสียอีก ข้าจะรบกับท่านด้วยวิธีการเดียวกับการที่ข้ารบชนะวัวมาแล้วนั่นแหละ” ว่าแล้ว มันก็กระโดดไปรอบ ๆ ตัวราชสีห์ ทำการสำรวจชัยภูมิเพื่อที่จะได้รู้ว่า ตรงไหนเป็นจุดอ่อนที่มันจะโจมตีได้บ้าง แล้วมันก็แทรกตัวเข้าไปในขนคอของราชสีห์ก่อน กัดเนื้อที่อ่อน ๆ หลังต้นค่อนั้น

ราชสีห์เจ็บปวดมาก ส่งเสียงคำรามลั่น ได้ยินไปไกลจนสัตว์ป่าอื่น ๆ เจ็บเสียงลงด้วยความหวาดกลัว ตัวเห็บไม่ได้หยุดเพียงแค่นั้น มันยังกัดราชสีห์ตามทีอื่น ๆ อีกจนในที่สุด มันก็เข้าไปในโพรงจมูกของราชสีห์ และกัดเต็มแรง ราชสีห์โกรธสุดขีดแม้ว่ามันจะมีพลังกำลังมหาศาลมีเขี้ยวเล็บอันแหลมคม แต่ก็ไม่สามารถใช้เป็นประโยชน์ได้ มันได้แต่ส่งเสียงร้อง อ้าปากออก ตะปบกรงเล็บไขว่คว้าอากาศ หางฟาดพื้น มันกระโดดและวิ่งวนเวียนไปมาอยู่นานจนกระทั่งสิ้นแรง

เห็บเป็นผู้ชนะ มันกระโดดโลดเต้น ส่งเสียงหัวเราะก้องอย่างล่ำพอง ป่าวประกาศให้สัตว์ทั้งปารู้ว่า มันสามารถสยบราชสีห์ได้ มันออกเดินอย่างหยิ่งผยอง ไม่ระวังตัว จนไปสะดุดเอาไยแมงมุมเข้า ยิ่งพยายามดิ้นรน ไยก็ยิ่งรัดแน่นเข้าอีก แมงมุมได้มาที่เหยื่อของมันอย่างรวดเร็ว และกินตัวเห็บเป็นอาหาร

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อย่าผยองในอำนาจของตนเอง และอย่าผยองเมื่อได้รับชัยชนะ เพราะคนเราไม่ได้เก่งไปหมดทุกอย่าง

กระต่ายป่ากับกบ

ครั้งหนึ่งมีเหล่ากระต่ายป่าอาศัยอยู่อย่างทุกข์ทรมาน เพราะทุก ๆ วันพวกมันถูกบรรดาสัตว์ป่ารังควาน เมื่อไรก็ตามที่พวกมันเห็นสัตว์ตัวหนึ่งเดินเข้ามาใกล้ ก็จะรีบวิ่งหนี วันหนึ่งฝูงกระต่ายเห็นฝูงม้าป่าวิ่งห้อตรงเข้ามาก็พากันตื่นตกใจและรีบวิ่งตรงไปที่ริมทะเลสาบพวกมันยอมจมน้ำตายดีกว่าต้องมีชีวิตอย่างหวาดกลัวไม่มีที่สิ้นสุดเช่นนี้ แต่พอมาถึงใกล้ทะเลสาบ กบฝูงหนึ่งก็ตื่นตระหนกกับการมาเยือนของกระต่ายป่าต่างรีบกระโดดจุ่มลงไปในน้ำ “จริงๆ แล้ว” กระต่ายป่าตัวหนึ่งเอ่ย “อะไรๆ มันก็ได้แล้วร้ายอย่างที่ดูเหมือนว่าจะเป็นพรอก”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ยังมีคนที่แย่กว่าเราเสมอ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 ลูกเสือสำรองทำดีที่สุด

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือประพฤติตนตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสำรองได้

2. เนื้อหา

ปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสำรอง

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 แบบบันทึกความดี

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือทบทวนคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสำรอง

2) ตัวแทนลูกเสือแต่ละหมู่ออกมาเล่าประสบการณ์ของตนเองที่ได้ปฏิบัติตนตาม

คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสำรอง

- การแสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์

- ทำตามลูกเสือรุ่นพี่

- ไม่ทำตามใจตัวเอง

- ทำดีที่สุด

3) ผู้กำกับลูกเสือร่วมสนทนา วิเคราะห์ ลูกเสือรุ่นพี่ที่ทำประโยชน์ต่อโรงเรียนและสังคม หรือรุ่นพี่ที่ได้รับรางวัลประเภทต่าง ๆ

4) มอบหมายลูกเสือสำรองแต่ละหมู่ สัมภาษณ์การทำดีของลูกเสือรุ่นพี่ หมู่ละอย่างน้อย 2 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดเข้าแฟ้ม รายงาน เรื่อง “คนดีศรีโรงเรียน”

5) ร่วมกันสรุปการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับ ตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสำรอง

6) ลูกเสือสำรองสังเกตความดีที่เพื่อน บุคคลในครอบครัว และความดีที่ตนเองทำ หรือสิ่งที่จะนำมาเป็นแบบอย่าง บันทึกลงแบบบันทึกความดีทุกวัน ภายใน 1 สัปดาห์ (7วัน)

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตและบันทึกข้อมูลประสบการณ์การทำดีของลูกเสือจากการรายงานของลูกเสือแต่ละหมู่

5.2 ติดตาม สังเกต ตรวจสอบ การบันทึกความดีของลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 23

เพลง

ตะลุงลูกเสือสำรอง

ลูกเสือสำรอง ต้องทำหน้าที่	จงรักภักดี ต่อชาติ ศาสนา
ทั้งองค์กษัตริย์ รักยิ่งชีวา	เราต้องรักษา หน้าที่ของตน
ยึดมั่นในกฎ เพื่อความรุ่งโรจน์	บำเพ็ญประโยชน์ แก่เหล่าปวงชน
ทำตามรุ่นพี่ ไม่ตามใจตน	ลูกเสือทุกคน ทำดีที่สุด

แบบบันทึกความดี

แบบบันทึกความดี	
วันที่ เดือน พ.ศ.....	
ผู้ที่ทำดีชื่อ	วันนี้ฉันทำดีคือ
ความดีที่กระทำ
ฉันอยากบอกเขาว่า	ความรู้สึก/ความคิดเห็นของฉัน

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

นายพรานกับฝูงนกกระจาบ

นกกระจาบฝูงหนึ่งถูกนายพรานใช้ตาข่ายจับไปหัวหน้าฝูงนกกระจาบและนกทั้งหมดได้พยายามหาวิธีรอดพ้นจากตาข่ายโดยใช้กลวิธีความสามัคคี ช่วยกันจิกเชือกตาข่ายจนขาดเป็นรูโตพอที่ตัวนกจะลอดออกมาได้ทำให้นกทุกตัวรอดพ้นจากตาข่ายนายพรานได้อย่างปลอดภัย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนเดียวหัวหาย สองคนเพื่อนตาย สามคนกลับบ้านได้

นักเล่านิทานที่ชื่อว่า “อิสป” คือใคร

อิสปเป็นทาสชาวกรีกเกิดที่ดินแดนประเทศตุรกีปัจจุบัน เขาเป็นคนหลังค่อมและมีเสียงพูดอู้อี้คล้ายเสียงสัตว์ ทำให้เขาต้องใช้ชีวิตดิ้นรนเอาตัวรอดด้วยปัญญาไหวพริบอยู่เสมอเป็นผลทำให้เขากลายเป็นคนเฉลียวฉลาด มีปัญญาเฉียบแหลม และสามารถแก้ไขสถานการณ์คับขันต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ด้วยความฉลาด มีปัญญาไหวพริบดีทำให้เขาได้รับอิสระจากการเป็นทาสเข้าไปทำงานในราชสำนักของกษัตริย์โครเอซุสแห่งแคว้นลิเดีย ณ ที่แห่งนี้เอง อิสปได้เล่านิทานหลากหลายจนเป็นที่ชอบใจและโปรดปรานของกษัตริย์โครเอซุส

นิทานของอิสปได้ถูกนำมาเล่าจากยุคสู่ยุคเป็นที่รู้จักจนถึงบัดนี้ ราวสองพันหกร้อยกว่าปีแล้ว มีผู้รวบรวมและแปลออกเป็นภาษาต่าง ๆ มากมาย เล่ากันไปทั่วโลก คติของอิสปทำให้เราได้รู้ว่าโลกนี้เราจะอยู่คนเดียวไม่ได้ ชีวิตแต่ละชีวิตต้องอาศัยซึ่งกันและกันอยู่เสมอ อิสปคือ สุดยอดนักเล่านิทาน ที่ทำให้น้องๆ หนูๆ ได้รู้จักชีวิตรู้จักเพื่อนบ้านทั้งตัวเล็กและตัวใหญ่ไม่ว่าจะเป็น หนู ราชสีห์ แมว สุนัข นก ช้าง มด และสัตว์อื่น ๆ อีกมากมาย

แม้เวลาจะผ่านไปนานเท่าไร แต่ สาระ คติ ข้อคิด และความสนุกสนานของ “นิทานอิสป” ก็ยังคงความเป็นนิรันดร์อยู่ตลอดไป

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การรู้จักเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส จะเกิดประโยชน์ต่อการใช้ชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 24 ฟังตนเอง : ซ้อมแซมเสื้อผ้าด้วยมือ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยมือได้ (การฟังตนเอง)

2. เนื้อหา

การซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยมือ (การฟังตนเอง)

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เศษผ้า อุปกรณ์สำหรับเย็บผ้าด้วยมือ

3.3 ใบความรู้ เรื่อง การซ่อมเสื้อผ้าด้วยมือ

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือชี้แจงการฟังตนเองเป็นการอยู่อย่างพอเพียง การใช้เสื้อผ้าอย่างคุ้มค่า เมื่อขาดก็ซ่อมแซมนำมาใช้ใหม่ เพราะผ้าก็มาจากพืชหากใช้ฟุ่มเฟือยก็จะเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

2) ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมฐาน 2 ฐาน แต่ละฐานมีผู้กำกับลูกเสือสาธิตวิธีการเย็บซ่อมแซมเสื้อผ้า ลูกเสือฝึกปฏิบัติการเย็บผ้าหมุนเวียนตามฐานต่อไปนี้

ฐานที่ 1 การสอยผ้า : การสอยช่อนด้าย และการสอยพันปลา

ฐานที่ 2 การติดกระดุม

3) ผู้กำกับลูกเสือสรุปประโยชน์ และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 ตรวจผลงานในการซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยมือโดยการเย็บ สอย ชุน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 24

เพลง

ช่วยกันทำงาน

งานสิ่งใด งานสิ่งใด แม้ใครละเลยทิ้งปล่อย
มัวแต่คอย เฝ้าแต่คอย หวังคอยแต่เกียจโยนกลอง
ไม่มีเสร็จ ไม่มีเสร็จรับรอง จำไว้ทุกคนต้อง
ทำงานเราต้องช่วยกัน ช่วยกันช่วยกัน ช่วยกัน

เกม

ผู้วิเศษ

วิธีเล่น เลือกลูกเสือออกมา 3 – 4 คน สมมติว่าเป็นผู้วิเศษเมื่อแตะถูกผู้ใดแล้วคนนั้นจะต้องกลายเป็นหินยืนอยู่กับที่ สำหรับคนอื่น ๆ ต้องพยายามหนีในเขตที่กำหนดไว้อย่าให้ถูกแตะตัวได้
การตัดสิน เมื่อหมดเวลาผู้ที่ไม่ถูกแตะให้กลายเป็นหินเป็นผู้ชนะ การเล่นเกมแบ่งเป็นหมู่หมู่ใดเหลือผู้เล่นที่ไม่โดนแตะมากเป็นทีมชนะ

ใบความรู้

การซ่อมเสื้อผ้าด้วยมือ

• การเนา

เป็นการเย็บผ้าด้วยมือให้ติดกันชั่วคราวเพื่อการเย็บถาวรหรือการสอย เช่น การเนาตะเข็บ การเนาชายเสื้อ และชายกระโปรง เนาะกระเป๋าคือให้ติดกับตัวเสื้อ เป็นต้น การเนาหลายชนิด แต่ละชนิด มีประโยชน์และการใช้งานแตกต่างกัน การเนาส่วนใหญ่ทำจากขวาไปซ้ายเพราะคนทั่วไปถนัดขวา

การเนาเท่ากัน คือ การเย็บด้วยมือที่ช่วยยึดผ้า 2 ชั้นหรือมากกว่าให้ติดกัน มีความถี่ห่างของฝีเข็มเสมอกันทั้งด้านบนและด้านล่าง ฝีเข็มห่างประมาณ $\frac{1}{4}$ ถึง $\frac{1}{2}$ นิ้ว ซึ่งถ้าเนาห่างกว่านี้ จะไม่สามารถบังคับผ้าทั้ง 2 ชั้นให้อยู่คงที่ได้ การเนาเท่ากันเหมาะสำหรับเนาตะเข็บก่อนเย็บเนาชายเสื้อและชายกระโปรงก่อนสอย เป็นต้น

การเนาไม่เท่ากัน เป็นการเนาที่มีความถี่ห่างของฝีเข็มสลับกัน ฝีเข็มถี่อยู่ด้านบนฝีเข็มห่างอยู่ด้านล่าง เป็นการเนาที่ช่วยยึดผ้าให้ติดกันแน่นกว่าการเนาเท่ากัน การเนาชนิดนี้ใช้เป็นแนวในการเย็บจักรได้ดีหรือใช้เนาเพื่อลองตัวเสื้อหรือกระโปรง เป็นต้น

- **การดัน**

เป็นการเย็บด้วยมือที่ใช้แทนการเย็บด้วยจักร มีความทนทานมากการดันที่นิยมทั่วไปมี ดังนี้
การดันตะลุยก วิธีทำคล้ายการเนาเป็นการเย็บผ้า 2 ชั้นให้ติดกันอย่างถาวรโดยแทงเข็มขึ้นและลงให้ฝีเข็มถี่ที่สุดใช้เย็บทั่วไปทำแนวรูปปะผ้าเป็นต้น

การดันถอยหลัง เป็นการเย็บผ้า 2 ชั้นให้ติดกันโดยแทงเข็มขึ้นและย้อนกลับไปแทงเข็มด้านหลัง ให้ฝีเข็มมีความยาวเพียง $\frac{1}{2}$ ของฝีเข็มแรก แทงเข็มลงแล้วดึงด้ายขึ้นทำเช่นนี้ไปจนสิ้นสุดตะเข็บ ตะเข็บชนิดนี้มีความทนทานมาก ด้านหน้าจะมีลักษณะฝีเข็มเหมือนการเย็บด้วยจักร ส่วนด้านหลังด้ายเย็บซ้อนกันแน่นเหมาะสำหรับเย็บผ้าโดยทั่วไปที่ต้องการความทนทาน

- **การสอย**

เป็นการเย็บด้วยมือที่มองเห็นรอยเย็บทางด้านนอกน้อยที่สุด นิยมใช้สอยชายเสื้อ ชายกระโปรง ชายขากางเกงหรือชายผ้าอื่นๆ ที่ต้องการความสวยงามประณีต การสอยมีหลายชนิดที่นิยมใช้ทั่วไป มีดังนี้

การสอยซ่อนด้าย เป็นการสอยที่มองเห็นเส้นด้ายเย็บเพียงเล็กน้อย โดยแทงเข็มให้เข็มสอดในพับทบของผ้าให้กว้างช่วงละประมาณ 1 เซนติเมตรก่อนแทงเข็มออกสะกิดเส้นด้ายจากผ้าชั้นล่างประมาณ 1 – 3 เส้นแล้วสอดเข็มเข้าไปในเส้นทบผ้า แทงเข็มออกสะกิดเส้นด้ายจากผ้าชั้นล่างทำเช่นนี้เรื่อยไปจนสิ้นสุดแนวที่ต้องการสอย

การสอยพันปลา เป็นการสอยที่มองเห็นเส้นด้ายทางด้านผิวนอกมากกว่าทางด้านถูก โดยแทงเข็มสะกิดเนื้อผ้าด้านบนและด้านล่าง แล้วดึงเข็มดึงด้ายตาม ทำเช่นนี้ไปจนสิ้นสุดการเย็บ การสอยชนิดนี้เป็นการสอยที่ให้ความทนทานนิยมใช้สอยชายกางเกงทั่วไปไว้เพื่อให้เย็บตรงตำแหน่ง **การติดกระดุม** ในที่นี้จะกล่าวถึงวิธีติดกระดุม 2 ชนิดคือ

กระดุมมีก้าน คือ กระดุมที่มีส่วนยื่นออกมาจากใต้เม็ดกระดุม เพื่อใช้เย็บติดกับเสื้อผ้า การติดกระดุมชนิดนี้จะไม่มีเส้นด้ายเย็บปรากฏบนเม็ดกระดุม วิธีติดกระดุมมีก้านนิยมใช้เศษผ้ารองใต้ผ้าให้ตรงตำแหน่งก้าน ต้องทำเครื่องหมายด้ายเย็บจนถึง เพราะจะทำให้เสื้อย่นมีขั้นตอนการติดดังนี้

1. วางกระดุมลงบนผ้าในตำแหน่งที่จะติดกระดุมสอดเข็มหมุดที่ห่วงก้านกระดุมเพื่อยึดไว้ชั่วคราว
2. แทงเข็มขึ้นด้านบนสอดเข้าไปในห่วงกระดุม แทงเข็มลงให้ทะลุผ้าด้านล่างดึงด้ายให้ตึงเอาเข็มหมุดออก
3. ทำแบบข้อ 2 ซ้ำประมาณ 3 – 4 ครั้งพันก้านกระดุมด้วยด้าย 3 รอบ แทงเข็มลงใต้ชั้นผ้าผูกปมให้แน่น ดัดด้ายออก

กระดุมไม่มีก้าน คือกระดุมที่มีรู 2 รู หรือ 4 รูปรากฏให้เห็นบนเม็ดกระดุม การเย็บกระดุมชนิดนี้จะมองเห็นเส้นด้ายที่เย็บวิธีการเย็บกระดุมไม่มีก้านถ้าเป็นกระดุม 2 รูให้หามวดปลายหนึ่งของด้ายเย็บให้เป็นปม ทำเช่นเดียวกับเย็บกระดุม 2 รูหรืออาจแทงเข็มให้เส้นด้ายด้านบนทบแย้งไขว้กันก็ได้ มีขั้นตอนการทำดังนี้

1. กาเครื่องหมายตรงตำแหน่งที่ต้องการจะติดกระดุม

2. ใช้ด้าย 2 ทบ ร้อยเข็ม เพื่อให้กระดุมแน่นหนาไม่หลุดลุ่ยง่าย ขมวดปลายด้ายทำปมใช้เข็มแทงขึ้นตรงบริเวณที่ทำเครื่องหมายไว้ดึงด้ายให้แน่น

3. วางกระดุมลงตรงกลางแล้วสอดเข็มลอดรูกระดุมรั้งด้ายให้ตึงแทงขึ้นลงตามรูกระดุมกลับไปกลับมาหลายครั้งจนกระดุมแน่น

4. สอดด้ายใต้กระดุมซ่อนปมอีกครั้งแล้วตัดด้ายออก

กระดุมแป็บ ทำด้วยโลหะผสม มีลักษณะต่างไปจากกระดุมธรรมดา คือประกอบด้วยฝาบน ซึ่งมีปมหนุนตรงกลางและตัวรับซึ่งตรงกลางเป็นแอ่งต้องใช้คู่กันเสมอทำให้ประกบกันสนิทการติดกระดุมแป็บถ้าเป็นฝาบงควรจะมีผ้าชั้นเล็ก ๆ รองข้างในตรงตำแหน่งที่เย็บกระดุมเพื่อความคงทนส่วนใหญ่ใช้กับเสื้อสตรีสำหรับยึดสาบเสื้อหรือขอบแขนให้ติดกันมีขั้นตอนการติดดังนี้

1. วางกระดุมลงในตำแหน่งที่ต้องการแป็บตัวผู้วางบนสาบเสื้อชั้นบน แป็บตัวเมียวางบนสาบเสื้อชั้นล่างสอดด้ายใส่เข็มขมวดปลายด้ายให้เป็นสองทบ

2. แทงเข็มสอดขึ้นลงในรูกระดุมทีละรู รูละ 3 ครั้ง เมื่อจะเย็บรูต่อไปให้แทงเข็มโดยซ่อนด้ายไว้ใต้ผ้าแล้วดึงเข็มขึ้นเมื่อเย็บครบ 4 รูจึงผูกปมด้ายทั้งแป็บตัวผู้และตัวเมียมีวิธีการเย็บเหมือนกัน

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ช่างซ่อมเสื้อผ้า

น.ส. จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

ในระหว่างปิดภาคเรียน อมรและอัมพร พี่สาวจะติดตามแม่ที่เป็นช่างซ่อมแซมเสื้อผ้าไปช่วยแม่ทุกวัน แม่มีจักรเย็บผ้าเก่าๆ คอยให้บริการซ่อมแซมเสื้อผ้า บางคนมาเย็บตะเข็บที่หลุด บางคนมาเปลี่ยนซิปกางเกง กระโปรง บางคนมาขยายเสื้อผ้าให้โตขึ้น บางคนมาเย็บเสื้อผ้าให้เล็กลง เป็นต้น เมื่อแม่ซ่อมแซมเสื้อผ้าตามที่ลูกค้าแจ้งไว้แล้ว ถ้ามีงานสอยผ้าหรือติดกระดุม อมรและอัมพรจะช่วยแม่ทำงานนี้ด้วยความคล่องแคล่ว เพราะทั้งอมรและอัมพรได้เรียนรู้การซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยมือมาจากโรงเรียน

ทุกครั้งที่ลูกค้ามารับเสื้อผ้าคืน มักจะให้กำลังใจอมรและอัมพรว่าเป็นเด็กดีที่รู้จักช่วยแม่ทำงาน งานที่ช่วยแม่ก็ทำได้เรียบร้อย แม้ว่าอมรจะเรียนระดับประถมศึกษา ก็พยายามทำงานให้ดีที่สุด โดยมีแม่และอัมพรช่วยตรวจตราอีกครั้งหนึ่ง ลูกค้าจึงมักจะเวียนมาใช้บริการอยู่เสมอ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความรู้เล็กๆ น้อยๆ จากการเรียนรู้ที่โรงเรียนสามารถนำมาใช้ประโยชน์กับครอบครัวได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 25 ใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถบอกวิธีใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดและคุ้มค่าได้

2. เนื้อหา

การผลิตไฟฟ้าต้องอาศัยพลังงานจากถ่านหินและน้ำมัน ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่เหลือน้อยลงทุกที นอกจากนี้ยังเกิดมลพิษจากกระบวนการผลิตไฟฟ้าอีกด้วย จึงควรใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดและคุ้มค่า เพื่อช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 สำเนาใบเสร็จค่าไฟฟ้าที่ลูกเสือนำมาจากบ้านหรือ ผู้กำกับลูกเสือเตรียมใบเสร็จค่าไฟฟ้าของโรงเรียน ย้อนหลัง 2 เดือน

3.3 ใบความรู้ เรื่อง วิธีประหยัดไฟฟ้า

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสนทนาเกี่ยวกับอุปกรณ์ไฟฟ้าในบ้าน

2) ให้สมาชิกหมู่คุยแลกเปลี่ยนกัน แล้วเลือกบ้านของคนที่ยี่ค่าไฟฟ้ามากที่สุดและน้อยที่สุด มารายงานในกอง

3) ผู้กำกับลูกเสือชวนคิดว่า

(1) เพราะอะไรเราจึงเสียค่าไฟฟ้าสูง

(2) ถ้าเราเสียค่าไฟฟ้าน้อยลง เงินที่เหลือเราจะเอาไปทำอะไรได้บ้าง

(3) ให้แต่ละหมู่ช่วยกันคิดว่า เราจะมีวิธีใช้ไฟฟ้าอย่างไรให้ประหยัด และคุ้มค่าที่สุด

และส่งตัวแทนรายงาน

4) ผู้กำกับลูกเสือสรุปวิธีใช้ไฟฟ้าอย่างคุ้มค่าประหยัดและปลอดภัยทั้งที่บ้านและสถานที่อื่นๆ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 สังเกตกระบวนการคิดจากการอภิปราย

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การคิดวิเคราะห์และตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดไฟ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 25

เพลง (เลือกใช้เพลงให้เหมาะกับกิจกรรม)

วันนี้นี่ยินดี

วันนี้นี่ยินดี ที่เราได้มาพบกัน วันนี้นี่ยินดีที่เราได้มาพบกัน
ยินดี ยินดี ยินดี มาเถิดมาเรามาช่วยจิต
ปลดเปลื้องความทุกข์ให้มันสิ้นไป มาเถิดมาเรามาช่วยจิต
ช่วยกันคิดทำให้การลูกเสือเจริญ

ใบความรู้

วิธีประหยัดไฟฟ้า

1. ปิดสวิตช์ไฟและเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดเมื่อเลิกใช้งานสร้างให้เป็นนิสัยในการดับไฟทุกครั้ง ที่ออกจากห้อง
2. ตั้งอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศที่ 25 องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นอุณหภูมิที่กำลังสบาย อุณหภูมิ ที่เพิ่มขึ้น 1 องศาต้องใช้พลังงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 5-10 และปิดประตูห้องทุกครั้งที่เปิด เครื่องปรับอากาศ
3. ควรปลุกต้นไม้รอบๆ บ้านเพื่อช่วยบังแดด และต้นไม้ขนาดใหญ่ 1 ต้นให้ความเย็นเท่ากับ เครื่องปรับอากาศ 1 ตัน
4. หากอากาศไม่ร้อนเกินไปควรเปิดพัดลมแทนเครื่องปรับอากาศ จะช่วยประหยัดไฟ
5. หมั่นทำความสะอาดหลอดไฟที่บ้านเพราะจะช่วยเพิ่มแสงสว่างโดยไม่ต้องใช้พลังงานมากขึ้น ควรทำอย่างน้อย 4 ครั้งต่อปี
6. ปิดตู้เย็นให้สนิททำความสะอาดภายในตู้เย็น และแผ่นระบายความร้อนหลังตู้เย็น สม่ำเสมอเพื่อให้ตู้เย็นไม่ต้องทำงานหนักและเปลืองไฟ
7. อย่าเปิดตู้เย็นบ่อยยอาน้ำของร้อนเข้าแช่ในตู้เย็น เพราะจะทำให้ตู้เย็นทำงานเพิ่มขึ้นกินไฟ มากขึ้น
8. ตรวจสอบขอบยางประตูของตู้เย็นไม่ให้เสื่อมสภาพเพราะจะทำให้ความเย็นรั่วออกมาได้ ทำให้สิ้นเปลืองไฟมากกว่าที่จำเป็น

9. ควรละลายน้ำแข็งในตู้เย็นสม่ำเสมอการปล่อยให้ น้ำแข็งจับหนาเกินไป จะทำให้เครื่องต้องทำงานหนัก ทำให้กินไฟมาก

10 ไม่ควรพรมน้ำจนแฉะเวลารีดผ้าเพราะต้องใช้ความร้อนในการรีดมากขึ้น เสียพลังงานมากขึ้นเสียค่าไฟเพิ่มขึ้น

11. ดึงปลั๊กออกก่อนการรีดเสื้อผ้าเสร็จเพราะความร้อนที่เหลือในเตารีด ยังสามารถรีดต่อได้จนกระทั่งเสร็จ

12. เสียบปลั๊กครั้งเดียวต้องรีดเสื้อผ้าให้เสร็จ ไม่ควรเสียบและถอดปลั๊กเตารีดบ่อยๆเพราะการทำให้เตารีดร้อนแต่ละครั้งกินไฟมาก

13. ชักผ้าด้วยเครื่องควรวัดให้เต็มกำลังของเครื่อง เพราะชัก 1 ตัวกับชัก 20 ตัวก็ต้องใช้ไฟปริมาณเท่าๆ กัน

14. ปิดโทรทัศน์ทันทีเมื่อไม่มีคนดูเพราะการเปิดทิ้งไว้โดยไม่มีคนดู เป็นการสิ้นเปลืองไฟฟ้าโดยใช้เหตุแถมยังต้องซ่อมเร็วอีกด้วย

15. ไม่ควรปรับจอโทรทัศน์ให้สว่างเกินไปและอย่าเปิดโทรทัศน์ให้เสียงดังเกินความจำเป็นเพราะเปลืองไฟทำให้อายุเครื่องสั้นลงด้วย

16. อยู่บ้านเดียวกันดูโทรทัศน์รายการเดียวกัน ก็ควรจะดูเครื่องเดียวกัน

17. อย่าเสียบปลั๊กหม้อหุงข้าวไว้เพราะระบบอุ่นจะทำงานตลอดเวลา ทำให้สิ้นเปลืองไฟเกินความจำเป็น

18. กាต้มน้ำไฟฟ้าต้องดึงปลั๊กออกทันทีเมื่อน้ำเดือด อย่าเสียบไฟไว้เมื่อไม่มีคนอยู่เพราะนอกจากจะไม่ประหยัดพลังงานแล้วยังอาจทำให้เกิดไฟไหม้ได้

19. อย่าเปิดคอมพิวเตอร์ทิ้งไว้ถ้าไม่ใช้งาน

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ชุมทรัพย์ในไร่องุ่น

ที่ไร่องุ่นแห่งหนึ่งมีพ่อผู้สูงอายุกับลูกชายจอมซี้เกียจ 3 คนอาศัยอยู่ต่อมาพ่อล้มป่วยลงและก่อนที่จะสิ้นลมหายใจได้เรียกลูกชายทั้ง 3 มาสั่งเสียว่าอย่าขายที่ดินเพราะพ่อได้ซ่อนชุมทรัพย์มหาศาลเอาไว้ให้ขุดดินพรวนดินขุดหาให้ทั่วทุกตารางนิ้วของไร่เมื่อพ่อได้สิ้นใจตายลงไปแล้วลูกชายทั้ง 3 ก็ลงมือและตั้งหน้าตั้งตาไถคราดพรวนดินพวกเขาก็ไม่พบแม้แต่เศษเงินอย่างที่พ่อได้บอกไว้หนึ่งปีผ่านไปไร่องุ่นที่พวกเขาตั้งหน้าตั้งตาขุดพรวนดินเพื่อหาชุมทรัพย์นั้นกลับเกิดผลออกดอกออกผลออกมาและเมื่อเป็นเช่นนั้นลูกชายทั้ง 3 จึงหันมาช่วยกันนำผลองุ่นเหล่านั้นออกขายและพวกเขารู้ว่าชุมทรัพย์ที่พ่อพูดถึงนั้นหมายถึงการทำงานหนักขยันขันแข็งเอาหยาดเหงื่อแรงงานเข้าแลกในที่ดินที่พ่อของพวกเขาได้ทิ้งไว้ให้มากกว่านั่นเอง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความขยันทำให้ทำงานสำเร็จ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 26 การสื่อสารทางบวก

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือมีทักษะในการสื่อสารที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกที่ดีได้

2. เนื้อหา

การสื่อสารทางบวก

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง, เกม

3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) หมู่ลูกเสือร่วมกันคิดคำพูดและท่าทางที่ลูกเสือไม่ชอบ และไม่ยอมให้ใครมาใช้กับลูกเสือ หมู่ละ 1 เรื่อง และให้ช่วยกันเปลี่ยนเป็นคำพูดและท่าทางที่ลูกเสือชอบยอมให้พูดกับลูกเสือแบบนั้น เตรียมซ้อมบทบาทสมมติ เป็น 2 รอบ รอบแรกแบบที่ลูกเสือไม่ชอบ รอบที่ 2 เปลี่ยนเป็นแบบที่ลูกเสือชอบ นำเสนอในกองลูกเสือ ใช้เวลาหมู่ละไม่เกิน 3 นาที

2) ลูกเสือแต่ละหมู่แสดงบทบาทสมมติ หมู่ละ 2 รอบ รอบแรกเป็นแบบที่ไม่ชอบ และรอบที่ 2 เป็นแบบที่ชอบ

3) ผู้กำกับลูกเสือ ตั้งคำถาม ชวนคิด

(1) คำพูดและท่าทาง ที่ลูกเสือไม่ชอบมักเป็นคำพูดและท่าทางอย่างไร ทำไมจึงไม่ชอบ (ล้อเลียน ตำราว่า ประชด กำกวมไม่เข้าใจ ดุถูก รังเกียจ เหยียดหยาม ฯลฯ ที่ไม่ชอบเพราะทำให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดี)

(2) คำพูดและท่าทางที่ลูกเสือชอบมักเป็นคำพูดและท่าทางอย่างไร ทำไมจึงชอบ (สุภาพ จริงใจ เข้าใจได้ชัดเจน ให้กำลังใจ ให้ความภาคภูมิใจ ให้ความเป็นมิตร ฯลฯ ที่ชอบเพราะเกิดความรู้สึกที่ดี)

(3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้และการนำไปใช้ (สิ่งที่เราไม่ชอบคนอื่นก็ไม่ชอบเช่นกัน จึงควรใช้คำพูดและท่าทางที่เราชอบ กับเพื่อนเพื่อสร้างมิตร)

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5.การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 สังเกตกระบวนการคิดจากการแสดงบทบาทสมมติและการอภิปราย

6.องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 26

เพลง

สวัสดี

เมื่อเจอกันเราทักกันสวัสดี (สวัสดีค่ะ, สวัสดีครับ)
เมื่อผิดพลั้งขอภัยขอโทษที (ขอโทษค่ะ, ขอโทษครับ)
เมื่อจากไปยกมือไหว้สวัสดี (สวัสดีค่ะ, สวัสดีครับ)
ผู้ใดมีจิตไมตรีขอขอบคุณ (ขอบคุณค่ะ, ขอบคุณครับ)

เกม

แข่งขันคิดแปลก

วิธีเล่น ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันคิดถึงสิ่งที่มีลักษณะกลม มีสีเหลือง มาให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ภายในเวลา 5 นาที

การตัดสิน หมู่ไหนบอกสิ่งที่มีลักษณะกลมมีสีเหลือง มากที่สุด และคิดได้แปลกมากที่สุดเป็นหมู่ที่ชนะ (สะสมแต้ม)

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ไก่ฟ้ากับสุนัขจิ้งจอกเจ้าเล่ห์

สุนัขจิ้งจอกเจ้าเล่ห์ตัวหนึ่งเดินผ่านมาเห็นไก่ฟ้าเกาะอยู่บนกิ่งไม้สูงข้างทาง มันอยากจะกินไก่ฟ้าเป็นยิ่งนักจึงคิดหาอุบายแล้วเอ่ยขึ้นว่า "ไก่ฟ้าเอ๋ย ท่านช่างเป็นสัตว์ที่งดงามนัก ปีกของท่านมีสีสดใสหลายสีปากก็งดงามไม่เหมือนใคร อยากรู้จริงว่าถ้าท่านหลับตาแล้วยังจะงามอยู่หรือไม่"

ไก่ฟ้าได้ฟังคำยกย่องก็หลงเคลิบเคลิ้ม รีบหลับตาอวดทันที สุนัขจิ้งจอกก็รีบฉวยโอกาสนั้นกระโดดจับตัวไก่ฟ้าไว้ได้ เมื่อไก่ฟ้าพลาดท่า แต่ก็ยังมีสติ จึงเอ่ยขึ้นว่า

"จิ้งจอกเอ๋ย ก่อนตายข้าอยากฟังเสียงอันไพเราะของท่าน อีกครั้งได้ไหม"

สุนัขจิ้งจอกได้ฟังคำบอຍกย่องก็หลงกล รีบอำปากเห่าคำราม ไก่ฟ้าจึงรีบหนีจากไปทันที

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คำยกย่องป้อนทำให้คนหลงเคลิบเคลิ้มจนไม่ระวังตนได้เสมอ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 27 ไม่ล้อเลียนกันได้ไหม

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือบอกผลเสียของการล้อเลียนกันในหมู่เพื่อน และวิธีการสื่อสารเพื่อแก้ไขปัญหาได้

2. เนื้อหา

2.1 ผลเสียของการล้อเลียนกันในหมู่เพื่อน

2.2 การสื่อสารเพื่อแก้ปัญหา และป้องกันความรุนแรง

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือชวนคิดชวนคุย “ใครเคยถูกเพื่อนล้อเลียนบ้าง ยกมือขึ้น” ให้เอามือลง

2) ขอบอาสาสมัคร 1 – 2 คนที่เคยถูกล้อเลียนมาแล้วให้เพื่อนฟังทีละคน โดยผู้กำกับ

ลูกเสือคอยตั้งคำถามชวนคิดชวนคุย “หนูถูกล้อเลียนอย่างไร / ทำไมเพื่อนจึงล้อเลียนเช่นนั้น / เมื่อถูกล้อหนูมีความรู้สึกอย่างไร / มีปฏิกิริยาโต้ตอบอย่างไร / ทำไปแล้วเกิดผลอะไรตามมาบ้าง / อยากบอกอะไรกับคนที่ล้อหนูบ้าง”

3) ตั้งคำถามให้ลูกเสือคิด

(1) ทำไมบางคนจึงชอบล้อเลียนคนอื่น เขาทำเพราะอะไร (สนุกอยากแกล้งให้อาย)

(2) เรื่องที่เอามาล้อเลียนกัน มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร (จุดอ่อน ปมด้อยของคนอื่น)

(3) คนที่ถูกล้อเลียนจะเป็นอย่างไรบ้าง เขาสนุกหรือไม่ (ไม่สนุก/ไม่ชอบ/อายจนไม่

อยากมาโรงเรียน/โกรธจนมีเรื่องทะเลาะหรือใช้กำลัง)

(4) คิดว่าการล้อเลียนเล่นกันในหมู่เพื่อนควรมีขอบเขตอย่างไร (ไม่ทำในสิ่งที่เพื่อนไม่

ชอบเช่นไม่ตอกย้ำจุดอ่อนหรือปมด้อย ไม่ทำให้เพื่อนเสียใจ หรืออับอายขายหน้า)

4) จับคู่ให้ลูกเสือคุยกัน “สมมติว่าตนเองถูกล้อและไม่ชอบ ลูกเสือ คิดว่าควรจะมีวิธีบอกเพื่อนอย่างไรให้เขาเข้าใจและเลิกล้อเลียนเรา

5) สุ่มถามความเห็น และครูช่วยเพิ่มเติม (ใช้หลักการสื่อสารเพื่อแก้ไขความขัดแย้ง

3 ขั้นตอน

(1).บอกความรู้สึกต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น “ไม่ชอบเลย ฉันอายมากที่เธอมาล้อฉัน

แบบนี้”

(2).บอกความต้องการของเรา เช่น “ขอร้องละ เลิกล้อฉันซะที”

(3) ถามความเห็นเขา เช่น “ได้ไหม” “เธอทำได้ไหม”

6) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือ ร่วมกันสรุปขั้นตอนการสื่อสารเพื่อแก้ไขความขัดแย้ง และสรุปแนวคิดที่ได้รับ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 ชักถามความคิดของลูกเสือต่อการล้อเลียนกันในหมู่เพื่อนที่อาจทำให้เกิดความรุนแรง และวิธีการสื่อสารที่หยุดความรุนแรง

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ เข้าใจ/ เห็นใจผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 27

เพลง

ฉันและเธอ

ฉันและเธอ เจอกัน แทบทุกวันเลยเชียว เมื่อเจอกันเราทักกันเพื่อสมานไมตรี
ยิ้มให้กันที่ไร สุขทุกทีเปรมปรี ต่างพูดจาพาทีสวัสดีลาก่อน

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ต้นสนอวดดี

ต้นสนมักจะคิดว่าตนนั้นมีความสวยงามกว่าต้นจามจุรี อีกทั้งยังมีประโยชน์มากกว่าด้วย
"คนต้องการต้นสนอย่างเราเพื่อไปสร้างเป็นที่อยู่อาศัย และ ไม้ของเครื่องใช้ต่างๆ"
ต้นสนคุยข่มต้นจามจุรีที่ยืนอยู่ใกล้ๆ กัน "แต่เจ้าน่ะไม่เห็นจะเป็นประโยชน์ต่อใครเลย"
"ข้ารู้ตัวดี ว่าข้านั้นต่ำต้อยด้อยค่ากว่าท่าน แต่ลองดูข้างหน้านั้นสิมีคนเอาเลื่อยกับขวานมาแล้ว
ที่นี้ท่านยังอยากเป็นต้นสนหรือต้นจามจุรีละ"

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เทียบโอ้อวด ความดี ความเด่น ย่อมเป็นโทษเป็นภัยแก่ตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

แผนการสอนที่ 28 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญและกิจการลูกเสือโลก เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือบอกความหมายของคำปฏิญาณและกฎลูกเสือสามัญได้
- 1.2 ลูกเสือปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎลูกเสือสามัญได้
- 1.3 ลูกเสือเล่าประวัติของผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกและการกำเนิดลูกเสือโลกพอสังเขปได้
- 1.4 ลูกเสือพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่จะนำสู่เกณฑ์การรับเครื่องหมายลูกเสือสัมพันธ์ได้

2. เนื้อหา

- 2.1 คำปฏิญาณและกฎลูกเสือสามัญ
- 2.2 ประวัติผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกและกำเนิดลูกเสือโลก
- 2.3 เครื่องหมายลูกเสือสัมพันธ์ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง
หลักฐานและวิชาชีพพิเศษลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ ๑๐)

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาเรื่องเครื่องหมายลูกเสือสัมพันธ์และแจ้งเกณฑ์ที่จะส่งเสริมให้ลูกเสือสำรองทุกคนปฏิบัติงานเพื่อให้เข้าเกณฑ์ที่จะรับเครื่องหมายนี้
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอคำปฏิญาณและกฎลูกเสือสามัญ วิธีการแสดงรหัสเมื่อกล่าวคำปฏิญาณ
 - (3) ลูกเสือแต่ละหมู่จับฉลากกฎลูกเสือสามัญและแสดงบทบาทสมมุติหมู่ละ 1 ข้อ
 - (4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือเล่าประวัติลอร์ด เบเดลเพาเวลล์ (บี.-พี.) และกำเนิดลูกเสือ

(2) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนความรู้ของลูกเสือโดยให้จับฉลากคำถามหมู่ละ 1 ข้อ

ช่วยกันคิดคำตอบ เช่น

- บี.-พี. เป็นใคร

- บี.-พี. เป็นชนชาติใด

- บี.-พี. เคยประกอบอาชีพใด

- บี.-พี. ฝึกเด็กๆ ให้ทำอะไร

- บี.-พี. นำเด็กๆ ไปพักแรมที่เกาะใด ฯลฯ

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 ตรวจสอบผลงานการนำเสนอของกลุ่ม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 1

เพลง

กฎลูกเสือ

น้ำค้างพรหมเม้นเมื่อยามดึก	คณีนกกฎลูกเสือเพื่อปฐมมอ
หนึ่งมีเกียรติสองจงรักภักดีปอง	สามประคองหน้าที่สี่มิตรคน
ห้าสุภาพไม่งมงกหกเมตตา	เจ็ดเชื่อฟังแปดเรี่ยวร่าอย่าสับสน
เก้าเป็นผู้มีชัยสิบไม่อับจน	สิบฝึกตนประพฤติดชอบวาจาใจ

ลูกเสือไทย

ลูกเสือ ลูกเสือไว้ศักดิ์ศรีลูกผู้ชาย	ลูกเสือ ลูกเสือไว้ลายชิลูกเสือไทย
รักเกียรติรักวินัยแข็งแรงและอดทน	เราจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
แม้ลำบากตรากตรำก็ต้องทำให้สำเร็จ	ทำ ทำ ทำ ข้าสัญญาว่าจะทำ
เสียชีพอย่าเสียสัตย์ รักษาดีให้มั่นไว้	ตั้งนามอันเกรียงไกร พระมงกุฎทรงประทาน

ใบความรู้

การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

1. ลูกเสือได้รับมอบหมายการงานใด ได้กระทำจนเป็นผลสำเร็จ
2. แสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นนิจ
3. บำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนทุกวัน (อย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง)
4. จะต้องปฏิบัติตนต่อเพื่อร่วมหมู่ ร่วมคณะของตนและยังมีเพื่อนต่างโรงเรียนต่างอำเภออีก (อย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 คน)
5. ไม่เคยถูกลงโทษ เพราะความไม่ถูกต้องเรียบร้อย
6. ได้เคยช่วยเหลือชีวิตสัตว์และมีความเมตตาตาสงสารสัตว์
7. ไม่เคยถูกลงโทษ เพราะขัดคำสั่งบิดามารดา ครู อาจารย์
8. ไม่เคยหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำร่วมกับคนอื่น
9. ได้สะสมเงินซึ่งหาได้โดยน้ำพักน้ำแรง หรือได้อดออมจากที่บิดามารดาให้ไว้ แล้วเก็บฝากออมสินไว้วันละบาท หรือสัปดาห์ละ.....บาท
10. เคยทำความผิดมาบ้าง แต่ได้กลับตัวกลับใจปฏิบัติเป็นคนดีของบ้าน ของโรงเรียน และของสังคม และจะไม่ทำในทางที่เสื่อมเสียอีกเด็ดขาด

อธิบาย คำปฏิญาณของลูกเสือเป็นถ้อยคำที่กล่าวออกมาด้วยความจริงใจ เพื่อเป็นหลักยึดเหนี่ยวให้ลูกเสือปฏิบัติในสิ่งที่ดีและถูกต้อง คำปฏิญาณของลูกเสือสามัญ คือ คำมั่นสัญญา ที่ลูกเสือให้ไว้แก่ผู้บังคับบัญชา ต่อหน้าแถว หรือในพิธีทางลูกเสือ เป็นหลักสากลซึ่งลูกเสือทุกประเทศปฏิบัติเช่นเดียวกันหมด ลูกเสือจะเป็นพลเมืองของชาติบ้านเมืองก็โดยอาศัยยึดหลักคำปฏิญาณเป็นอุดมการณ์นำไปปฏิบัติในชีวิต

คำปฏิญาณ ข้อ 1 “ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์” หมายถึง ลูกเสือต้องมีความเคารพ บูชา เทิดทูนไว้ด้วยความซื่อสัตย์ จริงใจ เพราะชาติหมายถึงผืนแผ่นดินและประชาชนที่อยู่ร่วมกัน มีธรรมเนียมประเพณี มีกฎหมายอันเดียวกันคุ้มครองจึงควรปฏิบัติต่อชาติดังนี้

1. ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี
2. เคารพปฏิบัติตามคำสั่งและกฎหมายบ้านเมือง
3. ประพฤติตนตามธรรมเนียมประเพณีนิยม
4. รักคนในชาติและรักแผ่นดินถิ่นเกิดของตน

ศาสนา มีพระคุณแก่เรา คือ ช่วยแนะนำสั่งสอนให้รู้ดีรู้ชอบ ละเว้นความชั่ว ไม่ให้เบียดเบียนกันประพฤติชอบทั้งกาย วาจา ใจ ฉะนั้น ลูกเสือจึงต้องเคารพ และปฏิบัติตนตามศาสนา ดังนี้

1. ประพฤติปฏิบัติต่อกิจการของศาสนา
2. เคารพเชื่อฟังปฏิบัติตามคำสอนโดยมิเลือกศาสนา
3. ละเว้นการกระทำชั่ว กระทำแต่ความดี

4. ทำบุญบ้างในเวลาหรือโอกาสที่สะดวก

พระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขของประเทศชาติ ทรงเป็นพระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติและทรงเป็นมิ่งขวัญของปวงชนชาวไทยทั้งชาติ ลูกเสือต้องปฏิบัติดังนี้

1. แสดงความเคารพสักการะต่อองค์พระประมุขและพระบรมฉายาลักษณ์
2. ไม่กระทำการใด ที่เป็นการกระทบกระเทือนเสื่อมเสียพระเกียรติคุณ
3. ลูกเสือต้องช่วยกันป้องกันมิให้คนอื่นกระทำการนั้นด้วย

คำปฏิญาณ ข้อ 2 “ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ” การบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นเป็นเรื่องสำคัญของลูกเสือสามัญที่พึงปฏิบัติ ลูกเสือพึงช่วยเหลือดูแล มีใจเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น ลูกเสือกระทำได้ทุกโอกาส เช่น ช่วยพ่อแม่ ครู อาจารย์ ช่วยเหลือโรงเรียนตลอดจนชุมชน

คำปฏิญาณ ข้อ 3 “ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ” คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือเปรียบเสมือนศีลของลูกเสือที่เป็นหลักยึดเหนี่ยวให้ลูกเสือประพฤติปฏิบัติในสิ่งดีงามตามกฎของลูกเสือ 10 ข้อ อย่างเคร่งครัดโดยไม่หลีกเลี่ยง

กฎของลูกเสือ มี 10 ข้อ

1. ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้
2. ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ
3. ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น
4. ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก
5. ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย
6. ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์
7. ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดามารดา และผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ
8. ลูกเสือมีใจร่าเริง และไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก
9. ลูกเสือเป็นผู้มัธยัสถ์
10. ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ

ข้อ 1 “ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้” คือ เป็นผู้มีเกียรติเป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น เชื่อถือได้เมื่อกล่าวสิ่งใดออกไปต้องรักษาสัจจะ ปฏิบัติเหมือนปากพูดเสมอ เมื่อได้รับมอบหมายสิ่งใดต้องทำสิ่งนั้นให้เสร็จเรียบร้อยด้วยความตั้งใจจริงจนเต็มความสามารถ ตามสติกำลัง ไม่เพิกเฉยหลีกเลี่ยง

ข้อ 2 “ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ” หมายความว่า จะต้องมีความจงรักภักดีต่อประเทศชาติของตน ศาสนา พระมหากษัตริย์ ด้วยใจจริง ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนประเพณี และมีความซื่อตรงต่อพ่อ แม่ ครู อาจารย์ ผู้บังคับบัญชา และผู้มีพระคุณ

ข้อ 3 “ลูกเสือมีหน้าที่กระทำให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น” หมายความว่า จะต้องพยายามทำประโยชน์แก่ผู้อื่น เตรียมความพร้อมเสมอที่จะช่วยชีวิตผู้อื่นให้รอดพ้นจากอันตราย

ข้อ 4 “ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก” หมายถึง ลูกเสือจะต้องเป็นผู้โอบอ้อมอารีแก่คนทั่วไปโดยไม่เลือกชาติหรือชั้นวรรณะ โดยถือว่าเป็นพี่น้องกันทั่วโลก

ข้อ 5 “ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย” หมายความว่า เป็นผู้ที่มีกิริยาวาจาสุภาพแก่บุคคลทั่วไป โดยเฉพาะเด็กและคนชรา

ข้อ 6 “ลูกเสือมีความเมตตา กรุณาต่อสัตว์” หมายถึง เป็นผู้ที่มีจิตใจเมตตา กรุณา ไม่ฆ่า ไม่ทรมานสัตว์ เมื่อเจ็บป่วยต้องดูแลรักษา ถ้าเป็นสัตว์ที่ใช้งานก็พยายามใช้แต่พอสมควร และให้สัตว์นั้นได้รับความสบายพอสมควร

ข้อ 7 “ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิตามารดา และผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ” หมายความว่า ลูกเสือจะต้องเป็นผู้ปฏิบัติตามคำสั่งโดยไม่ลังเลใจ กระทำด้วยความเต็มใจเข้มแข็ง

ข้อ 8 “ลูกเสือมีใจร่าเริง และไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก” หมายถึง เป็นผู้ที่มีความยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่บ่น ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก แม้จะพบอุปสรรคก็ต้องฟันฝ่าและอดทน

ข้อ 9 “ลูกเสือเป็นผู้มัธยัสถ์” หมายความว่า ลูกเสือจะต้องเป็นผู้รู้จักประหยัด รู้จักเก็บหอมรอมริบ ใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ปล่อยเวลาให้เสียไปโดยเปล่าประโยชน์ และรู้จักรักษาทรัพย์สินของทั้งของตนเองและผู้อื่น

ข้อ 10 “ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ” หมายความว่า ลูกเสือจะต้องประพฤติตนดีงาม วาจาเรียบร้อย มีความสะอาดเรียบร้อยและเกรงกลัวความชั่ว มีสติเห็นยวร้าย ไม่ยอมมกระทำความผิด

ประวัติของ ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ (บี.- พี.)

ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ เป็นผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก มีชื่อเต็มว่า โรเบิร์ต สตีเฟน สไมธ์ เบเดน เพาเวลล์ เรียกย่อๆ ว่า บี.-พี. เกิดวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2400 ที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ มีบิดาเป็นศาสตราจารย์สอนวิชาเรขาคณิตและธรรมชาติศึกษา ณ มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด มารดาของเขาเป็นธิดาของพลเรือเอก ดับเบิลยู.ที. สไมธ์ แห่งราชนาวิกอังกฤษ บี.-พี. ได้สมรสกับนางสาวโมลาฟ เซนต์แคลร์ เมื่ออายุได้ 55 ปี

ชีวิตในวัยเด็ก

บี.-พี. เข้าศึกษาในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ต่อมาโรงเรียนมัธยมชื่อฮาเตอร์เฮาส์ ที่เขาศึกษาอยู่ได้ย้ายไปอยู่ในชนบท ณ เมืองโกคาลมิง ในแคว้นเชอร์เชอร์ ซึ่งอยู่ใกล้กับป่าใหญ่ มีธรรมชาติสวยงาม มีลำธารน้ำไหลผ่าน เขาจึงมักใช้เวลาว่างหลบเข้าไปใช้ชีวิตศึกษาธรรมชาติ ชีวิตสัตว์และต้นไม้ เขาชอบวาดภาพ ร้องเพลง แสดงละคร นอกจากนี้ บี.-พี. ยังได้รับความรู้พิเศษจากพลเรือเอกสไมธ์ผู้เป็นตา เกี่ยวกับการว่ายน้ำ เล่นสเก็ต ขี่ม้า

การวัดแดดและดูดาว ตลอดจนความรู้เชิงพราน ในช่วงปิดภาคเขาจึงมักจะท่องเที่ยวพักผ่อนไปกับ พี่ชายอีก 3 คน

เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษา ปี.-พี. สอบเข้าเรียนที่โรงเรียนนายร้อยแซนด์เฮิสต์ หลังจบการศึกษา เขาได้รับการแต่งตั้งเป็นนายร้อยตรีแห่งกองทัพบกของอังกฤษ และถูกส่งไปประจำการที่ประเทศ อินเดีย เมื่ออายุ 19 ปี

ชีวิตในการรับราชการทหาร

ปี.-พี. รับราชการทหารในประเทศอินเดีย ประจำกองทหารม้าอุซซาร์ที่ 13 เป็นเวลา 8 ปี โดยปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง ขณะที่มียศเป็นร้อยตรีเขาได้รับเงินเดือนน้อยมาก จึงดำเนินชีวิตอย่างประหยัด คือไม่สูบบุหรี่ ดื่มสุราแต่น้อย และยังหารายได้พิเศษโดยการเขียนเรื่องและเขียนภาพลงหนังสือพิมพ์ ชีวิตราชการทหารของเขาส่วนใหญ่อยู่ในประเทศอินเดียและแอฟริกา ได้รับยศร้อยเอกตั้งแต่อายุ 26 ปี ในระหว่างนี้มีเหตุการณ์ที่แสดงถึงลักษณะพิเศษของเขาหลายอย่าง เช่น ได้รับรางวัลชนะเลิศในการแข่งขันกีฬาเทมบูมา ขณะอยู่บนหลังม้าโดยใช้หอกสั้นเมื่อ พ.ศ. 2426 และมีเรื่องราวประทับใจที่เกี่ยวข้องกับกิจการลูกเสือหลายครั้งดังนี้

ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2431 ไปปราบชนเผ่าซูลูซึ่งมีหัวหน้าเผ่าชื่อ ดินิส ซูลู ในแอฟริกาใต้ได้สำเร็จ เขานำประสบการณ์บางอย่างในครั้งนี้อมาใช้ในกิจการลูกเสือด้วย ได้แก่บทเพลง อินคอน ยามา

(หัวหน้า) อิน คอน -ยา-มา คอน-ยา-มา

(ลูกคู่) อิน-วู-บู ยาโบห์ ยาโบห์ อิน-วู-บู

สร้อยคอของดินิส ซูลู ทำด้วยไม้ แกะเป็นท่อนเล็ก ๆ ซึ่งต่อมา ปี.-พี. ได้นำมาเป็นปิดเครื่องหมายวูดแบดจ์ สำหรับผู้ที่ผ่านการอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือขั้นความรู้ชั้นสูง

ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2432 ที่เกาะมอลต้า ปี.-พี. ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยทูตทหาร ทำหน้าที่เป็นทหารสืบราชการลับ

ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2438 ทำการรบกับเผ่าอาซันติ ซึ่งมีกษัตริย์ชื่อว่า คิงเปรมเปห์ และได้รับชัยชนะ เหตุการณ์ครั้งนี้ ปี.-พี. ได้ประสบการณ์ดังต่อไปนี้

1. การบุกเบิก เช่นการโค่นต้นไม้ การทำสะพาน การสร้างค่ายพัก
2. ทดลองการแต่งกายของตนเอง ใช้หมวกปีกแบบโคบาล จนได้รับฉายาจากพวกพื้นเมืองว่า คัมตะโค แปลว่าคนสวมหมวกปีกกว้าง
3. ประเพณีการจับมือซ้าย จากการแสดงความเป็นมิตรของคนพื้นเมือง

ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2439 พวกมาตาบิลี ซึ่งเป็นเผ่าหนึ่งของซูลู เดิมอยู่ในทรานสวาล และถูกพวกบัวร์ขับไล่ จึงอพยพไปอยู่ในมาติบิลี (ปัจจุบันเรียกโรดิเซีย) พวกมาตาบิลีก่อการกบฏ รัฐบาลอังกฤษจึงสั่งทหารไปปราบปี.-พี. ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง ครั้งนี้เขาได้รับประสบการณ์เรื่องการสอดแนม โดยเฉพาะการปฏิบัติงานตอนกลางคืน เลยได้รับฉายาว่า "อิมปีซ่า" แปลว่าหมาป่าผู้ไม่เคยนอนหลับ

ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2442 หลังจากที ปี.-พี. กลับจากการปฏิบัติงานที่ อินเดีย 2 ปี ก็ได้รับคำสั่งด่วนให้เดินทางไปแอฟริกาเพื่อหาทางป้องกันการรุกรานที่เมืองมาฟีคิง จากพวกบัวร์ (ชาวดัทช์ที่

อพยพไปอยู่ในแอฟริกาใต้) ในทรานสवालและออเรนจ์ทีสเตท ซึ่งจะตั้งตนเป็นเอกราช บี.-พี.ได้นำกองทหารไปรักษาเมืองมาฟิคิง ซึ่งถูกล้อมโดยกองทหารบัวร์เป็นเวลานานถึง 217 วัน จนกระทั่งกองทัพใหญ่ไปถึงทำให้พวกบัวร์ต้องล่าถอยไป

ในการป้องกันเมืองมาฟิคิง บี.-พี. ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง อดทนร่าเริงไม่ย่อท้อ ใช้สติปัญญาหาวิธีแก้ปัญหา ทำกลอุบายลงข่าวลือให้เข้าใจผิด คิดว่ามีกำลังทหารมากมายและมีการป้องกันรักษาเมืองอย่างเข้มแข็ง ตลอดจนใช้เด็กอาสาสมัครที่ได้รับการอบรมทำหน้าที่ส่งข่าวปรากฏว่าทำงานได้ผลดี ทำให้ บี.-พี. มีความประทับใจในตัวเด็กและเห็นว่า ถ้าฝึกอบรมเด็กให้ถูกทางแล้วจะเกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างมาก จึงได้ริเริ่มการลูกเสือในเวลาต่อมา จากเหตุการณ์ที่เมืองมาฟิคิง ทำให้ บี.-พี. ได้รับฉายาว่า "ผู้ป้องกันมาฟิคิง"

การกำเนิดลูกเสือ

บี.-พี.เดินทางกลับอังกฤษในฐานะวีรบุรุษและได้นำประสบการณ์จากเมืองมาฟิคิงมาใช้ เขาจัดให้เด็กๆ เข้ามาช่วยเหลือในการรักษาเมือง โดยทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวและสอดแนมของกองทัพ รักษาความสงบภายใน ปฏิบัติงานต่างๆ ที่อยู่ในความสามารถ เช่น อยู่ยามบนหอคอย ให้สัญญาณแก่ประชาชนเมื่อพวกบัวร์โจมตี เด็ก ๆ เหล่านี้สามารถทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเข้มแข็ง ว่องไว ได้ผลดีไม่แพ้ผู้ใหญ่ ดังนั้น บี.-พี. จึงคิดตั้งขบวนการลูกเสือขึ้น โดยนำความคิดและประสบการณ์ต่าง ๆ มาพัฒนาอย่างรอบคอบ จัดตั้งขบวนการลูกเสือขึ้นในปี พ.ศ. 2450 โดยบี.-พี. ได้รวบรวมเด็กชาย 20 คน ไปอยู่ที่เกาะบราวน์ซี ในช่องแคบอังกฤษ นับเป็นการพักแรมของลูกเสือครั้งแรกของโลก

ปีต่อมาของลูกเสือได้เริ่มก่อตั้งขึ้นอย่างจริงจังเป็นครั้งแรกในอังกฤษ และขยายตัวแพร่หลายอย่างรวดเร็ว ขบวนการลูกเสือได้เจริญขึ้นตามลำดับ ทำให้ บี.-พี. มองเห็นการณ์ไกลว่าลูกเสือจะเป็นงานสำคัญในชีวิต ช่วยฝึกอบรมเด็ก ๆ ให้เป็นพลเมืองดีของชาติ เป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองอย่างมากต่อไป บี.-พี. จึงลาออกจากราชการทหาร มาใช้"ชีวิตที่สอง" ซึ่งเป็นชีวิตที่ให้บริการแก่ลูกเสือทั่วโลก

พ.ศ. 2454 บี.-พี. เดินทางรอบโลก เพื่อพบลูกเสือประเทศต่างๆ เป็นการเริ่มต้นส่งเสริมความเป็นพี่น้องกันของลูกเสือทั่วโลก

พ.ศ. 2463 มีงานชุมนุมลูกเสือโลกครั้งแรก ในการชุมนุมครั้งนี้ลูกเสือทั่วโลกที่มาร่วมประชุมได้พร้อมใจกันประกาศให้ บี.-พี. อยู่ในตำแหน่งประมุขคณะลูกเสือโลก

เมื่อการลูกเสียมียายุครบ 21 ปี ซึ่งเปรียบเหมือนการบรรลุนิติภาวะ" ตามกฎหมายอังกฤษ มีลูกเสือทั่วโลกถึงกว่า 2 ล้านคน พระเจ้าจอร์จที่ 5 ได้พระราชทานบรรดาศักดิ์ให้ บี.-พี. เป็นบารอน จากนั้นมาก็จัดการลูกเสือก็เจริญก้าวหน้าไม่หยุดยั้ง และมีการชุมนุมลูกเสือโลกอีกหลายครั้ง

เมื่อ บี.-พี. มีอายุ 80 ปี เขาได้กลับไปพักผ่อนในช่วงสุดท้ายของชีวิตอยู่ที่ประเทศเคนยา ในทวีปอาฟริกาอีกครั้งหนึ่ง และถึงแก่กรรมที่นั่นเมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ.2484

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

จิกจั่นกับมดง่ามใจดี

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

กาลครั้งหนึ่ง มีจิกจั่นเจ้าสำราญตัวหนึ่งนิสัยเกียจคร้าน ชอบความสะดวกสบาย ตลอดช่วงฤดูร้อนมดง่ามพากันหาอาหารไปเก็บสะสมไว้ในรัง เจ้าจิกจั่นมัวแต่ร้องรำทำเพลง สนุกสนานไปวันๆ

ครั้นถึงฤดูหนาวหิมะตกหนัก มดง่ามเก็บตัวอยู่กับเมล็ดพืชที่มันได้หาเก็บเตรียมพร้อมไว้ จิกจั่นไม่สามารถหาอาหารกินได้ อดอยู่หลายวัน ในที่สุดต้องชมซานด้วยความหิวโหยมาเคาะประตูร้องขอมดง่ามซึ่งเคยรู้จักกัน “ได้โปรดเปิดเพื่อน ขออาหารให้ฉันประทังชีวิตสักหน่อย เมื่อพ้นฤดูหนาวอันแสนทารุณนี้แล้ว ฉันสัญญาว่าจะหามาใช้คืนให้เป็นเท่าตัว” จิกจั่นพยายามวิงวอนมดง่ามจึงกล่าวต่อจิกจั่นว่า “เมื่อฤดูร้อนที่ใครๆ เขาก็ต่างพากันทำมาหากินตัวเป็นเกลียว เจ้ามัวทำอะไรอยู่” “เพราะว่าฉันไม่มีเวลานะสิ ฉันยุ่งอยู่กับการร้องเพลง เมื่อตอนที่เธอและเพื่อนๆ ขนอาหารผ่านมา เจ้าก็ได้ยินมิใช่หรือ” มดง่ามหัวเราะคำตอบของจิกจั่นแล้วตอบว่า “ได้ยินสิ เมื่อเจ้ามัวแต่ร้องเพลงฤดูร้อน เมื่อฤดูหนาวเจ้าก็งัดเงินรำให้สนุกเกิด แต่ข้าคงไม่ใจดำพอจะไม่แบ่งอาหารให้เจ้าหรอกนะ เจ้าต้องสัญญาว่าปีต่อไปเจ้าต้องรู้จักหาอาหารไว้กินในฤดูหนาวเองด้วย” ว่าแล้วมดง่ามก็คาบอาหารมาแบ่งให้จิกจั่น นับแต่นั้นมาจิกจั่นก็หาอาหารและแบ่งปันให้มดง่ามด้วยมิตรภาพที่ดีต่อกัน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การแบ่งปันและการช่วยเหลือกันในยามคับขัน จะช่วยให้ได้มิตรเพิ่มขึ้น

คนดีของครอบครัว

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

พงษ์ชัยเป็นลูกชายคนโตสามลื้อที่ยากจน เขาต้องทำงานช่วยพ่อแม่ตั้งแต่เล็กจนโต เพื่อหาเงินเรียนหนังสือและซื้ออาหาร เขาเป็นคนขยันขันแข็งไม่ปล่อยให้โอกาสเข้ามาหา แต่เขาจะเป็นผู้ไปหาโอกาสด้วยตัวเอง นั่นคือเขาวางจากเรียนเขาจะต้องไปทำงาน เช่น ล้างจานร้านอาหาร ทำความสะอาดบ้าน เลี้ยงเด็ก เมื่อเรียนชั้นมัธยมศึกษา เขาก็รับสอนการบ้านน้องที่เรียนประถมศึกษา ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจในการเรียนและการทำงานช่วยครอบครัวนี้ ทำให้เขาสามารถเรียนจบปริญญาตรีได้ทำงานที่มั่นคงมีรายได้ เลี้ยงดูครอบครัว เขาให้พ่อเลิกถือสามลื้อ ทำงานเบาๆ ที่บ้าน พ่อกับแม่ภูมิใจในตัวองพงษ์ชัยมาก เขาเป็นตัวอย่างที่ดีของคนในชุมชนและผู้อื่น

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความขยันอดทน ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 29 การร่วมกิจกรรมกับลูกเสือสามัญ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถร่วมกิจกรรมกับลูกเสือสามัญเพื่อความสัมพันธ์อันดีและเป็นไปตามเกณฑ์การรับเครื่องหมายลูกเสือสัมพันธ์ได้

2. เนื้อหา

กิจกรรมสำคัญของลูกเสือสามัญที่ลูกเสือสำรองควรมีส่วนร่วม

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสนทนาเรื่องการร่วมกิจกรรมกับลูกเสือสามัญให้ลูกเสือแต่ละหมู่อภิปรายว่าจะร่วมกิจกรรมใดบ้างและเกิดประโยชน์อย่างไรในการร่วมกิจกรรมนั้นๆ

2) ลูกเสือนำเสนอผลการอภิปรายที่ละหมู่

3) ผู้กำกับลูกเสือสรุปและนัดหมายการร่วมกิจกรรมในโอกาสต่างๆกับลูกเสือสามัญ

4.3 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.4 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 สังเกตการอภิปรายและการนำเสนอผลงาน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 29

เพลง

ลูกเสือไม่จับมือขวา

ลูกเสือเขาไม่จับมือขวา

มือขวาใช้เคารพกัน

ยื่นมือซ้ายออกมาพลัน

จับมือนั้นหมายถึงมิตร

ยิ้มด้วยเมื่อยามจับมือ

เพราะพวกเราคือลูกเสือด้วยกัน

ยื่นซ้ายมาจับมือกันมัน

มือขวาใช้เคารพกัน

จับมือจับมือ

เหมือนญาติสนิทที่ควรยึดถือ

ยิ้มด้วยเมื่อยามจับมือ

เพราะพวกเราคือลูกเสือด้วยกัน

ใบความรู้

กิจกรรมลูกเสือสามัญที่ลูกเสือสำรองเข้าร่วม

มีกิจกรรมลูกเสือสามัญหลายกิจกรรมที่ลูกเสือสำรองสามารถเข้าร่วมได้ เช่น

1. พิธีการ

1.1 พิธีส่งลูกเสือสำรองไปเป็นลูกเสือสามัญ

ข้อ 291 พิธีส่งลูกเสือสำรองไปเป็นลูกเสือสามัญ

พิธีส่งลูกเสือสำรองไปเป็นลูกเสือสามัญ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 1) กองลูกเสือสำรองทำรูปวงกลมใหญ่ กองลูกเสือสามัญทำรูปเกือกม้า
- 2) ระหว่างกองทั้งสองมีการแบ่งเขตแดน(อาจใช้เชือก ไม้พลอง หรือรอยปูนขาวไว้ก็ได้)
- 3) กองลูกเสือทั้งสองมีธงประจำกองและป้ายคำขวัญของตน และอยู่ในแดนของตนให้รองผู้กำกับลูกเสือเป็นคนถือไว้
- 4) กองลูกเสือสำรองทำแกรนด์ฮาวล์
- 5) ผู้กำกับลูกเสือสำรองอธิบายความหมายของการจะทำพิธีส่งให้กองทราบ
- 6) ผู้กำกับลูกเสือสำรองเรียกลูกเสือที่จะส่งออกมายืนหน้าผู้กำกับลูกเสือ แล้วอบรมสั่งสอนในการที่จะจากไปและให้ทวนคำปฏิญาณอีกครั้งหนึ่ง โดยสั่งว่า “เพื่อเป็นที่แน่ใจว่าเจ้ายังจำคำปฏิญาณของเจ้าได้ขอให้เจ้าทบทวนคำปฏิญาณอีกครั้ง” แล้วลูกเสือก็กล่าวคำปฏิญาณ
- 7) ลูกเสือกลับหลังหัน ไปล่ำลาลูกเสือเฉพาะในหมู่ของตน โดยการสัมผัสมือแล้วกลับมายืนหน้าผู้กำกับลูกเสือกองลูกเสือสำรองไซโยให้แก่เขาสามครั้ง
- 8) ผู้กำกับลูกเสือสำรองสั่งเปิดทางเพื่อนำลูกเสือออกไปหาผู้กำกับลูกเสือสามัญที่เส้นกันแดน
- 9) ผู้กำกับลูกเสือสำรองจะแนะนำและฝากฝังลูกเสือสำรองกับผู้กำกับลูกเสือสามัญ แล้วนำลูกเสือสำรองข้ามแดนไป (ถ้าหากลูกเสือสำรองผู้ใดได้รับเครื่องหมายเสือเผ่นก็ให้กระโดดข้าม)
- 10) ผู้กำกับลูกเสือสามัญนำลูกเสือสำรองไปแนะนำให้รู้จักนายหมู่ของลูกเสือที่จะเข้าไปอยู่
- 11) นายหมู่ลูกเสือสามัญแนะนำให้ลูกเสือสำรองรู้จักกับลูกเสือสามัญในหมู่ที่ตนเข้าไปอยู่นั้น
- 12) พิธีเสร็จสิ้นด้วยการเปล่งเสียงร้องของลูกเสือสามัญร้องไซโยสามครั้ง

2) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

3) กิจกรรมการเดินทางไกลและแรมคืน ฯลฯ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ดินสอกับยางลบ

ครั้งหนึ่งมีดินสอที่เขียนอย่างไร้ก็ไม่มีวันหมดอยู่แท่งหนึ่ง และมียางลบที่ลบอย่างไร้ก็ไม่มีหมดอยู่ก้อนหนึ่ง ดินสอเป็นเพื่อนกับยางลบไปไหนมาไหนด้วยกัน ทำอะไรทำด้วยกัน หน้าที่ของดินสอคือเขียน มันจึงเขียนทุกที่ทุกอย่างตลอดเวลาที่อยู่กับยางลบ หน้าที่ของยางลบคือ ลบทุกอย่างที่ดินสอเขียนทุกที่ทุกเวลา

เวลาผ่านไปนานหลายปี ทุกอย่างดำเนินไปเหมือนเดิม จนกระทั่งดินสอเอ่ยกับยางลบว่า “เราคงอยู่กันไม่ได้แล้ว” ยางลบถามว่า “ทำไม” ดินสอตอบว่า “ก็เราเขียน นายลบ แล้วมันก็ไม่เหลืออะไรเลย” ยางลบเถียงว่า “เราก็กลบตามหน้าที่ของเรา เราไม่ผิด” ทั้งคู่จึงแยกทางกัน

เมื่อเวลาผ่านไป ดินสอเริ่มเขียนผิด ข้อความที่เคยเขียนสวยๆ มีรอยขีดฆ่าสกปรก เพราะไม่มีใครลบให้ ดินสอ “คิดถึงยางลบจับใจ” ฝ่ายยางลบเมื่อแยกทางกับดินสอก็สบายใจที่ตัวมันไม่ต้องเปื้อน แต่เวลาผ่านไปยางลบเริ่มรู้สึกว้าตัวเองไร้ค่า เพราะไม่มีอะไรให้ลบ ยางลบ “คิดถึงดินสอจับใจ”

ทั้งคู่จึงกลับมาคบกันใหม่ คราวนี้ดินสอเขียนน้อยลง เขียนเฉพาะสิ่งดีๆ ส่วนยางลบก็ลบเฉพาะสิ่งที่ดินสอเขียนผิดเท่านั้น ถ้าเปรียบเทียบการเขียนดินสอเป็นการจำ ตอนแรกดินสอจำทุกเรื่องทั้งดีและไม่ดี แต่พอเปลี่ยนไปก็หัดเลือกจำแต่สิ่งดีๆ เท่านั้น ส่วนการลบเปรียบเสมือนการลืม ยางลบนั่นตอนแรกจะลืมทุกอย่างทั้งดีและไม่ดี ทุกครั้งที่ลืมมันก็จะสกปรก แต่ตอนหลังมันเลือกลืม คือลืมเรื่องไม่ดี ซึ่งก็คือ “การให้อภัย” นั่นเอง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เพื่อนที่ดีควรจำสิ่งที่ดีของกันและกัน ควรลืมสิ่งที่ไม่ดีเสียจะทำให้มิตรภาพยืนยาว

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 14 ประเมินผล

แผนการจัดกิจกรรมที่ 30 การประเมินผล

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจผลการผ่าน ไม่ผ่านกิจกรรม
- 1.2 เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจการประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตที่ลูกเสือได้รับการพัฒนา
- 1.3 เตรียมความพร้อมรับการประเมินตามวิธีการของผู้กำกับกองลูกเสือ

2. เนื้อหา

2.1 เกณฑ์การตัดสินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

2.2 การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิต

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 Flow Chart การประเมินเพื่อตัดสินผลการเลื่อนขั้นของลูกเสือและจบการศึกษา
- 3.2 การประเมินทักษะชีวิตของลูกเสือรายบุคคลหรือรายหมู่ลูกเสือ
- 3.3 ใบความรู้

4. กิจกรรม

4.1 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดเพื่อตัดสินการจบการศึกษา

4.2 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายถึงพฤติกรรมของลูกเสือที่ได้รับการเสริมสร้างทักษะชีวิตผ่านกิจกรรมลูกเสือ

4.3 ลูกเสือประเมินความพร้อมของตนเองเพื่อรับการประเมินและวางแผนพัฒนาตนเองในส่วนที่ไม่มั่นใจ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือกำหนดข้อตกลงร่วมกันถึงช่วงเวลาการประเมิน

4.5 ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายและดำเนินการประเมิน

5. การประเมินผล

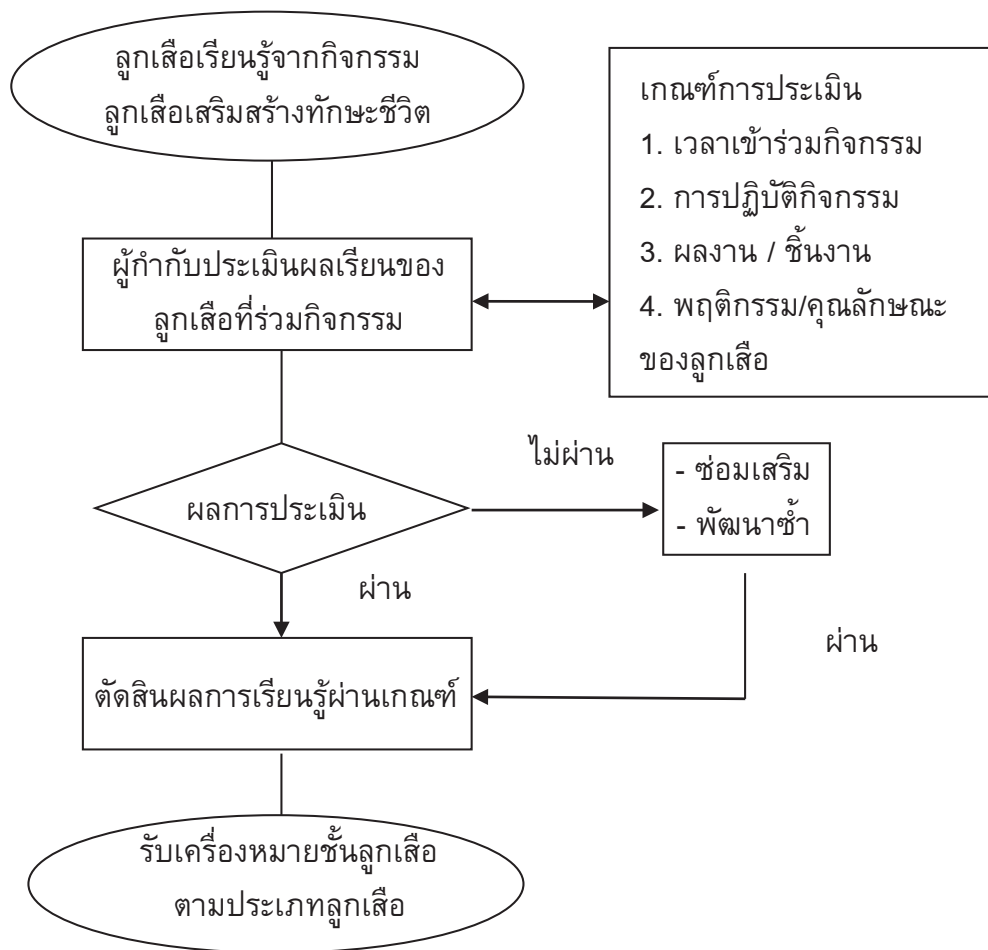
5.1 สังเกตจากผลการประเมินตนเองของลูกเสือ

5.2 สังเกตความมั่นใจและการยืนยันความพร้อมของลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 30

1. การประเมินผลตามเกณฑ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผังกระบวนการประเมินผลลูกเสือ

แบบประเมินตนเองของลูกเสือ

ชื่อประเภทลูกเสือ.....ชั้น.....

ที่	รายการที่รับการประเมิน	เกณฑ์ที่ สถานศึกษา กำหนด	การประเมินตนเอง		ข้อคิดเห็น
			ครบ/ ผ่าน	ไม่ครบ/ ไม่ผ่าน	การพัฒนา
1	1. เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 1.1 ร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม 1.2 ร่วมกิจกรรมวันสำคัญไม่น้อยกว่า 5 ครั้ง เช่น - วันสถาปนาลูกเสือ - วันถวายราชสดุดี - วันพ่อแห่งชาติ - วันแม่แห่งชาติ - วันต้านยาเสพติด - กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อื่นๆ - กิจกรรมวัฒนธรรม/ ประเพณี 1.3 เดินทางไกล/ อยู่ค่ายพักแรม	30 ชั่วโมง/ ปี 5 ครั้ง/ ปี 2 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี			
2	2. มีผลงาน/ ชิ้นงานจากการเรียนรู้ กิจกรรมลูกเสือ 2.1 ผลงานการบริการ 2.2 ชิ้นงาน/ งานที่คิดสร้างสรรค์ 2.3 อื่นๆ เช่น รายงานฯ	1 รายการ/ ปี 1 รายการ/ ปี 1 รายการ/ ปี			
3	3. มีความพร้อมเข้ารับการทดสอบเพื่อ รับเครื่องหมายวิชาพิเศษตามประเภท ของลูกเสือ 3.1..... 3.2..... 3.3..... 3.4..... 3.5.....				
ผ่านและพร้อม					

สรุป ☐ ฉันมั่นใจว่าผ่าน ☐ ฉันมีความพร้อมให้ประเมิน ☐ ฉันยังไม่พร้อม
สรุปผลการประเมินตนเอง

1. กรณีลูกเสือสำรอง (ให้เลือกภาพต่อไปนี้แทนการยืนยันการประเมินตนเอง)

มั่นใจมากที่ได้รับ
เครื่องหมาย
วิชาพิเศษ

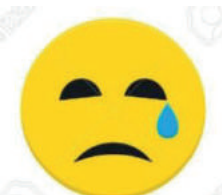
พร้อมแล้ว

ไม่แน่ใจ

ต้องขอความ
ช่วยเหลือจาก
ผู้กำกับ

งุนงง
ไม่เข้าใจ

2. กรณีลูกเสือสามัญ-สามัญรุ่นใหญ่

- ☐ มั่นใจมาก พร้อมรับการประเมินเครื่องหมายวิชาพิเศษ
- ☐ พร้อมรับการประเมิน
- ☐ ยังต้องพัฒนา/ ซ้อมเสริมบางเรื่อง
- ☐ ต้องการความช่วยเหลือจากผู้กำกับลูกเสือ

แบบประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตของลูกเสือสำหรับผู้กำกับลูกเสือ

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบทำแบบประเมินทุกข้อโดยแต่ละข้อให้ทำเครื่องหมาย/ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

2.1 พฤติกรรมลูกเสือสำรองที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือมีทักษะในการสังเกตและจดจำ		
2. ลูกเสือสามารถพึ่งตนเองและดูแลตนเองได้		
3. ลูกเสือสำรองปฏิบัติกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์รักษาสีแกวัล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ		
4. ลูกเสือไม่มีปัญหาทันตสุขภาพและไม่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อตามฤดูกาล		
5. ลูกเสือรู้จักรักษาสุขภาพและปฏิเสธสิ่งเสพติด		
6. ลูกเสือรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าหรือให้การช่วยเหลือ/แจ้งเหตุเมื่อประสบเหตุวิกฤต		
7. ลูกเสือมีส่วนสูงและน้ำหนักตามเกณฑ์มาตรฐาน		
8. ลูกเสือมีทักษะในการสื่อสารได้ถูกกาลเทศะและไม่ก้าวร้าวรุนแรง		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

ฉันมีทักษะชีวิต

ฉันจะมีทักษะชีวิต
ถ้าแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรม

ฉันต้องพัฒนาตนเองอีกมาก

2.2 พฤติกรรมลูกเสือสามัญที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือมีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง		
2. ลูกเสือร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์		
3. ลูกเสือช่วยตนเองและครอบครัวได้		
4. ลูกเสือไม่มีปัญหาทันตสุขภาพ ไม่ดื่มน้ำอัดลมขนมกรุบกรอบ ไม่รับประทานขนมหวานเป็นประจำ		
5. ลูกเสือรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และไม่ติดเกม		
6. ลูกเสือประพฤติตนเหมาะสมกับเพศและวัยมีทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพและการสื่อสารไม่ก้าวร้าวรุนแรง		
7. ลูกเสือแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ รู้จักแก้ปัญหา หรือให้ความช่วยเหลือผู้อื่น		
8. ลูกเสือมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอบคอบอดภัย

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาตนเอง
อีกมาก
(เสี่ยงเหนื่อย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)

เรื่องที่ผมจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

2.3 พฤติกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือพัฒนาดตนเองให้มีทักษะในการทำกิจกรรมลูกเสือตามความสนใจและได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษ		
2. ลูกเสือทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และสังคม		
3. ลูกเสือใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์ทำกิจกรรม อนุรักษ์ส่งเสริมจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย		
4. ลูกเสือรู้เท่าทันสื่อโฆษณาและรู้จักใช้ประโยชน์จาก Internet		
5. ลูกเสือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือปรับปรุงและพัฒนาตนเองได้เหมาะสมกับเพศวัยไม่ก้าวร้าวรุนแรง		
6. ลูกเสือทำกิจกรรมหรือโครงการประหยัดพลังงาน/ทรัพยากร		
7. ลูกเสือมีการออม หรือทำบัญชีรายรับ รายจ่ายอย่างต่อเนื่อง		
8. ลูกเสือไม่เคยประสบอุบัติเหตุจากการใช้ยานพาหนะ		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอบคอบอดภัย

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาดตนเอง
อีกมาก
(เสี่ยงนะเนี่ย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)

เรื่องที่ฉันจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

2.4 พฤติกรรมลูกเสือวิสามัญที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือทำกิจกรรม/โครงการ ตามความถนัดและความสนใจ		
2. ลูกเสือบริการผู้อื่นช่วยเหลือชุมชน สังคม และประเทศชาติ		
3. ลูกเสือรู้จักวิธีป้องกันความเสี่ยงทางเพศ		
4. ลูกเสือใช้เวลากับสื่อไอทีได้อย่างเหมาะสม		
5. ลูกเสือตระหนักถึงพิษภัยและหลีกเลี่ยงจากสิ่งยาเสพติด		
6. ลูกเสือมีค่านิยมสุขภาพ ด้านอาหาร และความงามที่เหมาะสม		
7. ลูกเสือทำงานหารายได้ระหว่างเรียน		
8. ลูกเสือไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและไม่ก่อเหตุรุนแรง		

รูปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอบคอบ

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาตนเอง
อีกมาก
(เสี่ยงนะเนี่ย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)

เรื่องที่ผมจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

ใบความรู้

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ

1.การประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกัน รู้จักการเสียสละ บำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและดำเนินวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันปัญหาสังคมตามช่วงวัยของลูกเสือ

การจัดกิจกรรมลูกเสือยังต้องเป็นไปตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอีกด้วย

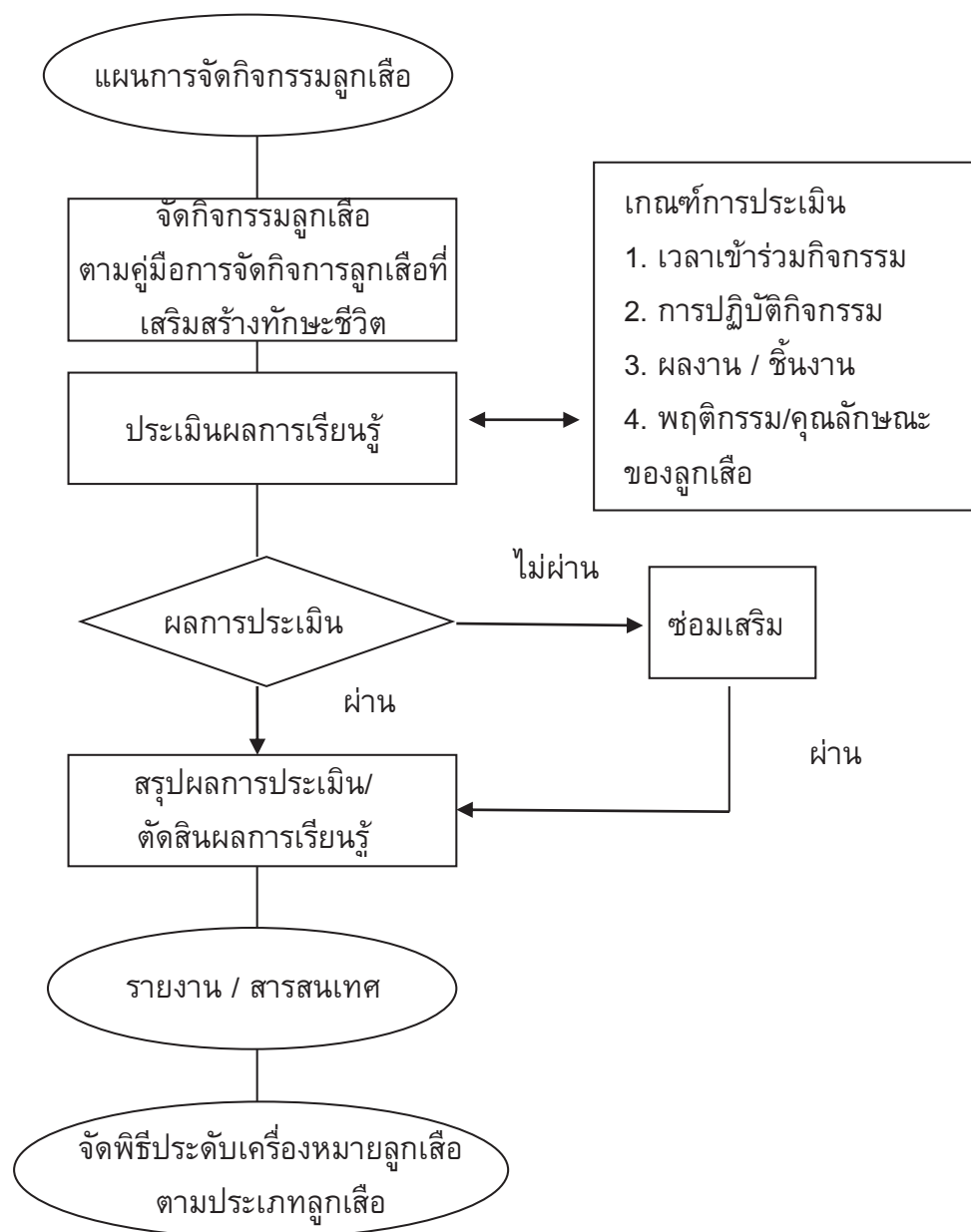
แนวทางการประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ

กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมนักเรียนที่ลูกเสือทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 40 ชั่วโมงต่อปีการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

การประเมินการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประเด็น/สิ่งที่ต้องประเมินดังนี้

1. เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถานศึกษากำหนด
2. การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมหรือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของตนและการทำงานกลุ่ม
3. ผลงาน / ชิ้นงาน / พฤติกรรม / คุณลักษณะของผู้เรียน ที่ปรากฏจากการเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงตนเอง

แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ มี 2 แนวทาง คือ

1. การประเมินกิจกรรมลูกเสือรายกิจกรรมมีแนวปฏิบัติดังนี้

1.1 ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของลูกเสือให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา
กำหนด

1.2 ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน /
คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วม
ในการปฏิบัติกิจกรรม

1.3 ลูกเสือที่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน /
คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดเป็นผู้ผ่านการประเมินรายกิจกรรมและนำผลการ
ประเมินไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียนรู้

1.4 ลูกเสือที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติ
กิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด ผู้กำกับลูกเสือต้องดำเนินการ
ซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้นๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัย
ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

2. การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อการตัดสินใจ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อตัดสินควรได้รับเครื่องหมายและเลื่อนระดับทาง
ลูกเสือและจบการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมลูกเสือเป็นรายปี / รายภาค / เพื่อสรุปผล
การผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้น
ระดับลูกเสือและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษา โดยการดำเนินการ
ดังกล่าวมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

2.1 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรม
ลูกเสือของลูกเสือทุกคนตลอดระดับการศึกษา

2.2 ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินใจผลการร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือเป็น
รายบุคคล รายหมู่ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การตัดสิน

1. กำหนดเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้
2 ระดับ คือ ผ่าน และ ไม่ผ่าน

2. เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน
/ ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติ
กิจกรรมหรือมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือรายปี / รายภาค

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญตามหลักสูตร
ลูกเสือแต่ละประเภทกำหนด รวมถึงหลักสูตรลูกเสือทักษะชีวิต

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญที่หลักสูตร
ลูกเสือแต่ละประเภทกำหนดและลูกเสือทักษะชีวิต

4. เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อจบหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทเป็น
รายชั้นปี

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

(หมายเหตุ การประเมินผลอาจเขียนแยกการประเมินผลแต่ละกิจกรรม หรือเขียนรวมในภาพรวม
ของกิจกรรมลูกเสือก็ได้)

.....

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. 2551.

2. การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตและคุณลักษณะทางลูกเสือ

2.1 ความสามารถที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

- 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 2) ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์
- 3) ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น
- 4) เห็นคุณค่าตนเอง
- 5) รับผิดชอบต่อสังคม
- 6) ความสามารถในการสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพ
- 7) ความสามารถในการตัดสินใจ
- 8) ความสามารถในการจัดการแก้ไขปัญหา
- 9) ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์
- 10) ความสามารถในการจัดการกับความเครียด

2.2 พฤติกรรมที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

- 1) ลูกเสือสำราญ
 - (1) มีทักษะในการสังเกตและจดจำ
 - (2) ฟังตนเอง ดูแลตนเองได้

- (3) รู้จักรักษาสิ่งแวดล้อม
- (4) ไม่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อตามฤดูกาล
- (5) ปฏิเสธสิ่งเสพติดทุกชนิด
- (6) พุดจาสื่อสารเชิงบวก ไม่ก้าวร้าวรุนแรง
- (7) แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
- (8) ให้ความช่วยเหลือเพื่อนในภาวะวิกฤติ

2) ลูกเสือสามัญ

- (1) มีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง
- (2) ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยจิตอาสา
- (3) พึ่งตนเองและช่วยเหลือครอบครัว
- (4) ไม่ดื่มเหล้าอดม
- (5) ไม่รับประทานขนมหวานและขนมกรุบกรอบ
- (6) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- (7) รู้จักพูดเชิงบวก ไม่พูดก้าวร้าวรุนแรง
- (8) มีความซื่อสัตย์ ไม่โกหก
- (9) รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี
- (10) มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน

3) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

- (1) มีทักษะในการทำกิจกรรมตามความสนใจ
- (2) มีจิตอาสาทำประโยชน์/ ไม่ก่อความเดือดร้อน ให้กับครอบครัว

สถานศึกษา ชุมชน สังคม

- (3) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- (4) ร่วมกิจกรรมส่งเสริมอนุรักษ์ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย
- (5) มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การยับยั้งไม่เป็นทาสของสื่อโฆษณา
- (6) มีทักษะการใช้ประโยชน์จาก Internet
- (7) มีผลงาน/ โครงการการประหยัดพลังงาน/ ทรัพยากร
- (8) มีการออมหรือทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของตนเองอย่างต่อเนื่อง
- (9) มีทักษะการหลีกเลี่ยง ลอดพ้นและไม่เกิดอุบัติเหตุจากการใช้

ยานพาหนะ

- (10) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดทุกประเภท

4) ลูกเสือวิสามัญ

- (1) มีผลงาน/ โครงการเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง/ สังคม
- (2) มีจิตอาสาและบริการ

(3) รู้วิธีป้องกัน/ และหลีกเลี่ยงความเสี่ยงทางเพศ

(4) ใช้เวลากับสื่อ IT อย่างเหมาะสม ไม่เกิดความเสียหายต่อวิถีชีวิตปกติ

ของตนเอง

(5) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด

(6) มีค่านิยมด้านสุขภาพอย่างเหมาะสม ไม่เกิดผลเสียตามมา

(7) มีค่านิยมด้านการรับประทานอาหารที่เหมาะสม ไม่เกิดผลเสีย

ตามมา

(8) มีค่านิยมด้านความงามที่เหมาะสม ไม่เกิดผลเสียตามมา

(9) ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและก่อเหตุรุนแรง

อ้างอิงจาก หัวข้อในคู่มือ Bench Marking

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 15 พิธีการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 31 พิธีประดับดาวดวงที่ 3 และเครื่องหมายลูกเสือสัมพันธ์ เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสำรองได้รับการประดับดาวดวงที่ 3
- 1.2 ลูกเสือสำรองได้รับเครื่องหมายลูกเสือสัมพันธ์

2. เนื้อหา

กิจกรรมสำคัญของลูกเสือสามัญที่ลูกเสือสำรองควรมีส่วนร่วม

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ดาวประดับหมวก
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสำรองทุกคนพร้อมกันบริเวณที่นัดหมาย เช่น สนามโรงเรียน ห้องประชุมหรือบริเวณที่เหมาะสม
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสือจัดพิธีประดับดาวดวงที่ 3
- 4.3 ผู้กำกับกองลูกเสือแสดงความยินดีกับลูกเสือทุกคนและนัดหมาย เพื่อร่วมกิจกรรมลูกเสือสามัญ

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความร่วมมือกิจกรรม
- 5.2 จำนวนลูกเสือที่ประดับดาวดวงที่ 3

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 31

เพลง

ในหมู่ลูกเสือ

ในหมู่ลูกเสือ	เมื่อเราร่วมอยู่
ต่างคนต่างรู้จักดี	ว่าหน้าที่ทุกอย่าง
ต้องช่วยกันทำ	ทำไม่เว้นว่าง
งานทุกอย่าง (ซ้ำ)	จะเสร็จโดยง่ายดาย

ใบความรู้

พิธีประดับดาวดวงที่ 3

- 1) จัดให้ลูกเสือที่จะรับดาวดวงที่ 3 ให้ยืนอยู่ในแถววงกลมติดกับนายหมู่บริการทางด้านขวาตรงหน้าผู้กำกับลูกเสือ
- 2) กองลูกเสือสำรองทำแกรนด์ฮาวล์ นายหมู่บริการเป็นผู้ร้อง “จงทำดี จงทำดี จงทำดี”
- 3) หมวกที่ติดดาวดวงที่ 3 อยู่ที่ผู้กำกับลูกเสือ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเรียกลูกเสือที่จะรับดาวดวงที่ 3 ทั้งหมดมายืนในวงกลมตรงหน้าผู้กำกับลูกเสือ เป็นแถวหน้ากระดาน แถวละไม่เกิน 6 คน
- 5) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายความหมายของดาวดวงที่ 3 และให้โอวาทสั่งสอน แล้วสั่งให้ลูกเสือกล่าวบททวนคำปณิธานอีกครั้งหนึ่ง
- 6) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมวกให้ลูกเสือ ลูกเสือรับไปสวมเอง แล้วทำความเคารพผู้กำกับลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือแสดงความยินดี ด้วยการสัมผัสมือกับลูกเสือ
- 7) ลูกเสือที่ได้รับดาวดวงที่ 3 ทำกลับหลังหันวิ่งเข้าประจำที่ของตน
- 8) ลูกเสือทุกคนในแถววงกลม สัมผัสมือแสดงความยินดี กับลูกเสือที่ได้รับดาวดวงที่ 3 (ให้เวียนจากซ้ายไปขวา)
- 9) กองลูกเสือสำรองทำแกรนด์ฮาวล์แสดงความยินดีอีกครั้งหนึ่ง ให้ลูกเสือที่ได้รับดาวดวงที่ 3 เป็นผู้ร้อง “จงทำดี จงทำดี จงทำดี” พร้อม ๆ กัน

เครื่องหมายลูกเสือสัมพันธ์

ลักษณะ

เป็นรูปลูกเสือกระโดดข้ามห่วงสีทองสามห่วง บนพื้นสีเขียว
ผู้กำกับลูกเสือสำรองเป็นผู้รับผิดชอบในการให้เครื่องหมายนี้และควรรหาทางส่งเสริมให้
ลูกเสือสำรองทุกคนปฏิบัติงาน เพื่อให้เข้าเกณฑ์ที่จะรับเครื่องหมายนี้

1. มีอายุอย่างน้อย 10 ปี 6 เดือนและสอบได้ดาวดวงที่ 3 แล้ว
2. ทำความคุ้นเคยกับผู้กำกับลูกเสือสามัญ และผู้ที่กำลังเป็นลูกเสือสามัญ ก่อนที่ตนเองจะ
เข้าเป็นลูกเสือสามัญ
3. เข้าร่วมในกิจกรรมกลางแจ้งของกองลูกเสือสามัญ อย่างน้อย 1 ครั้ง
4. มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ และพัฒนาการของกิจการลูกเสือโลก
5. รู้จักคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

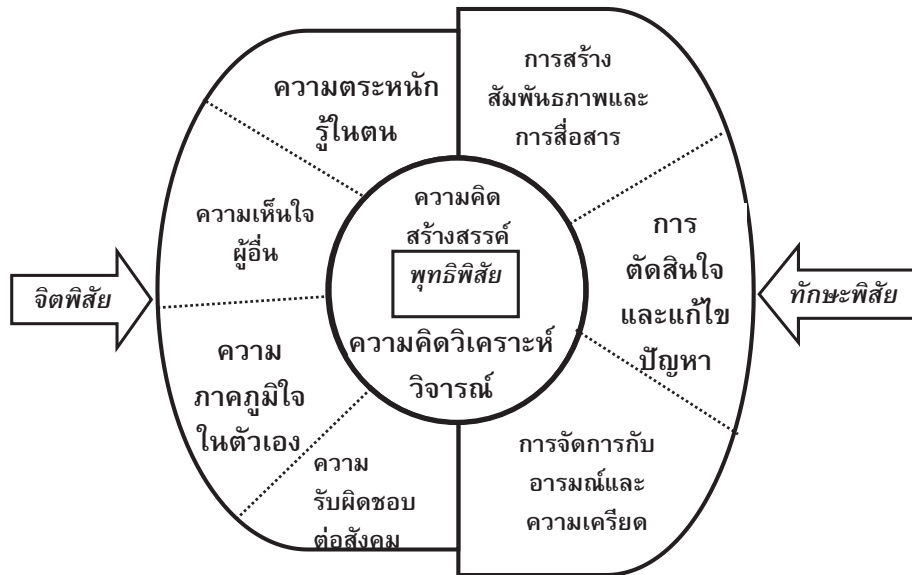
แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต

ความหมายและองค์ประกอบทักษะชีวิต

ทักษะชีวิต เป็นความสามารถของบุคคล ที่จำเป็นต่อการปรับตัวในการเผชิญปัญหาต่าง ๆ และสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต

องค์ประกอบทักษะชีวิต มี 12 องค์ประกอบ จัดเป็น 6 คู่ โดยแบ่งตามพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน ดังนี้

องค์ประกอบทักษะชีวิต 6 คู่ 3 ด้าน

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

1. **ด้านพุทธิพิสัย** จัดไว้ตรงกลางของแผนภาพ เพราะเป็นองค์ประกอบรวมและเป็นพื้นฐานของทุกองค์ประกอบ ได้แก่

- **ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์** เป็นความสามารถที่จะวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินข้อมูล ข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว
- **ความคิดสร้างสรรค์** เป็นความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวางโดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

2. ด้านจิตพิสัย หรือ เจตคติ มี 2 คู่ คือ

คู่ที่ 1 ความตระหนักรู้ในตนเอง และ ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

คู่ที่ 2 เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง และ ความรับผิดชอบต่อสังคม

- **ความตระหนักรู้ในตนเอง** เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดีจุดด้อยของตนเอง ยอมรับความแตกต่างของตนเองกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น** เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เห็นอกเห็นใจและยอมรับตัวตนของบุคคลอื่นที่แตกต่างกับเรา ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง** เป็นการค้นพบ คุณสมบัติเฉพาะตัวของตนเอง รู้สึกรว่าตนเองมีคุณค่า เช่น เป็นคนมีน้ำใจ ซื่อสัตย์ ยุติธรรม และภูมิใจในความสามารถด้านต่าง ๆ ของตนเอง เช่น ด้านสังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ การเรียน ฯลฯ

- **ความรับผิดชอบต่อสังคม** เป็นความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีส่วนรับผิดชอบในความเจริญหรือเสื่อมของสังคมนั้น คนที่เห็นคุณค่าตนเองจะมีแรงจูงใจที่จะทำดีกับผู้อื่นและสังคมส่วนรวมมากขึ้น จึงจัดเข้าคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคม

3. ด้านทักษะพิสัยหรือทักษะ ประกอบด้วย 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ

คู่ที่ 2 การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

คู่ที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

- **ทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ** เป็นความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และสามารถรับรู้ความรู้สึกนึกคิดความต้องการ ของอีกฝ่ายหนึ่ง มีการตอบสนองอย่างเหมาะสมและเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

- **ทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา** การตัดสินใจใช้ในกรณีที่มีทางเลือกอยู่แล้ว จึงเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดและนำไปปฏิบัติ ส่วนการแก้ไขปัญหาเป็นความสามารถในการรับรู้ปัญหาและสาเหตุของปัญหา หาทางเลือกได้หลากหลาย วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุดและนำไปปฏิบัติ

- **ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด** เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ตนเอง ประเมินและรู้เท่าทันว่าอารมณ์จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนอย่างไร และเลือกใช้วิธีการจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ส่วนการจัดการความเครียดเป็นความสามารถในการรับรู้ระดับความเครียดของตนเอง รู้สาเหตุ หาทางแก้ไข และมีวิธีผ่อนคลายความเครียดของตนเองอย่างเหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิตทั่วไปและทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตทั่วไป เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม สำหรับปัญหาทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน ด้วยทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ให้กับเด็กทุกคน

ทักษะชีวิตเฉพาะ เป็นการประยุกต์ใช้ทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเฉพาะเรื่องสำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยง โดยมีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน

เมื่อแบ่งเยาวชนออกเป็น 3 กลุ่ม คือเด็กปกติ เด็กกลุ่มเสี่ยง และเด็กที่มีปัญหา ทักษะชีวิตจะเป็นกลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคม ให้กับเด็กปกติ และเด็กทุกคน สำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยงต้องมีการสอนทักษะชีวิตเฉพาะในแต่ละปัญหา มีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ ส่วนเด็กที่มีปัญหาแล้วใช้การดูแลใกล้ชิดเพื่อหาทางแก้ปัญหาที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล และมีระบบส่งต่อยังวิชาชีพเฉพาะที่เกี่ยวข้อง

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน				
เป้าหมาย	จุดมุ่งหมาย	มิติของบริการ	กลยุทธ์	ผู้ปฏิบัติ
เด็กปกติ/ เด็กทุกคน	มั่นคง/เป็น สุข	ส่งเสริม	ทักษะชีวิต	ครู
เด็กกลุ่ม เสี่ยง	ปกติ มั่นคง/เป็น สุข	ป้องกัน	ทักษะชีวิต เฉพาะ ในการ ปรึกษา	ครูที่ ปรึกษา
เด็กมี ปัญหา	ปกติ	แก้ไข	ในการ ปรึกษา/ ส่งต่อ (ระบบ ดูแล)	ครูที่ ปรึกษา /ระบบ บริการ เฉพาะ

ตัวอย่างทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือด้านภัยยาเสพติด

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิตรีเคราะห์	รู้/เข้าใจ ภัยอันตรายและความเสี่ยงต่อปัญหาสารเสพติด
คิดสร้างสรรค์	หาแนวทางในการป้องกันตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าสารเสพติดเป็นภัยใกล้ตัว ต้องรู้เท่าทันและหลีกเลี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เข้าใจ/เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากสารเสพติด
เห็นคุณค่าตนเอง/รับผิดชอบสังคม	ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยง/ป้องกันตนเองและผู้อื่นจากปัญหาสารเสพติด
สื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/มีที่ปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้สารเสพติด

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือประชาธิปไตย

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิตรีเคราะห์	รู้/เข้าใจ หลักการประชาธิปไตยที่ถูกต้อง
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยสำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักในความสำคัญของการรักษาและใช้สิทธิของตนเองในทางที่ถูกต้อง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	ยอมรับและเคารพในสิทธิของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/รับผิดชอบสังคม	ตระหนักว่าประชาธิปไตยเริ่มที่ตนเองตนเองต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยในสังคม
สื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	ชักชวน/รณรงค์/ปชส.สร้างความเข้าใจ/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา/จัดการความขัดแย้ง
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา

ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ธรรมชาติการดำเนินโรค หลักการติดต่อ/ไม่ติดต่อ การดูแลรักษา การป้องกัน วิเคราะห์สถานการณ์เสี่ยงได้
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการป้องกันเอดส์สำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าเอดส์และเพศเป็นเรื่องใกล้ตัว รู้เท่าทัน ความเสี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากเอดส์/ เคารพในสิทธิ/ ยอมรับการอยู่ร่วมกันในสังคม
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ตระหนักถึงคุณค่าที่แท้จริงเป็นคุณค่าภายในตัวคน ไม่ใช่วัตถุและคุณค่าภายนอก/เพศสัมพันธ์ที่รับ ผิดชอบและปลอดภัย
สื่อสารและสร้าง สัมพันธภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อ ปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และ ความเครียด	เน้นการจัดการอารมณ์และความรู้สึกทางเพศมีวิธี ระบายออกได้เหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นความสามารถทางจิตสังคม อันประกอบ ด้วย ความรู้ เจตคติ และทักษะ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต มี 6 กลุ่ม 12 องค์ประกอบ

ทักษะการดำรงชีวิต (Living Skills) เป็นทักษะที่ใช้ในกิจวัตรประจำวัน ในเรื่องพื้นฐานของชีวิต มักเป็นทักษะทางกายภาพ เช่น อาบน้ำ แต่งตัว ซักเสื้อผ้า ประงอาหาร ชีจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อนเชือก การจัดกระเป๋าเดินทาง การใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ความเชื่อมโยงระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิตและทักษะการดำรงชีวิต มักถูกใช้ผสมผสาน เชื่อมโยงกัน ทั้งในกิจวัตรประจำวัน ปกติ และในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่แยกส่วน โดยทักษะชีวิตจะเป็นตัวช่วยในการเลือกและใช้ทักษะการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ถูกที่ ถูกเวลา และเกิดผลลัพธ์ที่ดี

สถานการณ์ทางจิตสังคม มักใช้ทักษะชีวิตเป็นหลัก ตัวอย่าง เช่น

- ☐ การจัดการกับอารมณ์โกรธ ความขัดแย้ง และ ความรุนแรง
- ☐ ตระหนักรู้และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ รวมถึงการป้องกันอุบัติเหตุ
- ☐ การช่วยเหลือผู้อื่น และรับผิดชอบต่อส่วนรวม
- ☐ การสื่อสารเชิงบวกและสร้างสัมพันธภาพที่ดี

กิจวัตรที่ทำเป็นประจำ ใช้ทักษะการดำรงชีวิตเป็นหลัก เช่น อาบน้ำ แต่งตัว แปรงฟัน ซักเสื้อผ้า ประงอาหาร ชีจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อนเชือก ใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ทักษะชีวิตสร้างได้อย่างไร

สร้างด้วย 2 วิธีการใหญ่ ๆ คือ

1. เรียนรู้เองตามธรรมชาติ ซึ่งขึ้นกับประสบการณ์และการมีแบบอย่างที่ดี จึงไม่มีทิศทางที่แน่นอน และกว่าจะเรียนรู้ก็อาจช้าเกินไป
2. สร้างโดยกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้เด็กเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม ผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่เด็กต้องมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกายคือลงมือปฏิบัติ และทางความคิดคือการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน

การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

- **สร้างความรู้ (Construction)** กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง
- **ปฏิสัมพันธ์ (Interaction)** กิจกรรมต้องส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย
- **เป็นกระบวนการ (Process Learning)**
- **มีส่วนร่วม (Physical Participation)** มีส่วนร่วมด้านร่างกาย ลงมือกระทำการกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ
- **มีการประยุกต์ใช้ (Application)**

การมีส่วนร่วมทางสติปัญญาทำให้เกิดทักษะชีวิต 2 องค์ประกอบแกนหลักคือความคิดวิเคราะห์และความคิดวิจารณ์

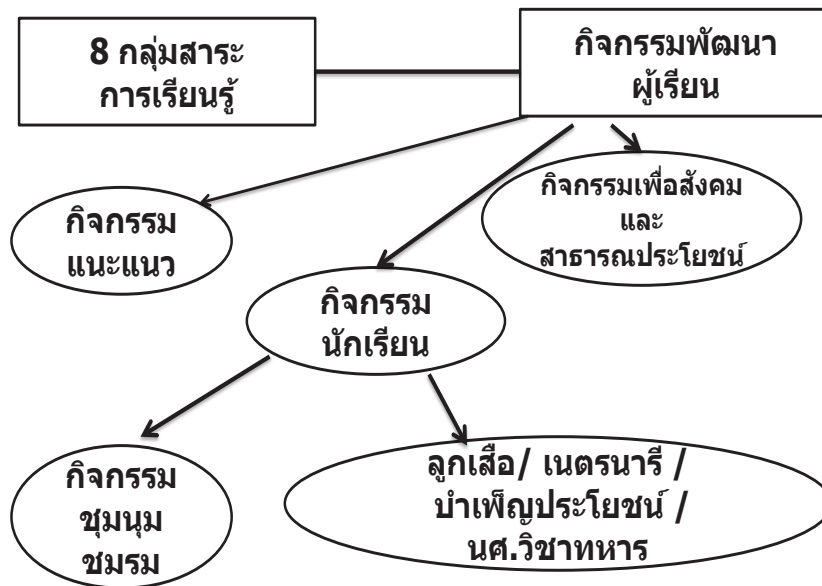
ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เด็กได้ฝึกองค์ประกอบทักษะชีวิต ด้านทักษะทั้ง 3 คู่ คือการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด

การรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ทำให้เกิดความเข้าใจคนอื่นมากขึ้น ขณะเดียวกันก็เกิดการไตร่ตรองทำความเข้าใจและตรวจสอบตนเอง จัดเป็นองค์ประกอบทักษะชีวิตด้านเจตคติคือ การเข้าใจตนเอง และเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

การได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การทำงานสำเร็จได้รับคำชม ทำให้เกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าตนเอง นำไปสู่ความรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งต่อตนเองและสังคม

กระบวนการและการมีส่วนร่วม ช่วยให้เกิดกิจกรรมสนุกสนานน่าสนใจ และนำไปสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เป็นโอกาสให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นเข้าสู่ชีวิตจริง ว่าได้เกิดการเรียนรู้อะไรและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

การสอนทักษะชีวิต

ความหมายของกระบวนการลูกเสือ (Scout movement)

ตามคำนิยามของลูกเสือโลก หมายถึง กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สำหรับเยาวชน เพื่อสร้างเยาวชนที่มีจิตใจเสียสละ รับผิดชอบ และอุทิศตนแก่สังคม ด้วยวิธีการลูกเสือ

ตามแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2522 (สพฐ.) หมายถึงกระบวนการทางการศึกษาส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล ทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำความผิดเป็นปัญหาสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย และสุขสบาย

หลักการลูกเสือ (Scout principle)

หลักการลูกเสือโลกเน้นที่หน้าที่หลัก 3 ประการ คือ

1. หน้าที่ต่อพระเจ้า/ศาสนา ได้แก่ การแสวงหาและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและความหมาย
2. หน้าที่ต่อผู้อื่น ได้แก่ การเคารพ ให้เกียรติ ช่วยเหลือผู้อื่น รวมถึงการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม
3. หน้าที่ต่อตนเอง ได้แก่ พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ

หลักการลูกเสือไทย มี 5 ข้อ คือ

1. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางใจ
2. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติ
3. เข้าร่วมพัฒนาสังคม ยอมรับ เคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีผู้อื่นและเพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งธรรมชาติ และสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก
4. รับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. ยึดมั่นในคำปณิธานและกฎของลูกเสือ

วิธีการลูกเสือ (Scout method)

วิธีการลูกเสือโลก มี 8 องค์ประกอบ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

- กลุ่มที่ 1 ผู้ใหญ่มีหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมเยาวชนให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่ม
- กลุ่มที่ 2 มีกิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเยาวชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
- กลุ่มที่ 3 เป็นลักษณะกิจกรรมที่ใช้ มี 6 องค์ประกอบ

1. ยึดมั่นในคำปณิธานและกฎของลูกเสือ
2. ใช้ระบบสัญลักษณ์เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง
3. ระบบหมู่ (กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน)
4. เรียนรู้ใกล้ชิดธรรมชาติ
5. เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ / เกม
6. เรียนรู้จากการบริการผู้อื่น

วิธีการลูกเสือไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มี 7 องค์ประกอบ

คือ

1. ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่
3. ยึดมั่นในคำปณิธานและกฎ
4. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน
5. ระบบหมู่
6. การศึกษาธรรมชาติ
7. เรียนรู้จากการกระทำ

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

วิธีการลูกเสือ มีองค์ประกอบทั้ง 5 ประการ ของกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสร้างทักษะชีวิตทั้ง 12 องค์ประกอบ เกิดขึ้นด้วยกิจกรรมดังตารางต่อไปนี้

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

องค์ประกอบ	กิจกรรม
คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์	อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ต้อง คิดวิเคราะห์/สังเคราะห์ ตลอดเวลา จัดกิจกรรมให้คิดนอกกรอบ งานศิลป์ การแสดง งานฝีมือ ฯลฯ
ตระหนักรู้ในตน เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากภายในตัวเด็ก เป็นผล จากปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ในกลุ่ม ได้ทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ฝึกที่จะ ยอมรับและเคารพในสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	การยอมรับจากเพื่อน ทำชิ้นงานสำเร็จ คำชมเชย จากเพื่อนและผู้ใหญ่ การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและ กันส่งผลให้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวมมากขึ้น
สื่อสารและสร้าง สัมพันธภาพ	ประสบการณ์ ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม การทำงานร่วมกัน การเรียนรู้และการฝึกฝน
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	
จัดการอารมณ์ และความเครียด	

วัตถุประสงค์คณะลูกเสือแห่งชาติ (พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 8)

เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความ
รับผิดชอบต่อ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความ
สงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยช่างสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
2. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตได้ใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาชีพพิเศษลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ เป็นหลัก และเพิ่มเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือ โดยจัดหน่วยกิจกรรมตามที่ระบุในหลักสูตรของลูกเสือแต่ละประเภท ดังนั้น ชื่อหน่วยกิจกรรม และจำนวนหน่วยกิจกรรมของลูกเสือแต่ละประเภทจึงแตกต่างกัน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือ และเครื่องหมายวิชาชีพพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้ชิดธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การรายงานและการสำรวจ การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ การออกแบบกิจกรรม เพื่อให้ลูกเสือใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้อีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาชีพพิเศษ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

สำหรับกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับ เพื่อการขอรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเสือหลวง ไม่ได้นำมารวบรวมไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือชุดนี้

คู่มือมีจำนวน 11 เล่ม ตามชั้นปีของลูกเสือ 4 ประเภท แต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วยกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรมครบ 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขาวสุด ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม (เพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

ภาพรวมการพัฒนาหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

1. เริ่มจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย หลักสูตรลูกเสือไทยและต่างประเทศ รวมทั้ง สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านลูกเสือ
2. สัมมนาครู ผู้ปกครอง นักพัฒนาเยาวชน และผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมเด็กและเยาวชน เพื่อร่วมกันค้นหาปัญหาจริงของเด็กแต่ละวัย และออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม
3. จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต 4 ประเภท ได้แก่ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ รวมทั้งสิ้น 11 เล่ม โดยผ่านการประเมิน ปรับปรุงและพัฒนา จนเป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ในสถานศึกษาจำนวนมาก
4. จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น และชั้นความรู้ขั้นสูง รวม 8 ประเภท โดยได้รับการอนุมัติจาก คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ 2/2557 เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2557 ให้ใช้เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
5. จัดทำ คู่มือฝึกอบรมวิทยากรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อขยายผลในการสร้าง วิทยากรและฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือในสถานศึกษาทั่วประเทศ

ภาคผนวก ข

กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

การจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตนั้น ยังคงหลักการ และวิธีการของลูกเสือไว้ ทุกประการ แต่เน้นการสอดแทรกการเรียนรู้ทักษะชีวิตเพิ่มเข้าไปด้วยเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่รอบด้าน และครอบคลุมการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

คุณค่าของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม

สื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ มีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของเพื่อนในกลุ่ม ทำให้สามารถเรียนรู้ได้มากขึ้นโดยใช้เวลาน้อยลง การออกแบบกิจกรรมจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และร่วมมือในการทำกิจกรรมที่กำหนดให้อย่างเต็มที่ จึงจะ เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียนมีดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดขอบข่าย เนื้อหา และวัตถุประสงค์
4. ผู้เรียนได้ฝึกฝน พฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ รวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการด้วย

ประเภทของกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

เมื่อจัดประเภทตามทักษะ/ความสามารถ ในการปฏิบัติกิจกรรม แบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. กิจกรรมการแสดงออก เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ใช้ความสามารถในการแสดงออก แสดงความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมักจะเป็นการจำลองประสบการณ์ต่าง ๆ มาเพื่อการเรียนรู้ได้ง่ายและสะดวกขึ้น หรือเป็นสิ่งที่ใช้แทนประสบการณ์จริง เพราะศาสตร์ต่างๆ ในโลก มีมากเกินไปที่จะเรียนรู้ได้หมดสิ้นจากประสบการณ์ตรงในชีวิต และบางกรณีก็อยู่ในอดีต หรือซับซ้อนเร้นลับหรือเป็นอันตราย ไม่สะดวกต่อการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

- 1.1 สถานการณ์จำลอง เป็นการจำลองสภาพแวดล้อมให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน แก้ปัญหาและตัดสินใจจากสภาพการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่นั้นแล้วนำประสบการณ์แห่งความสำเร็จไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

- 1.2 การสาธิต กระบวนการที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการแสดงหรือกระทำให้เป็นตัวอย่าง ให้ความสำคัญกับกระบวนการทั้งหมดที่ผู้เรียนจะต้องเฝ้าสังเกตอยู่โดยตลอด

- 1.3 เล่านิทาน

1.4 ละคร หุ่นจำลอง

1.5 เพลง ดนตรี การเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรี หมายถึง กิจกรรมที่เน้นการใช้ดนตรีเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งในแง่เนื้อหาและความบันเทิง ผ่อนคลาย และเข้าถึงวัฒนธรรมต่าง ๆ

1.6 ศิลปะแขนงอื่น ๆ เช่น การวาดรูป การปั้นดินเหนียว งานหัตถกรรม การร้อยดอกไม้

1.7 การได้วาที่

ฯลฯ

2. กิจกรรมการการสำรวจและการรายงาน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ลูกเสือได้เรียนรู้จากความเป็นจริง / เหตุการณ์จริง ในชีวิตประจำวัน ผ่านประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เช่น การทำแผนที่ การสำรวจ หมายถึง การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริงด้วยการลงพื้นที่สำรวจ และจำลองสิ่งที่ได้เรียนรู้สู่แผนที่ ภาพ หรือสัญลักษณ์ เพื่อแสดงความคิดรวบยอดของสิ่งที่ได้เรียนรู้

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การสัมภาษณ์ การเป็นผู้สื่อข่าว การทำสารคดี การศึกษานอกสถานที่ ชุมชนศึกษา การผลิตสื่อ การทำปฐมนิเทศบุคคลตัวอย่าง การจัดนิทรรศการ การสอดแนม การสำรวจ การทำแผนที่ การเขียนเรียงความ การเล่าเรื่อง ฯลฯ

3. กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกันวิเคราะห์/ประเมิน สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การเปรียบเทียบคุณค่า การประเมินความเสี่ยง การทำแผนที่ความคิด ฯลฯ

4. การเล่นเกมและการแข่งขัน

4.1 เกม เป็น กิจกรรมที่มีกฎกติกา และลำดับขั้นตอน ที่เอื้อให้ลูกเสือเกิดการเรียนรู้ผ่านการเล่นเกม ให้ข้อคิดที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น เกมกระดาน เป็นต้น

4.2 การแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่มีกติกาในการแข่งขัน และมีการตัดสินหาผู้ชนะ เช่น การตอบปัญหาในเรื่องต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจใฝ่รู้มากขึ้น ฯลฯ

5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เน้นการฝึกความเสียสละของลูกเสือได้แก่ การจัดกิจกรรมการกุศล การซ่อมของเล่นให้น้อง การดูแลทำความสะอาดสถานที่ การปลูกและดูแลต้นไม้ การเก็บผักจากแปลงไปประกอบอาหารเลี้ยงน้อง ฯลฯ

หลักการออกแบบกิจกรรม

1. การเลือกประเภทของกิจกรรม ต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย มักเลือกใช้ กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน การรายงาน และการแข่งขันตอบปัญหาในเรื่องเนื้อหาที่ต้องการให้เรียนรู้ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย มักเลือกกิจกรรมที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น กิจกรรมการแสดงออก เกม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ถ้าเป็นทักษะทางสติปัญญานิยมใช้กิจกรรมการวิเคราะห์ และประเมินส่วนทักษะทางกายภาพ เลือกได้เกือบทุกประเภท

2. การตั้งประเด็นอภิปราย เพื่อให้ลูกเสือได้ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในเรื่องที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ตั้งประเด็นให้ วิเคราะห์ /สังเคราะห์ /ประเมิน เนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในเรื่องความคิดความเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการ เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนได้มีโอกาสตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเอง ที่แตกต่างจากคนอื่น ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนความคิดความเชื่อจากการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในกระบวนการกลุ่ม

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในขั้นตอนการทำทักษะ นั้น ๆ เช่นการวิเคราะห์ความครบถ้วนในการทำตามขั้นตอนของทักษะ การวิเคราะห์จุดอ่อนที่มักจะทำทักษะนั้น ๆ ไม่สำเร็จ เป็นต้น

3. การสรุปความคิดรวบยอดและประยุกต์ใช้ ทุกกิจกรรมควรมีการสรุปความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้นให้ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ได้ลองประยุกต์ใช้ ได้แก่

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ความคิดรวบยอดคือเนื้อหา องค์ความรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้น ประยุกต์ใช้โดยผลิตซ้ำความคิดรวบยอดในรูปแบบที่ต่างจากเดิม เช่น การทำรายงาน ทำสรุปย่อ ฯลฯ

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ความคิดรวบยอดไม่มีเนื้อหา แต่เป็นความรู้สึกและความคิดความเชื่อที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน ประยุกต์โดยการแสดงออกที่สอดคล้องกับเจตคติที่เกิด เช่น การกระทำที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ การกระทำที่แสดงออกถึงความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ความคิดรวบยอดที่เกิดคือ ความเข้าใจขั้นตอนและทำทักษะนั้น ๆ ได้ ประยุกต์โดยการฝึกฝนทักษะนั้นจนชำนาญ

พิธีการทางลูกเสือ

ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509
พิธีลูกเสือสำรอง

ข้อ 286 การทำแกรนด์ฮาวล์

การทำแกรนด์ฮาวล์ ผู้กำกับจะต้องเลือกที่ให้เหมาะสมเสียก่อน และยืนอยู่ในท่าตรง แล้วจึงเรียก และให้ปฏิบัติต่อไปนี้

1. ผู้กำกับลูกเสือ เรียก “แพ็ค – แพ็ค - แพ็ค” (แพ็คคำท้ายให้เน้นให้หนัก) พร้อมกับทำสัญญาณมือแกว่งรอบตัวเป็นวงกลม (มีรองผู้กำกับยืนอยู่นอกวงกลมและหลังผู้กำกับ)
2. ลูกเสือสำรอง เมื่อได้ยินเสียงเรียกของผู้กำกับ ทุกคนจะต้องขานรับพร้อมกันทันทีว่า “แพ็ค” แล้ววิ่งมาเข้าแถวเป็นรูปวงกลมเล็ก ล้อมรอบผู้กำกับ (นายหมู่ของหมู่บริการอยู่ตรงหน้าผู้กำกับ จากนั้นก็เรียงไปตามลำดับ ให้ไหล่ต่อไหล่ชิดกัน)
3. ผู้กำกับลูกเสือผายมือทั้งสองออกไปข้าง ๆ เล็กน้อย นิ้วทั้งห้าชิดกัน ฝ่ามือแบหงาย (แล้วลดมือลงเพื่อตรวจดูความเรียบร้อย)
4. ลูกเสือสำรอง เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ทุกคนจับมือกันขยายออกเป็นรูปวงกลมใหญ่ จนแขนตึงจึงปล่อยมือ และจัดวงกลมให้เรียบร้อย
5. ผู้กำกับลูกเสือ ตรวจดูเห็นว่าวงกลมเรียบร้อยดีแล้ว ให้กางแขนทั้งสองออกไปข้าง ๆ เสมอไหล่ ขนานกับพื้น นิ้วทั้งห้าชิดกัน ฝ่ามือแบหงาย แล้วพลิกฝ่ามือคว่ำลงและงอข้อมือ เป็นสัญญาณให้ลูกเสือนั่งลง
6. ลูกเสือสำรองทุกคนนั่งลงทันทีที่ให้นั่งลงบนส้นเท้าทั้งสอง แขนทั้งสองเหยียดตรงอยู่ระหว่างเข่า มือทั้งสองห่างกันพอควร แบะเข่าออกเล็กน้อย นิ้วชี้และนิ้วกลางทั้งสองมือเหยียดชิดกัน และแตะพื้น นิ้วอื่น ๆ งอไว้ในอุ้งมือ (คือนิ้วหัวแม่มือกดนิ้วนางกับนิ้วก้อยไว้)
7. ผู้กำกับลูกเสือพลิกฝ่ามือทั้งสองหงายขึ้น เป็นสัญญาณให้ลูกเสือร้อง
8. ลูกเสือสำรองทุกคนแหงนหน้าร้องขึ้นพร้อมกันว่า “อา-เค-ล่า-เรา-จะ-ทำ-ดี-ที่-สุด” พอขาดคำว่า “สุด” ให้ลูกเสือทุกคนกระโดดยืนขึ้น เท้าทั้งสองชิดติดกัน พร้อมกับยกมือทั้งสองที่อยู่ในท่านั่งไปไว้เหนือหูและชิดหู
9. นายหมู่ลูกเสือซึ่งทำหน้าที่เป็นหมู่บริการในวันนั้น (ที่หันหน้าตรงกับผู้กำกับ) จะร้องขึ้นว่า “จงทำดี – จงทำดี - จงทำดี” การร้องให้หันหน้าไปทางซ้ายก่อน-ตรงหน้า-ขวา ทีละครั้ง (เวลาร้องไม่ต้องผงกศีรษะ)
10. เมื่อสิ้นคำที่สามแล้วให้ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลงมาแนบลำตัวอย่างว่องไว(แบมือออก) ส่วนมือขวาลดลงมาทำท่าวันทยหัตถ์ แล้วร้องขึ้นพร้อมกันว่า “เราจะทำดี-จะทำดี-จะทำดี”

ขณะที่ลูกเสือร้องนี้ ให้ผู้กำกับทำวันทยหัตถ์ตามแบบลูกเสือสำรอง (สองนิ้ว) เป็นการรับการเคารพของลูกเสือ และอาจจะกล่าวคำขอบใจหรือคำอื่นใดที่สั้น ๆ ก็ได้
รองผู้กำกับอื่น ๆ ที่อยู่นอกวงกลมอยู่ในท่าตรง

พิธีเปิด – ปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง

(1) พิธีเปิด (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

1. แกรนด์ฮาวล์

1.1 ผู้กำกับลูกเสือยืนตรงหน้าเสาธง ห่างจากเสาธงประมาณ 3 ก้าว เรียกแถว “แพ็ค-แพ็ค-แพ็ค” (แพ็ค คำทำยให้แน่นให้หนัก) พร้อมกับทำสัญญาณมือแกว่งรอบตัวเป็นรูปวงกลม โดยมีรองผู้กำกับยืนอยู่นอกวงกลมและหลังผู้กำกับ

1.2 ลูกเสือสำรองเมื่อได้ยินเสียงเรียกของผู้กำกับทุกคนจะต้องขานรับพร้อมกันทันทีว่า “แพ็ค” แล้ววิ่งมาเข้าแถวเป็นรูปวงกลมเล็กล้อมผู้กำกับ โดยนายหมู่บริการอยู่ตรงหน้าผู้กำกับ จากนั้นเรียงไปตามลำดับ ให้ไหล่ต่อไหล่ชิดกัน

1.3 ผู้กำกับผายมือทั้งสองข้างออกไปข้าง ๆ เล็กน้อย นิ้วทั้งห้าชิดติดกัน ฝ่ามือแบหงาย แล้วลดมือลงเพื่อตรวจดูความเรียบร้อย

1.4 ลูกเสือสำรองเมื่อเห็นสัญญาณของผู้กำกับซึ่งผายมือออกไปข้าง ๆ ให้ทุกคนจับมือกันขยายออกเป็นรูปวงกลมใหญ่ จนแขนตึงจึงปล่อยมือ และจัดวงกลมให้ เรียบร้อย

1.5 ผู้กำกับตรวจดูเห็นว่าวงกลมเรียบร้อยดีแล้ว ให้กางแขนทั้งสองออกไปข้าง ๆ เสมอไหล่ขนานกับพื้น นิ้วทั้งห้าชิดกัน ฝ่ามือแบหงาย แล้วพลิกฝ่ามือคว่ำลงและงอข้อมือ เป็นสัญญาณให้ลูกเสือนั่งลง

1.6 ลูกเสือสำรองทุกคนนั่งลงทันทีที่เห็นสัญญาณจากผู้กำกับโดยให้นั่งลงบนส้นเท้าทั้งสอง แขนทั้งสองเหยียดตรงอยู่ระหว่างเข่า มือทั้งสองห่างกันพอสมควรและเข่าออกเล็กน้อย นิ้วชี้และนิ้วกลางทั้งสองมือเหยียดชิดกันและแตะพื้น นิ้วอื่น ๆ งอไว้ในอุ้งมือ(นิ้วหัวแม่มือกดนิ้วนางกับนิ้วก้อยไว้)

1.7 ผู้กำกับลูกเสือพลิกฝ่ามือทั้งสองหงายขึ้นเป็นสัญญาณให้ลูกเสือร้อง

1.8 ลูกเสือสำรองทุกคนแหงนหน้าร้องขึ้นพร้อม ๆ กันว่า “อา-เคลา-เรา-จะ-ทำ-ดี-ที่-สุด” พอขาดคำว่า “สุด” ให้ลูกเสือทุกคนกระโดดยืนขึ้น เท้าทั้งสองชิดติดกัน พร้อมกับยกมือทั้งสองที่อยู่ ในท่านั่งไปไว้เหนือหูและชิดหู

1.9 นายหมู่ลูกเสือซึ่งทำหน้าที่เป็นหมู่บริการในวันนั้น (ที่หันหน้าตรงกับ ผู้กำกับ) จะร้องขึ้นว่า “จงทำดี-จงทำดี-จงทำดี” การร้องให้หันหน้าไปทางซ้ายก่อน-ตรงหน้า-ขวา ที่ละครั้ง (เวลาร้องไม่ร้องผงกศีรษะ)

1.10 เมื่อสิ้นคำที่สามแล้วให้ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลงมาแนบลำตัวอย่างว่องไว(มือแบออก)

ส่วนมือชาวลดลงมาทำท้าววันทยหัตถ์ แล้วร้องขึ้นพร้อมกันว่า “เราจะทำดี-จะทำดี-จะทำดี” ขณะที่ลูกเสือร้องนี้ ให้ผู้กำกับทำวันทยหัตถ์ตามแบบลูกเสือสำรอง (สองนิ้ว) เป็นการรับการเคารพของลูกเสือ และอาจกล่าวคำขอใจ หรือคำอื่นใดที่สั้น ๆ ก็ได้ เช่น “ขอใจ-แพ็ค” รองผู้กำกับอื่น ๆ ที่อยู่นอกวงกลมอยู่ในท่าตรง หลังจากผู้กำกับและลูกเสือเอามือลงพร้อมกัน

2. ชักธงขึ้น

2.1 ผู้กำกับสั่ง “ผู้แทนหมู่บริการชักธงชาติ” ลูกเสือที่เป็นหมู่บริการหรือทำหน้าที่หมู่บริการ 2 คน เป็นผู้ชักธงชาติ วิ่งออกไปพร้อมกัน (ลูกเสือวิ่งออกด้วยเท้าซ้ายก่อน วางปลายเท้าลงบนพื้น พร้อมกันนั้นยกมือขึ้นเสมอราวมม กำมือ และหันฝ่ามือเข้าหาตัว ยึดอกและศีรษะตั้งตรง ขณะวิ่งแกว่งแขนทิ้งอตามจังหวะก้าวได้พอสมควร

2.2 ลูกเสือผู้ชักธงชาติทั้งสองวิ่งออกไปพร้อมกัน และหยุดยืนตรงหน้าเสาธง ห่างเสาธงประมาณ 3 ก้าว ทั้งสองแสดงความเคารพท้าววันทยหัตถ์ และลดมือลงพร้อมกัน ลูกเสือคนทางขวามือก้าวไปข้างหน้า 2 ก้าว และชิดเท้า แยกเชือกที่ผูกธงออก แล้วถอยหลัง 2 ก้าว กลับมายืนที่เดิม และชิดเท้ายืนตรง แยกเชือกส่งให้ลูกเสือคนทางซ้ายมือ(ให้ผืนธงชาติอยู่ทางขวามือของชักธงชาติเสมออย่าให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของธงชาติแตะพื้นเป็นอันขาด) คนทางซ้ายมือเป็นคนชักธงชาติ คนทางขวามือเป็นคนปล่อยเชือก ลูกเสือทั้งสองคนยืนตรงในขณะที่ชักธงชาติเชือกทั้งสองด้านถึงตลอดเวลาจนกว่าธงชาติจะขึ้นสู่ยอดเสา

2.3 ผู้กำกับสั่ง “แพ็ค-วันทยหัตถ์”(คำสั่งวันทยหัตถ์นี้ไม่ใช่คำบอกแบ่ง แต่เป็นคำบอกรวดเร็ว “วันทยหัตถ์” ลูกเสือในวงกลมทั้งหมด รวมทั้งผู้กำกับและรองผู้กำกับอื่น ๆ ท้าววันทยหัตถ์พร้อมกัน ผู้บังคับบัญชาลูกเสือท้าววันทยหัตถ์ 3 นิ้ว

2.4 ลูกเสือหมู่บริการคนหนึ่งนำร้องเพลงชาติ “ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย” ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือทุกคนร้องเพลงพร้อมกัน “เป็นประชารัฐ ผไทของไทยทุกส่วน.....” จบเพลง พอเริ่มร้องเพลงชาติให้ลูกเสือคนทางซ้ายมือดึงเชือกให้ ธงชาติขึ้นสู่ยอดเสาอย่างช้า ๆ ให้เชือกถึง ส่วนคนทางขวามือค่อย ๆ ผ่อนเชือกให้ธงชาติขึ้นและเชือกถึงเช่นเดียวกัน ผู้ชักธงชาติจะต้องกะระยะว่า พอเพลงชาติจบให้ธงชาติถึงปลายเสาพอดี เมื่อธงชาติขึ้นยอดเสาแล้ว ลูกเสือคนทางขวามือรับเชือกจากลูกเสือทางซ้ายมือมารวมกัน แล้วก้าวออกไปข้างหน้า 2 ก้าว และชิดเท้ายืนตรง ผูกเชือกธง ก้าวถอยหลังและชิดเท้า กลับมายืนตรงที่เดิม ลูกเสือทั้งสองยืนตรง ท้าววันทยหัตถ์ และลดมือลงพร้อมกัน (ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกคนลดมือลง) ลูกเสือทั้งสองกลับหลังหันวิ่งกลับมาเข้าแถวในหมู่ของตน แล้วท้าววันทยหัตถ์เหมือนลูกเสือในแถว

2.5 ผู้กำกับสั่ง “มือลง” ลูกเสือทุกคนลดมือลงพร้อมกัน

3. สวดมนต์

3.1 ผู้กำกับสั่ง “ผู้แทนหมู่บริการนำสวดมนต์” ลูกเสือทุกคนใช้มือขวาจับที่หมวกด้านหน้า แล้วถอดหมวก พร้อมกับยกมือซ้ายขึ้นมาประกบกับมือขวาในท่าพนมมือ ให้ด้านในของ

หมวกหันไปทางซ้าย หน้าหมวกหันเข้าหาตัว ให้หมวกอยู่ในระหว่างฝ่ามือทั้งสอง และหนีบหมวกไว้ ผู้บังคับบัญชาทุกคนถอดหมวกด้วย

3.2 ลูกเสือหมู่บริการคนหนึ่งที่ได้รับมอบหมายนำสวดมนต์ย่อ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือทุกคนสวดมนต์ตามพร้อมกัน (สวดนำ) “*อรห^๐ สมมา สมพุทโธ ภควา*” (สวดตาม) “*อรห^๐ สมมา สมพุทโธ ภควา*” สวดนำและสวดตามจนจบ

4. สงบนิ่ง

4.1 ผู้กำกับสั่ง “*สงบนิ่ง*” (ผู้กำกับและลูกเสือทุกคนลดมือขวาที่ถือหมวกไปอยู่กึ่งกลางลำตัว แขนเหยียดตรง พร้อมกับวางฝ่ามือซ้ายทับลงบนหลังมือขวา ก้มหน้าเล็กน้อย) สงบนิ่ง ประมาณ 1 นาที

4.2 ผู้กำกับสั่ง “*สวมหมวก*” ผู้กำกับและลูกเสือทุกคนเงยหน้าขึ้น สวมหมวก และอยู่ในท่าตรง

4.3 ผู้กำกับสั่ง “*แพ็ค, ตามระเบียบ-พัก*” ผู้กำกับก้าวเข้าไปยืนตรงที่หน้าเสาธง เช่นเดิม

5. ตรวจ

การตรวจมี 2 ประเภท คือ รองผู้กำกับตรวจ และนายหมู่ตรวจ โดยมีข้อเสนอแนะในการตรวจ ดังนี้

ก. ถ้าเป็นการตรวจในตอนเปิดประชุมกอง จะตรวจอะไรก็ได้ เช่น เครื่องแบบ เล็บ ฟัน ความสะอาดอื่น ๆ สุขภาพของร่างกาย อุปกรณ์ที่ผู้กำกับสั่งให้เอามาในการเรียน การสอน

ข. ถ้าเป็นการตรวจในตอนปิดประชุมกอง ให้ตรวจเครื่องแบบอย่างเดียว เพราะเหตุว่าลูกเสือเรียนมาเป็นเวลานานแล้ว เครื่องแต่งกายย่อมไม่เรียบร้อย และจะต้องแต่งเครื่องแบบกลับบ้าน ผ่านที่ชุมนุมชนหลายแห่ง ถ้าไม่เรียบร้อยอาจจะนำความเสื่อมเสียมาสู่กองลูกเสือของตนได้

5.1 รองผู้กำกับตรวจ

5.1.1 ผู้กำกับสั่ง “*รองผู้กำกับตรวจฟัน*” รองผู้กำกับทุกคนวิ่งออกไปหาผู้กำกับทำความสะอาด (วันทยหัตถ์) ผู้กำกับเสียก่อน ผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ และลดมือลง แล้วรองผู้กำกับรีบวิ่งไปตรวจหมู่ลูกเสือทันที

5.1.2 รองผู้กำกับหยุดยืนตรงหน้านายหมู่ ห่างจากนายหมู่ประมาณ 3 ก้าว นายหมู่สั่ง “*หมู่สี.....ตรง*” ลูกเสือทุกคนตรง นายหมู่คนเดียวทำวันทยหัตถ์ แล้วลดมือลง ก้าวไปข้างหน้า 1 ก้าว ทำวันทยหัตถ์พร้อมกล่าวรายงานว่า “*หมู่สี.....พร้อมที่จะรับตรวจแล้วครับ*” (รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ เมื่อนายหมู่รายงานและลดมือลงเมื่อรายงานจบ) เมื่อรายงานจบ ลดมือลง ถอยหลังเข้าที่เดิม

5.1.3 รองผู้กำกับออกไปข้างหน้า 1 ก้าว และขีดเท้า ตรวจนายหมู่เป็นคนแรก

5.1.4 รองผู้กำกับสั่งนายหมู่ “เดินตามข้าพเจ้า” ตรวจลูกเสือคนแรก และลูกเสือคนต่อ ๆ ไป การเดินตรวจ รองผู้กำกับก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรงก่อน นายหมู่ก้าวไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรง ยืนในแนวเดียวกับรองผู้กำกับ 1 ก้าว ตรวจลูกเสือ 1 คน เมื่อตรวจลูกเสือถึงคน สุดท้ายแล้วให้นายหมู่ลูกเสือและรองผู้กำกับเดินย้อนกลับที่เดิมเหมือนตอนแรก นายหมู่ยืนตรง ทำวันทยหัตถ์ และกล่าวว่า “ขอบคุณครับ” (ยืนอยู่กับที่ไม่ต้องก้าวออกไป) รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ และลดมือลง นายหมู่ลดมือลงแล้วสั่งต่อไป “ตามระเบียบ-พัก”

5.2 นายหมู่ตรวจ

ในการประชุมกองลูกเสือ บางครั้งรองผู้กำกับไม่อยู่หรือมีน้อย จำเป็นต้องให้นายหมู่ตรวจแทน แนวปฏิบัติคือ ผู้กำกับสั่ง “นายหมู่ตรวจพัน” นายหมู่ทุกคนทำวันทยหัตถ์ ลดมือลงแล้วก้าวออกไปข้างหน้าหมู่ของตนเอง 3 ก้าว แล้วกลับหลังหัน รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังหมู่มายืนแทนที่ นายหมู่ และทำหน้าที่นายหมู่ แล้วทำการตรวจแบบรองผู้กำกับในข้อ 5.1.4

5.3 การรายงานการตรวจ

5.3.1 รองผู้กำกับรายงาน

เมื่อนายหมู่ลูกเสือขอบคุณรองผู้กำกับ ภายหลังการตรวจเรียบร้อยแล้ว รองผู้กำกับกลับหลังหัน ก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว ทำวันทยหัตถ์ พร้อมกับกล่าวรายงานต่อผู้กำกับว่า “ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจพันหมู่สี.....ปรากฏว่า.....และได้ตักเตือนแล้ว, ครับ” เสร็จแล้ววิ่งกลับที่เดิม รองผู้กำกับคนต่อไปก็รายงานต่อ ๆ ไป (รองผู้กำกับเมื่อตรวจเสร็จแล้ว ให้รายงานผลการตรวจได้เลย ใครตรวจเสร็จก่อนให้รายงานก่อนโดยไม่ต้องรอกัน)

5.3.2 นายหมู่ลูกเสือรายงาน

เมื่อนายหมู่ลูกเสือคนใดตรวจเสร็จแล้ว ให้ยืนตรงหน้าหมู่ของตนเอง(อยู่ในท่าตามระเบียบพัก) โดยหันหน้าไปหาผู้กำกับ และรอให้นายหมู่ลูกเสือทุกหมู่ตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว เมื่อนายหมู่ลูกเสือตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว นายหมู่ลูกเสือทุกคนวิ่งออกไปเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียวตรงข้ามผู้กำกับพร้อมกัน ห่างจากผู้กำกับประมาณ 3 ก้าว นายหมู่ลูกเสือหมู่บริการยืนหัวแถว นายหมู่ลูกเสือหมู่อื่น ๆ เรียงไปตามลำดับ โดยอยู่ในท่าตามระเบียบพัก ผู้กำกับยืนอยู่กึ่งกลางของแถว

ผู้กำกับสั่ง “นายหมู่รายงาน” นายหมู่ลูกเสือหมู่บริการรายงานผลการตรวจเป็นคนแรก โดยนายหมู่ลูกเสือยืนตรง วันทยหัตถ์ และลดมือลง ก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว หันหน้าไปหาผู้กำกับ วันทยหัตถ์ พร้อมกับกล่าวรายงาน “ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจพันหมู่สี.....ปรากฏว่า..... และได้แนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว, ครับ” เมื่อจบการรายงาน นายหมู่ลูกเสือลดมือลง ถอยกลับเข้าที่ทำวันทยหัตถ์ ลดมือลง ตามระเบียบพัก นายหมู่คนต่อไปทำตามตรง วันทยหัตถ์พร้อมกับนายหมู่คนแรก ลดมือลง ก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว หันหน้าไปหาผู้กำกับ วันทยหัตถ์ พร้อมกับกล่าวรายงาน..... นายหมู่คนอื่น ๆ ปฏิบัติ เช่นเดียวกัน จนกระทั่งการรายงานผลการตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้กำกับสั่ง “กลับที่เดิม-วิ่ง” นายหมู่ทุกคนทำวันทยหัตถ์และลดมือลง

พร้อมกัน กลับหลังหันวิ่งมายืนในหมู่ของตนเองในตำแหน่งเดิม รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังหมู่กลับมายืน ทำหน้าที่รองนายหมู่ตามเดิม

6. แยก

ผู้กำกับสั่ง “แพ็ค-ตรง, แพ็ค-แยก” ลูกเสือทุกคนขว้าง แล้วแยกไปปฏิบัติกิจกรรม
อื่นต่อไป

(2) เกม - เพลง

เกมหรือการเล่นของลูกเสือเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการฝึกอบรมลูกเสือทุกประเภท ทั้งใจทางจิตใจและการบริหารร่างกาย เกมช่วยพัฒนาเด็กในเรื่องนิสัยใจคอ อารมณ์ดี น้ำใจนักกีฬา การรักหมู่คณะ ความอดทน ระเบียบวินัย และความไม่เห็น – แก่ตัว ทุกครั้งที่มีการประชุมกองจะต้องมีการจัดการให้เด็กเล่นเกมเพื่อบริหารร่างกายเป็นการฝึกอบรมเด็กในทางจิตใจไปในตัว เกมที่ใช้จะต้องเลือกเกมที่เหมาะสมต่อวัยของเด็กด้วย หรือการร้องเพลงเพื่อเป็นการปลุกใจ คลายอารมณ์ ก่อให้เกิดความร่าเริงบันเทิงใจ และการร้องเพลงเป็นเพลงหมู่หรือร้องพร้อม ๆ กัน เพื่อเป็นการส่งเสริมความสามัคคี

(3) การสอนตามเนื้อหา

ผู้กำกับลูกเสือจะกำหนดเนื้อหาตามหลักสูตร ซึ่งเขียนเป็นแผนการสอนหรือโครงการสอนในแต่ละคาบ จะกำหนดเนื้อหาสำหรับเขียนไว้ในการประชุมกอง การสอนอาจจะสอนเป็นฐานแล้วมีการเปลี่ยนฐาน โดยกำหนดเวลาให้ อาจจะมี 1 ฐาน หรือมากกว่าก็ได้ ขึ้นอยู่กับลูกเสือและความเหมาะสมต่าง ๆ ส่วนเทคนิคการสอนอาจจะแบบบรรยาย อภิปราย สาธิต หรือปฏิบัติจริง แล้วแต่เนื้อหาที่กำหนด หรืออาจจะให้นายหมู่สอนภายในหมู่ตนเองก็ได้

การรายงานเพื่อเข้าฝึกตามฐาน

การฝึกลูกเสือตามฐานต่าง ๆ นั้น ให้จัดฐานแต่ละฐานเป็นวงกลมหรือรูปเหลี่ยม มีศูนย์กลาง ระยะทางระหว่างฐานควรเท่ากัน เส้นทางเดินให้สะดวก บางฐานอาจมีเส้นทางเข้าสู่ฐานไม่ตรงต้องอ้อมสิ่งปลูกสร้าง พุ่มไม้ หรือบ่อน้ำ ก็จงคำนึงถึงเวลาเดินทาง ให้เท่ากับฐานอื่น ๆ มิฉะนั้นแล้ว ลูกเสือจะเสียเวลาเดินทาง ไม่ได้รับความรู้ในฐานนั้นเต็มที่

การเคลื่อนที่เข้าฐานนิยมเคลื่อนโดยเวียนขวา คือ ไปตามเข็มนาฬิกา ฉะนั้น ผู้อยู่ประจำฐาน (วิทยากร) จะต้องหันหน้าเข้าสู่จุดศูนย์กลางของวงใหญ่ เมื่อลูกเสือฝึกครบเวลา มีสัญญาณปล่อยตัวแล้ว จะเข้าแถวหน้ากระดาน ทำขวาหัน แล้วเคลื่อนที่ตามนายหมู่ได้เลย

การเข้าฐานครั้งละหลายหมู่ แต่ละหมู่นั้นนายหมู่ต้องรายงานเองทุกหมู่ ให้รายงานทีละหมู่ มิบังควรที่จะให้หมู่ใดหมู่หนึ่งรายงานรวมหมดทีเดียว เพราะนายหมู่จะสั่งการได้เฉพาะลูกหมู่

ตนเองเท่านั้น หากมีการเข้าฐานมากหมุ่จนเกินไปจะเสียเวลามาก ก็เปลี่ยนการเข้าฐานแบบวิทยากรเคลื่อนที่ไปหาลูกเสือ ซึ่งแบบนี้จะสามารถมีผู้แทนส่งเคารพคนเดียวได้เสมือนครูเข้าห้องสอน

1. การรายงานของลูกเสือสำรองซึ่งไม่มีอาวุธ

นายหมุ่จะสั่ง “หมุ่สี.....ตรง” เฉพาะนายหมุ่เมื่อตรงแล้วก็ทำวันทยหัตถ์ ลดมือลงก้าวเข้าไปรายงาน ขณะรายงานก็ทำวันทยหัตถ์ รายงานว่า “หมุ่สี.....พร้อมที่จะรับการฝึกแล้วครับ” รายงานแล้วลดมือลงถอยหลังเข้าไปในแถว อยู่ในท่าตรงเหมือนลูกหมุ่ แล้วสั่ง “ตามระเบียบ-พัก” (ถอยเข้าไปในแถวแล้วไม่ต้องทำวันทยหัตถ์)

สำหรับผู้ประจำฐานให้รับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ ตอนที่ลูกเสือเคารพด้วย ท่าตรงทำวันทยหัตถ์ค้างไว้จนกว่านายหมุ่จะรายงานจบและลดมือลง จึงลดมือลงพร้อมกับนายหมุ่

2. การเข้าฐานกรณีผู้ประจำฐานเคลื่อนที่เอง

การสอนแบบนี้เหมาะสำหรับมีลูกเสือจำนวนมาก เมื่อแบ่งฐานแล้วจะได้ฐานละหลายหมุ่ หากจะให้ลูกเสือเคลื่อนที่เสียเวลามาก จึงควรจัดให้ลูกเสืออยู่เป็นกลุ่ม กลุ่มละหลาย ๆ หมุ่

กรณีนี้ไม่ต้องมีการรายงาน ให้ทำเหมือนครูเดินเข้าห้องสอน เมื่อผู้ประจำฐานเข้าไปลูกเสือก็ทำความเคารพ โดยผู้กำกับจะแต่งตั้งหัวหน้านายหมุ่ชั่วคราวไว้เป็นผู้ส่งเคารพ โดยสั่งว่า “ลูกเสือ-ตรง” หัวหน้าทำวันทยหัตถ์และลดมือลง แล้วสั่ง “ตามระเบียบ, พัก”

สำหรับผู้ประจำฐาน เมื่อเข้าไปเขาส่งเคารพก็รับการเคารพตามธรรมดา (วันทยหัตถ์ ลดมือลงเลย เพราะไม่มีการรายงาน) จะเหมือนกับครูเข้าสอนในห้องเรียน)

3. การลาฐานเมื่อหมดเวลา

นายหมุ่เป็นผู้สั่ง โดยออกคำสั่งว่า “หมุ่สี.....ตรง” นายหมุ่ทำวันทยหัตถ์ และกล่าวว่า “ขอบคุณ-ครับ” นายหมุ่ลดมือลง แล้วสั่ง “ขวาหัน, ตามข้าพเจ้า”

(4) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ผู้กำกับควรหาเรื่องสั้นหรือนิทานมาเล่าให้ลูกเสือฟัง เพื่อแทรกคติธรรมต่าง ๆ โดยที่ลูกเสือได้รับไปปฏิบัติโดยไม่รู้ตัว ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความนับถือ ความสนิทสนม ความเป็นกันเอง เพื่อให้ลูกเสือเกิดความกล้า ความสามัคคี เกิดความรักชาติ เสียสละ กตัญญู

(5) พิธีปิด(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

1. นัดหมาย

1.1 ผู้กำกับยืนตรงหน้าเสาธง ห่างจากเสาธงประมาณ 3 ก้าว เรียกแถว “แพ็ค-แพ็ค-แพ็ค” (แพ็คคำท้ายให้แน่นให้หนัก) พร้อมทั้งทำสัญญาณมือแกว่งรอบตัวเป็นรูปวงกลม โดยมีรองผู้กำกับยืนอยู่นอกวงกลมและหลังผู้กำกับ

1.2 ลูกเสือสำรองเมื่อได้ยินเสียงเรียกของผู้กำกับ ทุกคนจะต้องขานรับพร้อมกันทันทีว่า “แพ็ค” แล้ววิ่งมาเข้าแถวเป็นรูปวงกลมเล็กล้อมผู้กำกับ โดยนายหมู่บริการอยู่ตรงหน้าผู้กำกับ จากนั้นเรียงไปตามลำดับให้ไหล่ต่อไหล่ชิดกัน

1.3 ผู้กำกับนัดหมายกับลูกเสือ เรื่องที่นัดหมาย คือ เรื่องที่จะต้องให้ลูกเสือเตรียมอุปกรณ์ในการฝึกอบรมครั้งต่อไป เช่น ครั้งต่อไปจะฝึกอบรมเรื่องเงื่อน ลูกเสือเตรียมเชือก

2. ตรวจ

2.1 ผู้กำกับผายมือทั้งสองข้างออกไปข้าง ๆ เล็กน้อย นิ้วทั้งห้าชิดติดกัน ผ่ามือแบหงาย แล้วลดมือลง เพื่อตรวจดูความเรียบร้อย แล้วสั่ง “แพ็ค-ตามระเบียบ, พัก”

สำหรับการตรวจตอนปิดประชุมกองจะตรวจเครื่องแบบ เครื่องแต่งกาย เพราะลูกเสือจะต้องเดินผ่านชุมชน ตลาด ถ้าหากแต่งตัวไม่เรียบร้อยอาจจะถูกตำหนิแก่ผู้ที่พบเห็นได้

2.2 รองผู้กำกับตรวจ

2.2.1 ผู้กำกับสั่ง “รองผู้กำกับตรวจเครื่องแบบ” รองผู้กำกับทุกคนวิ่งออกไปหาผู้กำกับ ทำวันทยหัตถ์และลดมือลง ผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์และลดมือลงเมื่อรองผู้กำกับลดมือลง รองผู้กำกับวิ่งไปตรวจหมู่ลูกเสือทันที

2.2.2 รองผู้กำกับหยุดยืนตรงข้ามนายหมู่ ห่างจากนายหมู่ประมาณ 3 ก้าว นายหมู่สั่ง “หมู่สี.....ตรง” ลูกเสือทุกคนยืนตรง นายหมู่ทำวันทยหัตถ์ และลดมือลง ก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว ทำวันทยหัตถ์ พร้อมกับกล่าวว่า “หมู่สี.....พร้อมที่จะรับการตรวจแล้วครับ” (รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์เมื่อนายหมู่รายงาน และลดมือลงเมื่อนายหมู่รายงานจบ) นายหมู่ลดมือลง ก้าวถอยหลัง 1 ก้าว และชิดเท้ากลับมายืนในท่าตรง

2.2.3 รองผู้กำกับก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว และชิดเท้า ตรวจนายหมู่เป็นคนแรก โดยมีข้อเสนอแนะในการตรวจ ดังนี้

การตรวจเครื่องแบบนายหมู่เป็นคนแรก จะต้องถูกตรวจด้านหน้า ซึ่งจะต้องตรวจในเรื่องต่อไปนี้

1) หมวก

หมวกทรงกลมมีกะบังหน้าหมวก ทำด้วยผ้าสีกรมท่า ตัวหมวกเย็บด้วยผ้า 6 ชั้น แนวตะเข็บระหว่างชั้นและขอบหมวกโดยรอบทาบด้วยด้ายหรือไหมถักสีเหลือง เมื่อเข้าพิธีประจำกองแล้ว มีตราหน้าหมวกรูปหน้าเสือและอักษรใต้หน้าเสื่อว่า “ลูกเสือ” สีเหลือง บนผ้าสีกรมท่าขลิบริมสีกรมท่ารูปไข่ ยาว 4 ซม. กว้าง 3.5 ซม. หมวกต้องมีขนาดเหมาะสมกับศีรษะ และสวมปิดไธรมทั้งหมด

2) เสือ

เป็นเสือขีดแขนสันสีขาว คอมีปีก ผ่าอกตลอด มีตุ้มติดตลอด มีสากที่ หน้าอก ป้ายชื่อโรงเรียนเป็นผ้าโค้งไปตามตะเข็บไหล่ ติดต่ำกว่าไหล่ข้างขวา 1 เซนติเมตร แผ่นป้ายบอกชื่อกลุ่ม

กอง ติดอยู่กลางป้ายชื่อโรงเรียน (ตัวขาว พื้นแดง) ส่วนเครื่องหมายหมู่ทำด้วยผ้าสามเหลี่ยมด้านเท่า ยาวด้านละ 3.5 เซนติเมตร ติดที่แขนเสื้อใต้ตะเข็บไหล่ซ้าย 1 เซนติเมตร ให้มุมแหลมขึ้น เครื่องหมายนายหมู่มีแถบผ้าสีเหลือง กว้าง 1.5 เซนติเมตร ติดรอบแขนเสื้อข้างซ้าย สูงกว่าแขนเสื้อ 1 เซนติเมตร 2 แถบ ห่างกัน 1 เซนติเมตร

3) ผ้าผูกคอ

ผ้าผูกคอเป็นรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน 100 เซนติเมตร ด้านตั้ง 75 เซนติเมตร ม้วนพับตามแนวทะแยงให้เรียบเหลือชายประมาณ 1 นิ้วมือให้รอยพับอยู่ด้านใน รวบชายผ้าผูกคอไว้ด้านหน้า แล้วสวมปลอกตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ให้ปลอกห่างจากคางระยะ 1 กำมือของตนเอง

4) กางเกง

กางเกงสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด ขาสั้นเหนือเข่าประมาณ 5 เซนติเมตร ส่วนกว้างของขากางเกงเมื่อยืนตรงห่างจากขาตั้งแต่ 8-12 เซนติเมตร ปลายขาพับเข้ากว้าง 5 เซนติเมตร ผาตรงส่วนหน้า มีซิปป่อนไว้ข้างใน มีกระเป๋าทตามแนวตะเข็บข้างละ 1 กระเป๋า และมีหูร้อยเข็มขัดยาวไม่เกิน 6 เซนติเมตร กว้าง 1 เซนติเมตร

5) เข็มขัด

เข็มขัดหนังสีน้ำตาล กว้างไม่เกิน 3 เซนติเมตร หัวชนิดหัวขัดทำด้วยโลหะ สีทอง มีลายฉลุรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติภายในกรอบข้อขัดพญกษัตริย์ ตรงส่วนล่างของกรอบมีคติพจน์ว่า “เสียชีพ อย่าเสียสัตย์” เวลาคาดเข็มขัดทับขอบกางเกง ไม่ปล่อยให้หัวเข็มขัดห้อยยาน

6) ถุงเท้า

ชนิดและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาแต่ละโรงเรียนกำหนด

7) รองเท้า

ชนิดและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด จะทำด้วยหนังหรือผ้าใบก็ได้ แต่ไม่มีลวดลาย หุ้มส้น มีเชือกผูกแข็งแรง และผูกด้วยเงื่อนพิรอด ถ้าเป็น รองเท้าหนังให้ขัดให้เงางาม

2.2.4 เมื่อรองผู้กำกับตรวจด้านหน้าเสร็จเรียบร้อยแล้วสั่ง “กลับหลังหัน” เพื่อตรวจด้านหลังอีกครั้งหนึ่ง นายหมู่กลับหลังหัน รองผู้กำกับตรวจความเรียบร้อยด้านหลัง เช่น ผ้าผูกคออยู่ตรงกลางเสื้อ เสื้อออกนอกกางเกงหรือไม่

2.2.5 เมื่อรองผู้กำกับตรวจนายหมู่ด้านหลังเสร็จเรียบร้อยแล้ว รอง – ผู้กำกับสั่ง “กลับหลังหัน” รองผู้กำกับสั่งต่อไป “เดินตามข้าพเจ้า” ตรวจลูกเสือด้านหน้า ตรวจลูกเสือคนแรกและคนต่อ ๆ ไป การเดินตรวจ รองผู้กำกับก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรง นายหมู่ก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรง ยืนในแนวเดียวกับรองผู้กำกับ ก้าว 1 ก้าวตรวจลูกเสือ 1 คน การตรวจเหมือนกับการตรวจนายหมู่ด้านหน้าทุกประการ ถ้าเป็นการตรวจในตอนเปิดประชุมกอง ตรวจสุขภาพร่างกาย หรืออุปกรณ์การเรียนการสอน จะไม่เดินอ้อมหลัง

เมื่อตรวจด้านหน้าเสร็จทุกคน แล้วจึงเดินตรวจด้านหลังต่อไป (เดินอ้อมหลัง) การเดินตรวจด้านหลังให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเดินตรวจด้านหน้า การตรวจปฏิบัติเช่นเดียวกับการตรวจนายหมู่ เมื่อตรวจด้านหลังเสร็จทุกคนแล้ว รองผู้กำกับและนายหมู่กลับมายืนที่เดิมอีกครั้งหนึ่ง นายหมู่ยืนตรง ทำวันทยหัตถ์ และกล่าวว่า “ขอบคุณครับ” (ยืนอยู่กับที่ ไม่ต้องก้าวออกไป) รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์และลดมือลง นายหมู่ส่งต่อไป “ตามระเบียบ-พัก”

2.3 นายหมู่ตรวจ

ในการประชุมกองลูกเสือ ในบางครั้งรองผู้กำกับไม่มา จำเป็นต้องให้นายหมู่ตรวจแทน แนวปฏิบัติ คือ ผู้กำกับสั่ง “นายหมู่ตรวจ” นายหมู่ทุกหมู่ก้าวออกไปข้างหน้าหมู่ของตนเอง 3 ก้าว รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังมายืนแทนที่นายหมู่ และทำหน้าที่นายหมู่ โดยทำการตรวจแบบรองผู้กำกับทุกประการ

2.4 การรายงานการตรวจ

2.4.1 รองผู้กำกับรายงาน

เมื่อนายหมู่ขอคุณรองผู้กำกับภายหลังการตรวจเรียบร้อยแล้ว รองผู้กำกับกลับหลังหัน ก้าวออกไปด้านหน้า 1 ก้าว ทำวันทยหัตถ์ พร้อมกับกล่าวรายงาน “ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจ.....หมู่สี.....ปรากฏว่า.....และได้ตักเตือนเรียบร้อยแล้ว, ครับ” เสร็จแล้ววิ่งกลับเข้าที่เดิม (โดยไม่วิ่งไปตัดหน้าผู้อื่น) รองผู้กำกับคนต่อไปก็รายงานต่อ ๆ ไป

2.4.2 นายหมู่รายงาน

เมื่อนายหมู่ลูกเสือคนใดตรวจเสร็จแล้ว ให้ยืนตรงหน้าหมู่ของตนเอง(อยู่ในท่าตามระเบียบพัก) โดยหันหน้าไปหาผู้กำกับ และรอให้นายหมู่ลูกเสือทุกหมู่ตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้วเสียก่อน เมื่อนายหมู่ลูกเสือตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว นายหมู่ลูกเสือทุกคนวิ่งออกไปเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียวตรงข้ามผู้กำกับพร้อมกัน ห่างจากผู้กำกับประมาณ 3 ก้าว นายหมู่ลูกเสือหมู่บริการยืนหัวแถว นายหมู่ลูกเสือหมู่อื่น ๆ เรียงไปตามลำดับ โดยอยู่ในท่าตามระเบียบพัก ผู้กำกับยืนอยู่กึ่งกลางของแถว

ผู้กำกับสั่ง “นายหมู่รายงาน” นายหมู่ลูกเสือหมู่บริการรายงานผลการตรวจเป็นคนแรก โดยนายหมู่ลูกเสือยืนตรง วันทยหัตถ์ และลดมือลง ก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว หันหน้าไปหาผู้กำกับ วันทยหัตถ์ พร้อมกับกล่าวรายงาน “ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจพันหมู่สี.....ปรากฏว่า..... และได้แนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว, ครับ” เมื่อจบการรายงาน นายหมู่ลูกเสือลดมือลง ถอยกลับเข้าที่ทำวันทยหัตถ์ ลดมือลง ตามระเบียบพัก นายหมู่คนต่อไปทำตามตรง วันทยหัตถ์พร้อมกับนายหมู่คนแรก ลดมือลง ก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว หันหน้าไปหาผู้กำกับ วันทยหัตถ์ พร้อมกับกล่าวรายงาน..... นายหมู่คนอื่น ๆ ปฏิบัติ เช่นเดียวกัน จนกระทั่งการรายงานผลการตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้กำกับสั่ง “กลับที่เดิม-วิ่ง” นายหมู่ทุกคนทำวันทยหัตถ์และลดมือลงพร้อมกัน กลับหลังหันวิ่งมายืนในหมู่ของตนเองในตำแหน่งเดิม รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังหมู่กลับมายืนทำหน้าที่รองนายหมู่ตามเดิม

3. แกรนด์ฮาวล์

3.1 ผู้กำกับสั่ง “แพ็ค-ตรง” ผู้กำกับกางแขนทั้งสองออกไปข้าง ๆ เสมอไหล่ ขนานกับพื้น นิ้วทั้งห้าชิดกัน ฝ่ามือแบหงาย แล้วพลิกฝ่ามือคว่ำลงและงอข้อมือ เป็นสัญญาณให้ลูกเสือนั่งลง

3.2 ลูกเสือทุกคนนั่งลงทันทีเมื่อเห็นสัญญาณจากผู้กำกับ โดยให้นั่งลงบนส้นเท้าทั้งสอง แขนทั้งสองเหยียดตรงอยู่ระหว่างเข่า มือทั้งสองห่างกันพอสมควร แขนเข่าออกเล็กน้อย นิ้วชี้และนิ้วกลางทั้งสองมือเหยียดชิดกันและแตะพื้น นิ้วอื่น ๆ งอไว้ในอุ้งมือ (นิ้วหัวแม่มือกดทับนิ้วนางกับนิ้วก้อยไว้)

3.3 ผู้กำกับลูกเสือพลิกฝ่ามือทั้งสองหงายขึ้น เป็นสัญญาณให้ลูกเสือร้อง

3.4 ลูกเสือสำรองทุกคนแหงนหน้าร้องขึ้นพร้อม ๆ กันว่า “อา-เคล่า-เรา-จะ-ทำ-ดี-ที่-สุด” พอขาดคำว่า “สุด” ให้ลูกเสือทุกคนกระโดดยืนขึ้น เท้าทั้งสองชิดติดกัน พร้อมกับยกมือทั้งสองที่อยู่ในที่นั้นไปไว้เหนือหูและชิดหู

3.5 นายหมู่ลูกเสือซึ่งทำหน้าที่เป็นหมู่บริการในวันนั้น (ที่หันหน้าตรงกับผู้กำกับ) จะร้องขึ้นว่า “จงทำดี-จงทำดี-จงทำดี” การร้องให้หันหน้าไปทางซ้ายก่อน-ตรงหน้า-ขวา ทีละครั้ง (เวลาร้องไม่ร้องผงกศีรษะ)

3.6 เมื่อสิ้นคำที่สามแล้ว ให้ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลงมาแนบลำตัวอย่างว่องไว (มือแบออก) ส่วนมือขวาลดลงมาทำท่ายวันทยหัตถ์ แล้วร้องขึ้นพร้อมกันว่า “เราจะทำดี-จะทำดี-จะทำดี” ขณะที่ลูกเสือร้องนี้ ให้ผู้กำกับทำวันทยหัตถ์ตามแบบลูกเสือสำรอง (สองนิ้ว) เป็นการรับการเคารพของลูกเสือ และอาจกล่าวคำขอบใจ หรือคำอื่นใดที่สั้น ๆ ก็ได้ เช่น “ขอบใจ-แพ็ค” รองผู้กำกับอื่น ๆ ที่อยู่นอกวงกลมอยู่ในท่าตรง หลังจากนั้นผู้กำกับและลูกเสือเอามือลงพร้อมกัน

4. ชักธงลง

4.1 ผู้กำกับสั่ง “ผู้แทนหมู่บริการชักธงลง” ลูกเสือที่เป็นหมู่บริการหรือทำหน้าที่หมู่บริการ 2 คน เป็นผู้ชักธงชาติวิ่งออกไป (ลูกเสือวิ่งออกด้วยเท้าซ้ายก่อน วางปลายเท้าลงพื้น พร้อมกันนั้นยกมือขึ้นเสมอราวนม กำมือและหันฝ่ามือเข้าหาตัว ยึดอก และศีรษะตั้งตรง ขณะวิ่งแกว่งแขนทิ้งอตามจังหวะก้าวได้ตามสมควร

4.2 ลูกเสือผู้ชักธงชาติวิ่งออกไปพร้อมกัน และหยุดยืนตรงหน้าเสาธงห่างเสาธงประมาณ 3 ก้าว ทั้งสองแสดงความเคารพท่ายวันทยหัตถ์ และลดมือลงพร้อมกัน ลูกเสือคนทางขวามือก้าวไปข้างหลัง 2 ก้าว และชิดเท้า แก้มชิดที่ผูกธงออก แล้วถอยหลัง 2 ก้าว กลับมายืนที่เดิม และชิดเท้ายืนตรง แยกเชือกส่งให้ลูกเสือคนทางซ้ายมือ (ให้ผืนธงชาติอยู่ทางขวามือของคนชักธงชาติเสมอ) คนทางขวามือเป็นคนชักธงชาติลง คนทางซ้ายมือเป็นคนปล่อยเชือก ลูกเสือทั้งสองคนยืนตรงในขณะที่ชักธงชาติลง เชือกทั้งสองด้านดึงตลอดเวลา

4.3 ผู้กำกับสั่ง “แพ็ค-วันทยหัตถ์” ลูกเสือในวงกลมทั้งหมด รวมทั้งผู้กำกับและรองผู้กำกับอื่น ๆ ทำวันทยหัตถ์พร้อมกัน (ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทำวันทยหัตถ์ 3 นิ้ว) ในการปิดประชุมนี้ไม่ต้องร้องเพลงชาติ เมื่อผู้กำกับสั่ง “แพ็ค-วันทยหัตถ์” จบ ให้ผู้ชักธงชาติชักธงชาติได้ทันที

เมื่อธงชาติลงจากยอดเสามาถึงด้านล่างแล้ว ให้ลูกเสือคนที่อยู่ทางขวามือรวบเชือกธง แล้วก้าวออกไปข้างหน้า 2 ก้าว และเท้าชิดกัน พร้อมกับผูกเชือกธงชาติกับเสาธง แล้วถอยหลัง 2 ก้าว และเท้าชิดกลับมายืนตรงที่เดิม ลูกเสือทั้งสองยืนตรงแล้วทำวันทยหัตถ์ และลดมือลงพร้อมกัน (ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกคนลดมือลง) ลูกเสือทั้งสองคนกลับหลังหัน วิ่งกลับมาเข้าแถวในหมู่ของตน แล้วทำวันทยหัตถ์เหมือนลูกเสือในแถว

4.4 ผู้กำกับสั่ง “มือลง” ลูกเสือทุกคนลดมือลงพร้อมกัน

5. เลิก

5.1 ผู้กำกับสั่ง “พัก-เลิก” ลูกเสือทุกคนทำวันทยหัตถ์และลดมือลงพร้อมกัน และทำขวาหัน และแยกออกจากวงกลมได้ทันที (ผู้กำกับทำวันทยหัตถ์รับการเคารพของลูกเสือและลดมือลง)

คู่มือฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง ชั้นความรู้เบื้องต้น วิธีการเข้าฐาน

การฝึกอบรมได้แบ่งลูกเสือ – เนตรนารีเป็นหมู่อยู่แล้ว การเข้าฐานให้จัดสมาชิกแต่ละหมู่ ได้หมุนเวียนไปได้ทุกฐานๆ ละ 1 หมู่ หรือ 2 หมู่

เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่มการฝึกตามระบบฐาน (ใช้สัญญาณนกหวีดเป่ายาว ครั้ง หรือจุด 1 ประทัด 1 ครั้ง ไม่ควรใช้อาวุธปืน เพราะอาจเกิดอันตรายและไม่ประหยัด) วิ่งไปเข้าฐานตามที่กำหนด เข้าแถวรูปหน้ากระดาน โดยนายหมู่ยืนอยู่หน้าวิทยากรผู้ประจำฐาน ห่างจากวิทยากรประมาณ 3 ก้าว เมื่อเข้าแถวเรียบร้อยแล้ว นายหมู่สั่ง “หมู่สี่....ตรง” (บอกชื่อหมู่) เฉพาะนายหมู่ทำ วันทยหัตถ์ ลดมือลง แล้วก้าวไปข้างหน้า 1 ก้าว (ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า 1 ก้าว เท้าขวาชิด) ทำ วันทยหัตถ์และรายงาน “หมู่สี่...พร้อมที่จะได้รับการฝึกแล้วครับ (ค่ะ)” จากนั้น นายหมู่ลดมือลง ถอยหลังเข้าที่เดิม (ก้าวเท้าซ้าย ถอยหลัง 1 ก้าว เท้าขวาชิด) ทำวันทยหัตถ์อีกครั้งและลดมือลง แล้วสั่ง ตามระเบียบ พัก”

เริ่มฝึกอบรมในฐาน ตามคำแนะนำของวิทยากรประจำฐาน เมื่อหมดเวลาจะได้ยินเสียงสัญญาณนกหวีดหรือประทัด (เป่ายาว 1 ครั้ง หรือเสียงประทัด ครั้ง) ให้ทุกคนเข้าแถวให้เรียบร้อย 1 เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณนกหวีดเป่ายาว 2 ครั้ง หรือเสียงประทัด 2 ครั้ง ให้นายหมู่สั่ง “หมู่สี่....ตรง” ตรง นายหมู่ทำวันทยหัตถ์ กล่าวขอบคุณวิทยากรผู้ประจำฐานด้วยคำว่า “หมู่สี่.... ขอขอบคุณครับ (ค่ะ)” (นายหมู่ไม่ต้องก้าวออกไปข้างหน้า) จากนั้นนายหมู่ลดมือลง แล้วสั่ง “ขวา - หัน ตาม ขำพเจ้า” แล้วเคลื่อนไปฐานต่อไป

หมายเหตุ

1. ในกรณีที่เข้าฐานมากกว่าหนึ่งหมู่ ให้มีการรายงานทุกหมู่
2. วิทยากรประจำฐานรับความเคารพโดยการทำวันทยหัตถ์ตอบโดยตลอด รอจนกระทั่งนายหมู่กลับเข้าที่ ทำวันทยหัตถ์ ลดมือลง วิทยากรประจำฐานจึงเลิกรับความเคารพ

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ 10). โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว,
2522.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่
1 - 3 (ลูกเสือสำรอง). โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.
- กรมพลศึกษาประจำเขตการศึกษา 8. นิทานที่เป็นคติสอนใจ. (เอกสารอัดสำเนา) : มปท., 2537.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือวิทยากรฝึกอบรมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันเอดส์
ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม, ม.ป.ท.: พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2541.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาส. น.พ.อนันต์
อุ้นแก้ว บรรณาธิการ ม.ป.ท.: พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2544
- กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรแกนกลาง. การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
โรงพิมพ์ ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- คณะกรรมการลูกเสือฝ่ายพัฒนาบุคลากร สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. คู่มือการฝึกอบรม
ผู้บังคับบัญชา ลูกเสือชั้นผู้ช่วยผู้ให้ฝึกอบรมวิชาผู้ให้การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ
(Assistant Leader Trainers course) (A.L.T.C). โรงพิมพ์ สกสค. : ลาดพร้าว, 2551.
- จิราวุธ คุ่มจันทร์. เกม/นันทนาการกลุ่มสัมพันธ์. เอกสารอัดสำเนา : มปท., 2547.
- มณฑานี ดันติสุข, หนังสือผู้หญิงอัจฉริยะ. <http://www.nantbook.com/webboard/detail.php?qID=116>.
เป็นแม่เหล็กดึงดูดความรักระหว่างญาติพี่น้องคนเดียว แคร์รักตัวเองดีดี, สืบค้นเมื่อวันที่ 24
มีนาคม 2553
- สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. คู่มืออบรมวิทยากร การจัดกิจกรรมลูกเสือที่เน้น
ทักษะชีวิต. สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย, 2553.
- สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549.
- สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
แนวทางการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา พ.ศ. 2552.
องค์การค้ำของ สกสค., 2552.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.
- อุบลวรรณ แสนมหายักษ์. เพลงลูกเสือ. เอกสารประกอบการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
สำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้ชั้นสูง : (เอกสารอัดสำเนา), 2539.

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Scout_Jamboree

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Organization_of_the_Scout_Movement

<http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=0db802ca17a2e96f&clk=wtpcts>

<http://www.inspect2.moe.go.th/3%20SS.ATC/index.html>

<http://www.lovesquare.com> <http://mathafaps.tripod.com/gentleman.htm> , อย่างไรจึงเรียกว่า
เป็น "สุภาพบุรุษ", สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2553

<http://www.navyscoutclub.org/index.php?lay=show&ac=article&Id=538687830>

<http://www.rdpb.go.th/RDPB/Front/Projects/RDPBImportantProject.aspx>

http://www.scoutthailand.org/main/show_page.php?topic_id=56&auto_id=13&TopicPk=19

<http://122.155.0.105/~scout/modules/news/article.php?storyid=7>

โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ดำเนินการโดย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

154 ศาลาชีราวุธ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์ 0-2219-2731 โทรสาร 0-2219-2108

website : <http://www.scoutthailand.org>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต

กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 0-2288-5511

website : <http://www.obec.go.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ 99/8 ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งมหาเมฆ

เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ 0-2343-1500

โทรสาร 0-2343-1501 website : <http://www.thaihealth.or.th>

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

8 ซอยวิภาวดีรังสิต 44 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร

กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-941-2320 โทรสาร 0-2561-5130

website : <http://www.ppat.or.th> E-mail : info@ppat.or.th

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 0-2282-0850

website : <http://www.srs.moe.go.th>

โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ดำเนินการโดย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
154 ศาลาอิราวุธ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
โทรศัพท์ 0-2219-2731 โทรสาร 0-2219-2108
website : <http://www.scoutthailand.org>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ 0-2283-5511
website : <http://www.obec.go.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ 99/8 ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งนาคมน
เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10210 โทรศัพท์ 0-2343-1500
โทรสาร 0-2343-1501 website : www.thaihealth.or.th

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมราชชนนี
8 ซอยวิภาวดีรังสิต 44 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพท์ 0-2941-2320 โทรสาร 0-2561-5130
website : www.ppat.or.th e-mail : info@ppat.or.th

สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 0-2282-0850
website : <http://www.srs.moe.go.th>